CARTEA DE VACANȚĂ

mircea micu

ÎNTÎMPLĂRI CU SCRIITORI

Ilustrațiile de **Florin Pucă**

mircea micu

ÎNTÎMPLĂRI CU SCRIITORI

Cuvînt înainte

Autorul acestor rînduri şi al celor ce vor urma declară celor interesaţi, cu mîna pe inimă, că nu este afiliat la nici o grupare literară *(în cazul în care ele ar exista !), deci nu este nici barbist, nici fănuşist, nici predist, nici jebelenist, nu este decît un simplu muritor căruia îi place să repete : „eu sînt ce n-am fost niciodată şi-un sfert din ce era să fiu !"*

Iubesc scriitorii, îmi place să ştiu că ei există, nu-mi place să cred că aş putea exista fără ei, nu-mi pasă dacă cutare m-a bîrfit şi a zis că n-am talent. Nu-mi pasă nici dacă altul m-a lăudat şi a zis că am talent !

Vorba unui critic profilat pe literatură universală : „Micu ăsta scrie de toate şi scrie bine. De asta cred eu că nu are nici un pic de talent !"

Iată un argument de care va trebui să ţin seama în viitor...

Întîmplările din această carte sînt sută la sută adevărate, mai puţin cea în care e vorba de Adrian Beldeanu şi pe care mi-a comunicat-o în scris un confrate al cărui nume prefer să-l trec sub tăcere.

Cine nu crede că s-au petrecut aievea n-are decît să întrebe pe cei vizaţi.

Mi-au interzis categoric să scriu despre ei, sau să-i pomenesc măcar, următorii scriitori : Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Laurenţiu Fulga, Pan Izverna şi D.R. Popescu.

Au insistat în mod deosebit să fie popularizaţi numeroşi confraţi din provincie care mi-au trimis, gata scrise, „întîmplările" traversate. Din păcate nu le-am putut include în prezentul volum, fiind scrise (nu ştiu din ce motive) în dialecte regionale.

Anunţ pe această cale că n-am considerat oportun să public toate paginile scrise (cu haz sau fără haz) din mai multe motive.

Unul din motive ar fi acela că nu orice e scris se poate şi publica şi nu tot ce s-a publicat înseamnă că a fost cîndva scris.

Declar, de asemenea, că dialogurile, descrierile de natură, sau descrierile fără natură îmi aparţin cu exclusivitate. Cele care nu-mi aparţin le-am pus în ghilimele.

Am consultat în această privinţă o serie de materiale bibliografice, precum şi un jurist care m-a asigurat că nu sînt pasibil de a fi dat în judecată decît post-mortem...

AUTORUL

Toată lumea fericită și cu lacrimi pe obraz

Se dedică dragului meu prieten Fănuș Neagu, în amintirea zilei de 1 noiembrie anul trecut, zi în care am ciocnit împreună cîte un pahar de must neînăsprit și ne-am repovestit reciproc viețile zbuciumate.

Într-o seară frumoasă și parfumată ca o balerină corp-ansamblu de la Teatrul Savoy, masivul, blondul și exuberantul prozator născut într-un sat cocoțat deasupra unor smîrcuri și bălți pustiite de lună, Fănuș Neagu, pe numele adevărat Fănică Decebal Trifan Neagu, răsfoia plictisit plicurile sosite la revista Luceafărul, ce purtau mențiunea „poșta redacției".

Din motive realiste trebuie să precizăm din capul locului că toată scena de față, precum și cele care îi vor urma s-au petrecut „în timpuri imemoriale", cum ar zice Alexandru Andrițoiu rimînd totul cu tale quale sau, în caz de forță majoră, cu Trivale...

Răsfoia manuscrise, ziceam, cu o mînă, în timp ce cu cealaltă mitralia răspunsuri pentru rubrica „poșta redacției", răspunsuri delicioase și încurajatoare de tipul :„decît să rupi hîrtia cu penița mai bine ia o tulumbă sub braț și fă-te pompier voluntar în timpul liber". Sau, în cazul în care delicatețea suplinea ironia metaforică : „Mă întrebi dacă ai talent ? N-ai, frate, ce să mai vorbim. Ori

dacă ai, înseamnă că nu mă pricep eu la matematică, materie pe care n-am suferit-o neînțelegînd ce haz are să înscrii neapărat un pătrat într-un cerc"...

Veneau scrisori cu sutele (se scria mult și pe atunci), astfel că susținătorul Real-Giuleștilor, dușmanul pe vecie al Babei U.T.A., era ajutat benevol și cu apetență de Vintilă Ornaru, dramaturg și reporter, turfist și autor de montaje literar-muzicale, care desfăcea plicurile, arunca un ochi de expert peste manuscrisele desfăcute și eticheta monosilabic cu nonșalanța insului care ciuruise în viață hectare de hîrtie velină plus cîteva parcele de blok-notessuri : e ceva, nix, divă !

„E ceva" însemna că trimițătorul producției literare dădea oarecari semne de înzestrare ; „nix", pe nemțește, însemna ce știe toată lumea, iar cine nu știe, cu atît mai bine ; „divă", semn că manuscrisul vine de la o persoană de sex opus lui, fapt pe care-l deducea după calitatea hîrtiei, floricelele desenate jos, în stînga, și, în ultimă instanță, după numele caligrafiat dedesubt.

Trebuie să mărturisim cu loialitate că aportul dramaturgului pomenit mai sus nu era lipsit de importanță. Experiența vieții, rutina, calmul proverbial (deviza lui era Festina lente !) făceau din el un colaborator absolut de neînlocuit.

Deci, în acea seară de toamnă, în odaia mansardată a revistei, ora 20 și 20 de minute fix, s-a auzit un răcnet victorios însoțit de un Evrika graseiat, care a avut darul să-l stupefieze pe autorul „Cantonului părăsit" ce-și lăsă pentru o clipă penița în suspensie. (Mă văd obligat să desconspir faptul că solidul prozator scria pe timpul acela cu o simplă

peniță de toc pe care o ținea cu dexteritate între degetul mare și arătător, performanță neegalată nici măcar de vestitul Iosefini. Nu suporta alt instrument de scris. Ulterior și în special după căsătorie a trecut la creioanele mici, sferturi sau sfîrcuri pe care le roade la un capăt cu înverșunare și, mai recent, la pixuri pe care le ia cu împrumut și le înapoiază dacă nu uită. Dar uită !)

— Ce-ai nea Vintilă de chițăi ? (În cazuri mai puțin grave îl alinta Bubu.)

— Ia uite-aici, nea Fane !

În mîna muncită de condei a vajnicului turfist, medaliat cu diploma de onoare pentru perseverență a hipodromului Ploiești, a apărut în clipa următoare o fotografie 6/9 bust, alb-negru, fără retuș.

— Mamma mia, a rostit în cea mai curată limbă soră stăpînul metaforelor legate de balonul rotund.

— Mia mamma ! a repetat și Ornaru cu glas de călugăr chemat la taina împărtășaniei, inversînd topica.

— Care-i este numele și prenumele ?

— Di-a-na Sud ! a silabisit pierdut aghiotantul cîntînd vocalele și plescăind din buze.

— Bis ! a ordonat Fănuș.

— Di-a-na Sud ! a repetat Vintilă.

— Nume de zeiță mă, sună ca un țurțure lovit de aripa unei lebede. Aur ! Talent este ?...

— Pute, nea Fane, ambră nu alta !

— Proză ?

— Povestiri prima-ntîi ! Talent pur, stil, nerv... Și cum arată !... Poți arăta astfel dacă n-ai talent ?

— Ce zonă geografică cuprinde ?

Vintilă își trecu ochii rotunzi în josul rîndurilor însoțitoare și rezumă telegrafic :

— Sat lîngă Sibiu, profesoară, ani 23, scrie din liceu, invită ținut natal...

— Basta mascalzzone ! Fuga la dactilografie, du poza s-o trimită la zincografie, schița intră în primul număr.

— Hai, că sîntem mari nea Fane ! Ce talent, ce talent am dibuit !

Și în timp ce Ornaru se mistuia pe coridoarele încălzite de răsuflarea fierbinte a debutanților pironiți pe bănci cu ochii țintă la consacrați, Fănuș scapără un răspuns de zile mari, deschizînd robinetul metaforelor cu miros aromitor, însoțite de verbe pe măsură. Zicea acolo de bătrîna Transilvanie, unde luna iese seara ca o mioară la păscut stele, de Sibiul secular, burg sfințit de meșteri și tîrgoveți, plin de turle răsucite și oieri cu pălăriuțe cît botul știucii, și-o felicita pe juna prozatoare îndemnînd-o să scrie și să-i fie pana înflorită ca un corcoduș în aprilie și inspirația nesfîrșită ca Bărăganul. Ce mai, certificat de botez scris de mînă darnică.

Scrisoarea se bate la mașină în dublu exemplar, unul pentru răspuns la rubrică, celălalt, expediat în plic cu antet pe adresa tinerei speranțe. Dedesubt filfiia grațioasă semnătura prozatorului de la Dunăre, iar mai jos, în stînga, mai modestă dar lizibilă, cea a aghiotantului.

Se scurg cîteva zile, răstimp în care apare proza tinerei debutante însoțită de o fotografie și mai sus citata prezentare. Fotografia a produs un fior de emoție și admirație în rîndul literaților români consacrați și neconsacrați și un fior invers în rîn-

dul literatelor consacrate și în viață. Cert e că, ochii migdalați, părul zvîrlit pe spate à la Alida Vally, aerul de melancolie ce se citea pe chipul de-o fină frumusețe veneau să completeze indiscutabilul talent ce răzbătea din bucata publicată.

La trei zile după apariția revistei, proaspăta debutantă expediază o scrisoare de mulțumire scrisă elegant pe hîrtie roză tip Mimoza 2, plic asortat, timbrat cu cinci mărci poștale reprezentînd un flamingo fragil stînd într-un picior în nu știu ce ostroave dintr-un alt capăt al lumii. Termenii erau protocolari dar calzi și emoționanți, mici figuri de stil de tipul : „mi-a stat inima o clipă din ritmul ei provincial" sau, „în generozitatea Dv. sînteți frumos și nobil ca un zeu", și se încheia amintind binefăcătorului literar că dacă vreodată drumurile îl vor purta și către satul de sub poalele dealurilor va fi la orice oră binevenit și că va avea totul : „AB OVO USQUE AD MALA" *.

— Ce-nseamnă asta nea Fane că eu n-am prea făcut latină în liceu ? s-a nedumerit Ornaru.

— Lasă întrebările inutile. În primul rînd n-ai făcut liceul. Dă fuga la P.T.T. și expediază o telegramă prin care anunți sosirea noastră peste două zile. Fulger, Vintilă, nu fă economii. Eu rămîn să fac rost de mașină.

Au urmat cîteva telefoane informative care să-l pună pe urma umoristului Petre Bărbulescu, zis Conți, zis Berlinaș, posesor al unui Mercedes negru, încă la modă mare pe vremea aceea, 18 litri la sută pe drum drept, cu radio și număr de București începînd cu 1.

* De la ouă pînă la mere.

L-au găsit la restaurantul Berlin, unde tocmai venise să se relaxeze după ce stătuse la Biblioteca Academiei studiind istoria teatrului de varietăți între cele două războaie mondiale. I-au arătat fotografia și l-au întrebat ca la școală :

— Ghici cine este în această poză ?

Umoristul, buimac încă de atmosfera studioasă din care abia ieșise, a murmurat cu glas extaziat :

— O balerină din Occident...

— Nuuuu !

— O actriță de film...

— Actriță de film ? Atît te duce fantezia de fost dentist care-ai schimbat bor-mașina pe Hermes-Baby ? (marca unei mașini de scris).

E scriitoare mă, și încă debutantă și încă provincială. Noi am descoperit-o. Așa că, pune-ți la punct hodoroaga, fă-i plinul, tunde-te frumos, te duci la Baia Griviţa să scoți mirosul de cărți din tine și mîine dimineață la șase fix, direcția Sibiu înainte marș !

— Cine mai vine ?

— Eu, tu și Vintilă, să nu ne plictisim.

— Și ce facem cu el acolo ?

— De ce ?

— Păi nu vezi că e îmbrăcat de parc-ar fi mobilizat pe loc la serviciul de manutanță ?

— Ai dreptate, zise Fănuș. Arată jalnic. Pantalonii mai merg, dar sacoul seamănă cu catargul Barabaftei scufundată la Brăila... Vintilă, îți cumperi un sacou în carouri și-ți lustruiești ghetele. Nu-i nevoie să știe ăia din Ardeal că locuiești la Groapa lui Oatu...

— Cu ce să cumpăr sacou, nea Fane ?

— Te dotez eu. Cravată ai ?

— Am un papion cu buline de la maestrul Goangă. Mi l-a făcut cadou de pe vremea cînd îi scriam viața romanțată.

— Bun și papionul ! Eu cum arăt ?

— Magnific ! a explodat Ornaru admirativ.

— Magnific, nu ? Cu sandale romane la sfîrșitul toamnei. Magnific...

— Păi, atunci, tîrguim o pereche de pantofi cu talpă de crep că se poartă.

— De unde cumpăr ? Port numărul 48 și jumătate. Nici în armată nu mi-au găsit și pînă m-au încălțat de comandă am făcut două săptămîni instrucție desculț...

— Vorbim cu Mircea Sîntimbreanu să te împrumute el.

— Da ? Și el va merge la cursuri desculț ?...

Găsiră pînă la urmă o pereche de botine cam demodate pe care le-au împrumutat de la magazia cu recuzită a studioului Buftea. Mai pierdură o după-amiază reflectînd la tot felul de „mici atenții" ce urmau să le ia ca niște gentlemeni ce erau. Ornaru susținu sus și tare să i se cumpere o sticluță de parfum fin, un Madame Rochas original, cu monogramă și dop aurit, pe care-o are un cunoscut de-al său, fost moșier mărunt în Cîmpia Munteniei, devenit muncitor vatman la I.T.B. O smulseră cu greu, după tîrguieli îndelungate, contra unei sume echivalente cu prețul a două perechi de pantofi plus sacoul lui Ornaru, dar o smulseră !

— Să-i luăm și o poșetă din piele de șopîrlă că se poartă. Am văzut una pe Lipscani, a zis Vintilă Ornaru.

— Dacă luăm poşeta, musai neapărat şi pantofi asortaţi, declară sentenţios Conţi Bărbulescu care avea experienţă de la teatru plus cea de pe vremea cît şi-a făcut stagiatura în pitorescul orăşel Huşi.

— Sînteţi nebuni ? Vreţi să ne ruinăm ? vru să afle Fănuş Neagu. Adică după ce că o debutez îi fac şi trusou ?

— Atunci măcar un furou de mătase naturală, ciripi Vintilă.

— Furou !... Faci cadou unei fete necunoscute un furou. Halal maniere !

— Atunci, un stilou cu peniţă de aur !

— Bravo, Conţi ! Nu făcea să rămîi dentist. Eşti artist, mă ! Se aprobă stiloul.

— Şi o şămpănică nea Fane ? Un Cordon Rouge să parfumăm botezul literar ca nişte intelectuali ce sîntem.

— Fie şi basta, că ajunge. Ce, vreţi să intrăm la închisoarea datornicilor ?

Au mai cumpărat nişte mărgele, un evantai de fildeş cu încrustături colorate, ţigări şi-o sticlă de Ismă să aibă pe drum, precum şi o pijama cu dungi portocalii pentru Fănuş. Că, de, nu se ştie niciodată unde şi cu cine doarme omul.

Aşa i-a întîlnit pe Calea Victoriei junele poet Nichita Stănescu (foaie verde de jugastru / cînd avea un cal albastru), în chip de magi încărcaţi de daruri plecaţi să se închine la sfînta iesle din Betleem. Îi arătară poza şi cadourile şi-l puseră în temă :

— Luaţi-mă şi pe mine colegi, să-i spun versuri şi să-i cînt la pian, a zis odrasla răsfăţată a Ploieştilor.

— Nu, că eşti prea frumos şi pînă să-şi dea seama că eu sînt inteligent cine ştie ce iese, a refuzat Fănuş. Şi nu l-au luat...

E inutil, desigur, stimaţi cititori, să descriem stările sufleteşti şi nerăbdarea firească ce i-a cuprins pe cei trei protagonişti pe parcursul lungului drum spre satul de lîngă Sibiu, unde aveau să întîlnească una din speranţele tinere şi frumoase ale genului scurt.

Au ajuns la Sibiu, au dat o raită prin piaţa veche şi au rezistat ispitei de-a intra la Împăratul romanilor spre a-şi potoli foamea cu celebrul gulaş bombardat cu găluşte ardeleneşti tari şi galbene ca aurul.

— Leşin de foame, se tînguia Ornaru, rotindu-şi ochii iscoditori prin piaţa plină de bunătăţi.

— Abţine-te Vintilă. Mîncăm la debutantă. Precis c-a tăiat ceva.

— La Sibiu se fac şi nişte plăcinte cu varză la cuptor, clasa una, a înghiţit în sec Conţi Bărbulescu.

— Ah, şi un purcel crocant tăvălit pe varză călită, a plescăit marele turfist şi aghiotant.

— Gata, că mă ia cu ameţeală. Vorba e că să nu vă prind c-o faceţi pe donjuanii acolo. Politeţe şi eleganţă...

— Ce ochi o fi avînd, nea Fane ? vru să ştie Ornaru.

— Bleu, Bubule, că dacă e brunetă bleu îi are, sau în cel mai rău caz verzi ca marea la Capul Midia.

După şase ore de mers întrerupt şi neîntrerupt au ajuns la destinaţie. Un sat pierdut sub buza unui deal, tăiat de-un pîrîu nervos şi limpede.

Case mici și cochete, livezi arămite de toamnă, aer ozonat. Mercedesul a oprit în fața primăriei torcînd elegant. Claxonul s-a auzit scurt și melodios și în poartă a apărut un ins îmbrăcat țărănește, purtînd pe cap un fel de chipiu de ceferist, cu cozoroc.

— Bună bade, ești de pe-aici ? a întrebat Ornaru.

— No, că de pe unde dară ? s-a mirat insul.

— Știi unde locuiește profesoara Diana Sud ?

— Ce-ați zîs ? că n-am înțeles.

— Profesoara Diana Sud, o profesoară care scrie la gazete. Face povestiri, romane, a dat lămuriri Ornaru.

— Ba ! a rămas la fel de ferm posesorul chipiului.

— Brunetă, păr lung, tînără, scrie la ziare...

— Ba ! a repetat omul. La noi scrie la foaie numa nana Paraschiva de la comparativă. Alta nu cunosc !

— Lasă-l bre, nu vezi că-i căzut din lună ! Mînă Conți, s-a impacientat posesorul metaforelor din zona Brăila—Rîmnicu Sărat și retur.

Mașina demarează lent lăsînd un nor de praf prin mijlocul satului și pe omul de serviciu nedumerit la culme salutînd cu mîna la chipiu.

Au mai întrebat vreo doi-trei trecători folosind aceleași argumente, dar fără vreun rezultat. În cele din urmă un tînăr cu alură de intelectual, după ce-a meditat puțin mișcînd buzele și numărînd pe degete cu oarecare nesiguranță, a zis :

— Încercați pe strada asta în sus, a șaptea casă de la șosea, o clădire albastră cu mușcate la geamuri și viță de vie cățărătoare.

Cu opinteli şi duduieli nervoase maşina a prins să urce drumul şerpuitor suind în pantă.

— Să nu ne laşi Conţi în mijlocul cărării tocmai acum că te trimit înapoi la Huşi să pui dinţi de viplă la policlinica fără plată.

— E drum în pantă şi greutate mare, a zis posesorul Mercedesului privind chiorîş spre Ornaru.

— Să-l debarcăm pe „piesar", ceru o încuviinţare Fănuş.

— Degeaba că nu mă dau jos. Am venit toţi trei cu maşina, din maşină vom coborî. Ce, vreţi să mă excludeţi din pornire ?

Ajunşi cu chiu cu vai, îşi revizuiră ţinuta, înşfăcară cadourile aliniindu-se în şir indian, cu inimile tica-tica, cu speranţa şi Fănuş în frunte, porniră cu paşi săltaţi spre poartă.

— Bate Vintilă, că mi-e că scap sticla.

Bum ! Bum ! Bum ! se auzi în liniştea înserării de sfîrşit de toamnă. Apoi tăcere... Le veni în minte la toţi trei şi simultan celebrul vers : „la castel la poartă oare cine bate ?" Bum ! Bum ! Bum ! repetă Vintilă simţindu-şi inima cît o capsulă de sifon automat.

Se auzi o uşă undeva, paşi mărunţi înaintînd dincolo de poarta de lemn.

— Mamma mia ! ce delicat mărşăluieşte, constată Ornaru, numai simţire şi ritm cardiac.

Blondul prozator de din vale de Buzău îşi strînse nodul cravăţii şi în egală măsură sticla de şampanie, zvîrlind neglijent un picior înainte să i se vadă botinele împrumutate de la Buftea.

Conţi Bărbulescu scoase cheile şi începu să le învîrtă pe deget spre a dovedi că el este proprie-

tarul mașinii ce staționa ceva mai încolo. Cu același prilej ridică și colțul batistei dantelate cu doi centimetri, batistă înălțată ca o ureche de zibelină din buzunarul vestonului bleu cu nasturi auriți, așa cum au purtat, poartă și vor purta toți angajații și colaboratorii teatrelor de varietăți de la noi și de-aiurea.

Pașii se auziră inspirant de aproape, cheia scînci în broască, Fănuș ridică șampania în poziția de „onor arm", Ornaru înghiți în sec, gata-gata să se înece, ușa se deschise și în prag apăru un bărbat între două vîrste, zîmbitor, plăcut la înfățișare.

„Dînsul e papá" le fulgeră concomitent prin cap celor trei crai deducția logică.

— Bună seara, o căutăm pe Diana Sud, zise numai zîmbete și flori de metaforă autorul „Îngerului a strigat".

— Bună seara. O, ce plăcere ! Fănuș Neagu în persoană ! Poftiți maestre, poftiți în casă. Vă așteptăm de mult.

Trecură pragul și în curtea năpădită de iarbă și flori se făcu prezentarea celor doi colaboratori. Admirară mușcatele, „roșul lor natural și scînteietor", distilînd în același timp cu nările dilatate mirosul tulburător de friptură ce răzbătea dinspre veranda acoperită cu sticlă mată. Întoarseră capul ca la comandă și avură timp să observe silueta subțire ce se mișca iute încolo și încoace în spatele perdelelor cu ochiuri dese. Un fior de plăcere și curiozitate îi fulgeră din creștet în talpă și viceversa. Erau în drum spre verandă, se apropia mult visata clipă !

Intrară lăsîndu-se călăuziţi de papá care-i conduse în camera din faţă mobilată auster, decorată cu scoarţe ţărăneşti, linguri de lemn şi icoane pe sticlă. În mijlocul odăii trona o masă lungă încărcată de bunătăţi şi pahare de diferite mărimi şi forme. De acolo, răzbătea mirosul acela divin de condimente şi cimbru, de la mezelurile cum numai în Ardeal se fac, de la ficatul (indubitabil de gîscă) ce aburea lin în rotocoale alburii. Înghiţiră în sec cu decenţă maximă simţind că scapă cadourile din braţe. Se aşezară să nu ameţească sau să leşine de mirosuri şi poftă.

— Mă scuzaţi o clipă, zise bărbatul şi dispăru pe o uşă.

În mica pauză survenită, Fănuş zise din vîrful buzelor cu ochii ţintă la belşugul alimentar.

— Vă ocupaţi de papá, conversaţi, combateţi, învăluiţi, fascinaţi. Vintilă, povesteşte-i o piesă. Conţi, spune-i bancuri cu poantă grasă. Lăsaţi debutanta în grija mea...

Gazda se întoarse aşezînd pe masă o sticlă aburită conţinînd un lichid galben ca mierea.

— Pălincă de prune, şaizeci de grade, de două ori întoarsă, zise şi înainte de-a o destupa o scutură de i se auziră mărgelele sunînd.

Turnă în pahare şi toastă :

— Mulţi ani şi bine aţi venit !

Băură. Cei trei simţiră întîi aroma fină de floare de prun, gustul amărui dulce, apoi un val de căldură luînd-o razna spre esofaguri.

Se mirară, plescăiră, lăudară, slăviră. Fănuş ceru permisiunea să sărute gîtul sticlei. Mai serviră cîte un pahar trăgînd cu ochii la uşă. Striviră în dinţi cîrnăciorii pipăraţi şi crocanţi şi decapitară

cîte-un castravete cît unghia. Bucăți mici de caltaboș li se topiră în gură. Mai băură cîte-un rînd. Nerăbdarea îi sfîrteca, misterul îi apăsa, mezelurile miroseau năprasnic și apetisant. Focul duduia în sobă. Se auzea vîntul mîngîind geamurile și legănînd mușcatele.

— Unde-i duduia ? atacă frontal Fănuș.

— Care duduie ? vru să știe amabila gazdă.

— Duduia Diana, Diana Sud, debutanta noastră, mîndria noastră, talentata noastră...

Se lăsă o tăcere ca în sălile de concert, cînd dirijorul încremenește cu bagheta în aer în chip de statuie. Vintilă Ornaru sughiță de încordare. Un castravecior pocni de la sine fără nici un rost...

— Eu sînt Diana Sud ! rosti cu modestie zîmbind amuzat bărbatul între două vîrste. Mi-am permis o farsă nevinovată.

Se auzi întîi o grindă plesnind în pod, lampa fîlfîi, se stinse și se aprinse la loc, Vintilă Ornaru leșină pentru prima și ultima oară în viață. Căzu sub masă și rămase multă vreme acolo, din proprie inițiativă. Stupoarea fu atît de mare, încît Fănuș destupă sticla de șampanie și-o goli dintr-o suflare. Apoi întrebă cu vocea lui Carusso, actul 111, scena ultimă, Traviata :

— De ce, măăăăă ?!...

Nu cunoaștem răspunsul ! Nu știm cu exactitate ce-a urmat. Vreau să zic, nu cunoaștem detalii întrucît, de fiecare dată, ajunși la acest punct al povestirii, nici unul dintre cei trei martori n-au catadicsit vreodată să facă mărturisiri complete ori să dea amănunte lămuritoare.

Prin deducție, sîntem siguri de un singur lucru : că n-a rămas nici un oscior, nici un moț de cîrnat,

nici un sfîrc de castravecior ! Se pare că nevinovatul godac sacrificat în cinstea oaspeților a fost transformat în calorii cu o repeziciune neatinsă încă la vreun concurs al mîncăilor. Și se mai pare că un lung și bine păstrat secret acoperă această parte a evenimentelor...

Totuși, întîlnindu-se cu Nichita Stănescu și acesta întrebînd în versuri cum e debutanta și dacă merita drumul, Fănuș i-ar fi zis :

— Ce să mai vorbim dragă ? Mărgăritar ! Toată lumea mulțumită și cu lacrimi pe obraz. M-a întrebat de tine. Dacă mergi să-i duci cadou neapărat o sticlă de Madame Rochas, moare după marca asta. Se găsește greu, dar îți fac eu rost...

Și cică, Nichita, oftează și acum de invidie și cînd vine vorba de masivul prozator, zice melancolic :

— Fănuș Neagu ? He ! He ! dragi colegi, Fane e cel mai norocos om din lume. De-ați vedea-o voi pe Diana Sud...

Salvați copacu

Într-o dimineață, găsesc la sediul Uniunii Scriitorilor o atmosferă mai mult decît agitată. Secretarele vorbeau în șoaptă, șeful administrativ avea o figură tristă și răvășită, pînă și nea Pavel mecanicul, impasibil la încrîncenările instituției, stătea pe holul mare în poziție de pe loc repaus stil „85 infanterie".

Mă acomodez atmosferei pioase și încerc o incursiune spre biroul directorial stăpînit de Traian Iancu.

Încă din ușă, tonul solemn, ușor agresiv, cu care conversa la telefon, privirea furioasă ațintită spre mine, fondul convorbirii, m-au făcut să rămîn în prag.

— Pe răspunderea dumneavoastră tovarășe inspector, dar lovitura morală va fi greu de suportat, argumenta tonicul baladist încercînd cu mîna dreaptă să scoată un obiect din buzunarul stîng. Nereușind și-a continuat dizertația pomenind de sensibilitatea creatorilor, iubirea lor față de natură, de copaci în special, cu atît mai mult cu cît

„maestrul Argintescu-Amza a studiat pînă și la Sorbona, tovarășe inspector".

După o pauză obligată de replica nevăzutului inspector, timp în care a pus receptorul jos scoțînd din buzunarul stîng, cu mîna stîngă, un simplu pix, directorul Fondului a continuat : „tăierea copacului poate aduce prejudicii nu numai persoanei, ci obștei, în general, fiindcă așa cum v-am spus..."

M-am retras năucit, măcinat de mister, îndreptîndu-mă spre biroul lui Laurențiu Fulga.

Secretarele se uitau la mine cu dușmănie inexplicabilă, avînd gravate pe chip toate durerile universului, iar în ochi „sclipiri de oțele".

Intru, totuși, în birou și în imensitatea odăii deslușesc silueta vicepreședintelui aplecată peste telefon și aud cu stupoare un expozeu, construit cu binecunoscuta-i elocință :

— Rațiuni superioare nouă, acea fărîmă de umanitate pe care orice ființă o revendică, ne obligă, tovarășe deputat, să găsim o soluție comună, să salvăm, dacă se poate, distrugerea copacului...

A urmat o splendidă dizertație despre rolul arborilor în stimularea puterilor creatoare, a fost pomenit numele lui Argintescu-Amza în contextul iubirii față de tot ce e viață : are în casă un acvariu cu peștișori pe care-i hrănește singur (ca și cum peștișorii ar fi fost obligați să se descurce pe cont propriu) și așa mai departe. Precaut am intrat în „misterul general". Îmi compun o mină solidificată, traversez camera secretarelor cu ochii în pămînt și ies în holul mare.

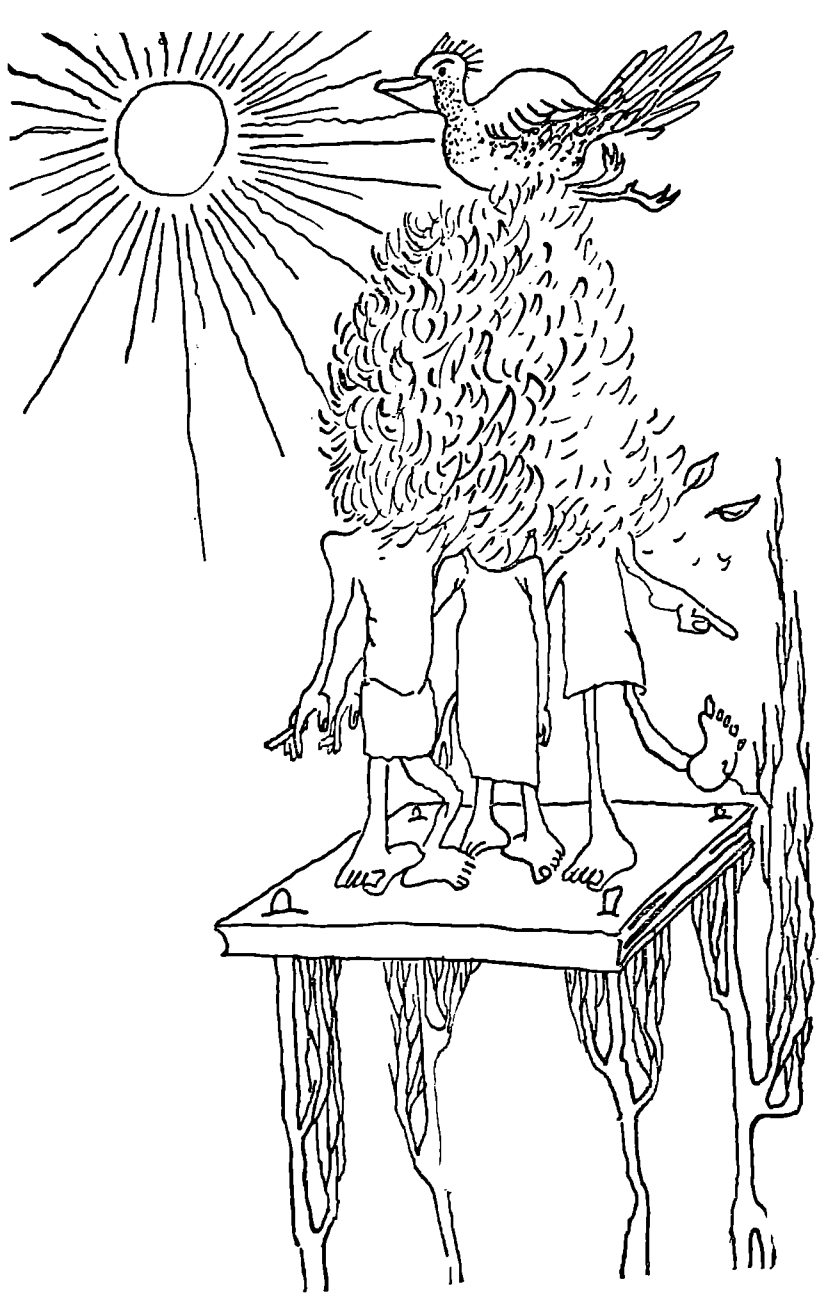

În ușa cabinetului, Zaharia Stancu mă privește cu ochii lui ca două picături înghețate și mă interpelează :

— Ce știi despre copacul lui Amza ? Ce-i cu copacul ăsta ?

— Nu știu absolut nimic ! mărturisesc rușinat.

— De ce nu știi ? atunci de ce te-am angajat la Uniunea Scriitorilor ?

Tocmai cînd era să-mi exprim nedumerirea în legătură cu prezența mea la instituția ce-o conducea, iese Traian Iancu din birou, vijelios ca Rapidul Decebal cînd scapă de Predeal, și raportează din mers :

— Tovarășe președinte, copacul a fost salvat !

— Da, da, foarte bine. Dar de ce trebuia salvat ?

Nu mi-a fost dat să aflu pe loc răspunsul la întrebare. Laurențiu Fulga, grav și ostenit ca un general după o bătălie cîștigată, răsare în prag, ne aruncă o privire de identificare prin ochelarii fumurii și pronunță răspicat cu inflexiuni cazone :

— În sfîrșit, în fața argumentelor evidente au cedat ! Copacul a fost salvat !

— Bine, bine, dar de ce trebuia tăiat ? De ce Iancule ? Era al lui Amza ? se nedumerește președintele.

— Nu era proprietatea maestrului. Creștea sub geamul său și dînsul locuia în comun, vreau să spun aveau curte comună cu un inginer de la I.A.L. și inginerul avea o mașină și n-avea garaj...

— Lasă, lasă mașina, ce-i cu copacul ? Ce mă interesează mașina și garajul ?

— Tovarășe președinte, inginerul avea mașină, n-avea garaj și fiindcă n-avea garaj ținea mașina

sub copac şi păsărelele, ştiţi dumneavoastră, ca păsărelele... pic, pic, pe maşină. Chestie de estetică.

— Da, da, pic-pic pe maşină păsărelele...

— ...Şi inginerul, continuă să-l lămurească Traian Iancu, a făcut o cerere de suprimare a copacului şi cererea s-a aprobat. Noroc că Amza a deschis geamul (că uda copacul de la etaj) şi-a văzut cum se pregătesc să-l masacreze.

În clipa următoare uşa de la intrare se deschide cu violenţă şi apare regretatul Argintescu-Amza, cu mîna sub rever, şi în dreapta fluturînd o coală de hîrtie, cu abdomenul înainte, vînăt de indignare, silabisind cu alintări galice :

— Zaharia, îmi dau demisia din Uniunea Scriitorilor !

— Nu e cazul dragă, nu e cazul, am aranjat totul. O să-ţi mai sădim un copac...

— Cum aţi aranjat ? Vreau să ştiu cum l-aţi convins pe acel „arborofag" să renunţe ?

— Cum l-am convins, Iancule ?

— Tovarăşe preşedinte, l-am convins în sensul că cei de la sector îi vor da în scris să parcheze maşina cu trei metri mai încolo de copac. Şi atunci, ştiţi, păsărelele, pic-pic, degeaba...

— Ai văzut dragă Amza, degeaba pic-pic, s-a rezolvat. Hai la mine să bem o cafea ! şi privindu-mă dintr-o parte i se adresează lui Traian Iancu : „de ce l-ai angajat pe Micu la Uniune ? Habar n-are de nimic. L-am întrebat de copac şi n-a ştiut ce să-mi spună."

— Tovarăşe preşedinte, Micu e la casele de creaţie, nu lucrează în sectorul operativ...

Un motel cu probleme

Fiind la Alba Iulia într-o suită de şezători literare, organizatorii, din dorinţa de-a crea mediu ambiant propice firilor romantice, au decis să ne cazeze într-un motel aşezat în vîrful unui deal, plasat la jumătatea distanţei dintre Sebeş-Alba şi Sibiu.

Echipa era bună şi, mai ales, inventivă. Romulus Vulpescu ca un cowboy hirsut, atrăgînd privirile picoliţelor. Tomozei suav şi brunet, concurîndu-l cu mare succes, Mircea Dinescu cu o lansetă în mînă interesîndu-se dacă în jur există vreo apă curgătoare, Ion Horea, mucalit şi meditativ, gata oricînd să croiască un calambur fin şi subsemnatul.

Împreună cu noi era şi o tînără colegă blîndă şi tăcută, care se arătă speriată din primul moment de faptul că va trebui să înnoptăm într-un motel plasat în plin cîmp, doldora de „cetăţeni străini" şi foarte aproape de drumul mare. Spunea „drumul mare" referindu-se la şoseaua naţională, ca şi cum acel loc ar fi fost bîntuit de fioroase cete haiduceşti.

Am fost repartizaţi fiecare în cîte o cameră ; motelul era prevăzut cu balcoane care comunicau între ele, aşa că ne-a fost foarte uşor să realizăm farsa pregătită de comun acord. Seara, Mircea Dinescu însoţit de Vulpescu traversează balconul de lemn şi se opresc în dreptul camerei mele, care se afla lîngă camera distinsei colege. Îşi dreg vocile astfel încît discuţia să fie cît mai „sonoră" şi încep :

— Nea Mircea, te-au atacat şi pe dumneata ?

Mă apropii de geamul deschis şi răcnesc pe măsura cerinţelor :

— Din plin ! Nu mai pot suporta. Am să reclam !

— Ce soiuri sînt ?

— Diferite.

— Te sfătuim să nu stingi lumina.

Atrasă de insolitul dialogului, poetesa se arată în partea ei de balcon şi întreabă cu glas stins :

— Despre ce vorbiţi, cine să ne atace ?

Noi ezităm cu nasurile în pămînt, mimînd jenă şi stînjeneală. Ca un făcut, părînd că nu observă prezenţa nimănui, Ion Horea se apropie într-un mic galop făcînd mişcări ciudate cu mîinile de-a lungul corpului, ceea ce într-un limbaj mai dezinvolt înseamnă „a te scărpina" şi rosteşte în grai ardelenesc :

— S-or băgat şi-n piele ! Io zîc că-s ploşniţe !

Colega noastră păleşte ca Ofelia în penultimul act, dă un strigăt şi se retrage în cameră începînd să se uite cu atenţie pe pereţi, cercetînd cuvertura şi crăpăturile de lemn. Ne apropiem cu feţe grave şi îngrijorate.

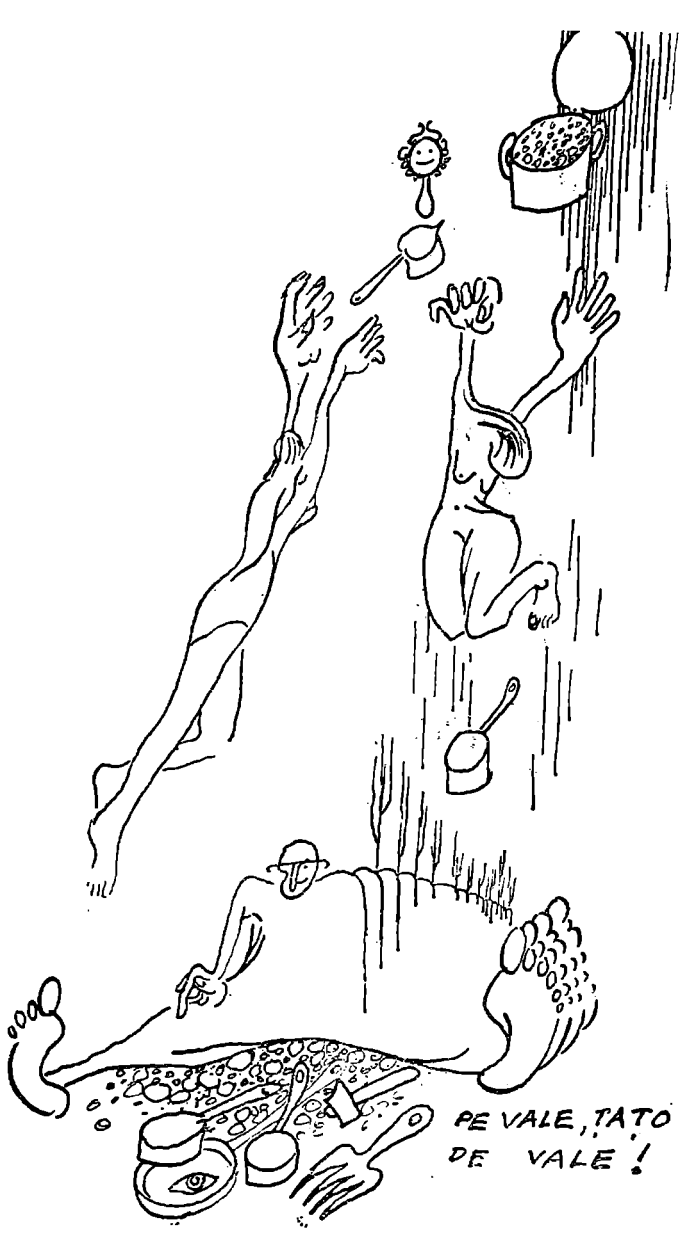
PE VALE, TATO
DE VALE !

— Am înțeles, se tînguie ea. Sînt plosnițe.

— Și purici, adaugă Mircea Dinescu, începînd să se scarpine cu lanseta între omoplați.

— Ce-i de făcut, n-o să dorm toată noaptea. Mîine la ședătoare o să fiu distrusă.

— De fapt, meditează Tomozei, se zice că mușcătura lor nu e totdeauna dăunătoare. Chestia e că sînt cei mai mari purtători de microbi.

— Eu am cunoscut pe unul care-a făcut gălbinare din chestia asta, completez cu competență.

— Hepatită se spune, precizează cu binecunoscuta-i erudiție Vulpescu.

— Hepatită sau gălbinare tot aia e. Chestia e că te îngălbenești.

— Ce importanță are dacă-i hepatită sau gălbinare, se lamentează disperată colega întru muze. Ce facem ? Eu mă duc să reclam...

— Nu e cazul, intervine Vulpescu. Uite, eu sînt crescut la țară...

— Cum la țară, se miră poeta, știam că ești bucureștean.

— Numai în adolescență... și la țară erau slavă domnului pe vremea mea mai mulți decît oricînd. Și scăpam de ei cu foi de pelin.

Cineva a inventat pe loc și poezia : „Dacă dai un chil de vin / îți culegem noi pelin".

Și i-am cules un braț de „ierburi diferite", i le-am așezat deasupra păturii și ne-am retras.

A dormit iepurește, dar s-a odihnit oricum. Dimineața a specificat cu caligrafia-i feminină în condica de reclamații „prezența unor insecte rușinoase", cerînd luarea de grabnice măsuri. În-

toarsă la București se întîlnește cu o colegă într-ale muzelor :

— Am auzit c-ai fost pe teren la Alba-Iulia. Cum a fost ?

— Bine. Dar îți dau un sfat : nu te culca la Motel ! Sau dacă n-ai încotro puneți în geantă un braț de pelin.

Ori îmi ziceți pe nume, ori plec!

Acum vreo zece ani, poeți din capitală și din alte regiuni ale țării porneau într-un turneu literar mai lung ce se desfășura în cadrul „Săptămînii poeziei".

Înzestrați cu geamantane în care cantitatea volumelor și-a manuscriselor depășea de multe ori cantitatea lenjeriei de corp, grupați după amiciții sau nimeriți în echipe întîmplătoare, se avîntau în lungul și-n latul țării care mai de care mai hotărîți să-și uimească cititorii cu producțiile poetice.

Eram la începuturile literare și m-am nimerit într-o echipă ce trebuia să străbată superbul ținut al Maramureșului, conform unui itinerar mai mult decît atrăgător.

Echipa era cam eterogen alcătuită, în sensul că alături de nume deja consacrate figurau și cîțiva debutanți sau total necunoscuți (cum era cazul subsemnatului).

Pentru a vă face o imagine mai exactă, voi încerca să-mi amintesc numele participanților : Veronica Porumbacu, Sergiu Adam, Alexandru Andrițoiu, Petru Anghel, Al. Gheorghiu-Pogonești,

Rodica Toth, Rusalin Mureșanu, Radu Cârneci și autorul acestor rînduri.

După prima ședătoare ținută la Baia-Mare, am fost îmbarcați într-un microbuz nu tocmai nou și... drumul spre satele Maramureșului.

Un activist al Casei de creație, care schimba itinerarul în funcție de interesul pe care organele locale îl arătau față de venirea noastră, anunța de obicei cu o zi înainte, telefonic, numele participanților și genul în care e consacrat fiecare.

După acest telefon, graficianul satului, uzînd de tot talentul cu care îl înzestrase natura, compunea un mic afiș scris de cele mai multe ori cu cretă colorată și ornamentat din belșug cu flori, ghirlande și alte efecte de ordin artistic.

Vanitoși și sensibili, ne oprim la primul popas în dreptul unui astfel de afiș silabisindu-ne fiecare în gînd numele care ne acredita ca reprezentanți legali ai muzelor pe pămînt.

Radu Cârneci, trecut nu se știe din ce rațiuni pe locul ultim, după ce îndură umilința acestui clasament arbitrar, se întoarce spre Andrițoiu și cu un glas stăpînit de indignare îi spuse :

— Sandule, ai văzut ce mi-au făcut ?

Andrițoiu, crezînd că se referă la locul pe care-l ocupă, îl consolă maliții :

— Lasă dragă, nu știi că cei din urmă vor fi cei dintîi ? Talentul contează nu ordinea...

— Nu-i vorba despre asta. Uită-te cum mi-au scris numele...

— Ra-du Cîr-nați, silabisi Andrițoiu încercînd să pară indignat în ciuda zîmbetului ce-i înflorise

în colțul gurii, semn că fantezia sa începea să lucreze în viitor.

Din acel moment, sub pretext că însoțitorul nostru nu transmite exact numele scriitorilor, Andrițoiu, în calitate de șef al delegației, hotărî să dicteze personal și cu exactitate lista.

În localitatea următoare, Radu Cârneci era trecut al doilea în ciuda curgerii firești a alfabetului, dar de data aceasta numele îi suferi o ușoară modificare : *Radu Cârmaci !*

— Nu se poate ! Asta-i bătaie de joc. Tu ai aranjat-o !

— Nu dragă, îți jur. Am dictat exact. Și prefăcîndu-se că citește în continuare multicolorul afiș, îi atrase atenția că și eu eram trecut *Nicu* în loc de *Micu.*

— Da, dar el are o singură carte și aia pentru copii ! îi replică îndîrjit Cârneci.

În a treia localitate, Andrițoiu ne arată un afiș pe care pretindea că l-ar fi rupt de pe stradă, în care mai mult din jumătatea numelor erau caligrafiate sub forma unor calambururi năstrușnice, în afara numelui său.

Reproduc din memorie : SERGIU MADAM, RADU CÎRMIȚI, PETRU ANGELA, RODICA TOC, MIRCEA BRICU, IERUSALIM MUREȘAN, AL. GHEORGHIU-POGONICI. Lipsea numele Veronicăi Porumbacu chemată la București pentru niște chestiuni urgente.

Țin să precizez că în afară de Cârneci și Al. Gheorghiu-Pogonești restul știam exact cine era autorul năbădăiosului afiș.

De data aceasta, Radu Cârneci protestă cu vehemență și-l somă pe delegatul județean să-l aducă

pe autorul afișului spre a da explicațiile necesare menite să lămurească „aberațiile astea nemaipomenite". Evident că i se promise satisfacție, în sensul că „incultul" grafician va fi pedepsit exemplar îndată ce i se va găsi urma. Pentru că, explica Andriţoiu, „ăsta s-a ascuns de groaza ta Radule şi-a luat drumul codrului".

— Cum se face că pe tine nu te-a greşit ?

— Dragă, numele meu e foarte răspîndit în Maramureş. E un nume comun ! Asta, cred eu, e singura explicație.

Seara, la şezătoare i se atrase în mod deosebit atenția directorului căminului cultural să rostească exact numele lui Cârneci, atunci cînd îl va anunța. Acesta şi-l notă conştiincios pe o bucăţică de hîrtie, cu litere de tipar, alături de celelalte.

În timp ce-şi ţinea alocuţiunea de bun venit, Andriţoiu, care se aşezase „întîmplător" alături de el, făcu pe furiş o mică modificare grafică în dreptul numelui atît de controversat, în aşa fel încît directorul anunţă grav şi pătruns de conştiinţa misiunii îndeplinite :

— Şi acum va citi tovarăşul poet *Rada Cârneci.*

La care cel numit se ridică în picioare şi-l apostrofă furios :

— Dacă nu-mi pronunţaţi exact numele să ştiţi că mă duc la gară şi iau primul tren spre Bucureşti.

Se făcu o clipă de liniște jenantă şi apoi se auzi vocea respectuoasă a directorului de cămin :

— No, mă rog frumos, pentru asta va trebui să vă dăm o căruţă să vă ducă pînă la Sighet... Că noi n-avem gară !

Prietenii îi zic Bubu, Bubulică, Fufu, dar îl cheamă Vintilă Ornaru (pseudonim ales de Victor Tulbure) şi e dramaturg, poet şi prozator. Ne ameninţă uneori : „mă, o să scriu un roman ce n-a văzut Europa ! *Mahalaua colosală* se numeşte şi e absolut autobiografic !"

Dar cea mai mare pasiune a acestui veşnic binedispus coleg este jocul de curse. Duminică de duminică, pe vînt sau pe ploaie, migrează neabătut spre Ploieşti fremătînd de nerăbdare, mîncîndu-şi unghiile milimetru cu milimetru, aşteptînd să înceapă marele spectacol fără de care viaţa lui n-ar avea nici un sens.

— Vino, mă, ardeleanule, la curse dacă vrei să simţi că trăieşti !

— Vin, nea Vintilă, îi răspund eu după a zecea interpelare. Şi m-am dus !

Întîi că din clipa în care am intrat în incinta hipodromului, companionul meu, omul care trebuie să mă iniţieze în marile taine ale turfului, s-a

transformat radical. A devenit agitat, morocănos și la toate întrebările mele, legate de tehnica jocului, răspundea monosilabic. Ne așezăm lîngă gard, urmărind caii ce trebuiau să evolueze. Bubu schimbă impresii profesionale cînd cu cei din tribună, care se vede că-l cunosc destul de bine, cînd cu conducătorii mascați cu ochelari de soare, impasibili și gravi, defilîndu-ne prin față.

Se consumă primele trei curse, fără emoții deosebite, nu jucăm nimic pînă în cursa a patra. Bubu se îndreaptă spre casele de bilete, îmi șoptește de cîteva ori numele unui cal „Senzația" sau așa ceva, eu nu prea înțeleg, dar aștept resemnat la gard păstrîndu-i locul. Se întoarce radios, rumen de emoție, ținînd în mîna stîngă o mare cantitate de semințe prăjite. La microfon se anunță sacramental: „Începeți jocurile, întindeți benzile, start!". Lumea începe să țipe și să comenteze. Bubu repeta mereu „uite-o!", deși eu nu vedeam nimic, și ținea palma doldora de semințe într-o nemișcare suspectă. Înainte de-a ajunge caii la potou, tentat de semințele prăjite, întind mîna și iau două bucăți.

Bubu scoate un răcnet infernal, se întoarce spre mine și aruncă restul semințelor în iarbă izbucnind:

— De ce domnule? De ce! Am pierdut din pricina ta!

— Cum adică, bîigui eu nedumerit, gata să mă ofer să cumpăr un sac de semințe.

— Mi-am pus în gînd „dacă Micu nu se atinge de semințe pînă la sfîrșitul cursei, cîștigă „Senzația", ei bine, și te-ai atins și în clipa aceea am știut că pierd cursa. Nu te mai iau cu mine niciodată!

N-am mai fost o vreme, pînă cînd, într-o duminică, auzind că Ornaru „concurează" la curse în calitate de conducător, mă fac luntre și punte și-l urmăresc în entuziasta-i evoluție.

— Joci pe mine. Merg la cîștig sigur !

Și am jucat totul pe Ornaru. Și evident am pierdut. Bubu ieșise pe ultimul loc cu... huiduieli !

La sfîrșit, îndreptîndu-ne posomorîți spre autobuzul de întoarcere, îl întreb timid :

— Bine nea Bubule, cum se face c-ai venit pe ultimul loc ?

Ornaru s-a uitat în stînga și-n dreapta și, deși nu era nimeni în jur, mi-a șoptit :

— Am fost hipnotizat ! Înainte de curse m-am întîlnit cu Iosefini, care mi-a spus „ai să fii ultimul" și ultimul am venit. M-a hipnotizat, animalul !

— Bine, dar iapa ?

— Nu contează calul... Eu eram elementul principal în cursă, motorul care... Și după o clipă de meditație... Dar las' că i-o fac eu. Mă duc la circ, și cînd va face scamatoria cu femeia tăiată am să strig : „oameni buni, e o șmecherie, lada are fund dublu !"

Manuscrisul furat

Pe vremea cînd Marin Preda lucra la romanul „Delirul", eram la Mogoşoaia împreună cu Andriţoiu şi regretatul Nicolae Ştefănescu, care scriau în colaborare un scenariu de film. În răgazurile de seară ne întîlneam jos, în sala de mese, la un „pahar de vorbă" ce se prelungea adeseori pînă în zori.

Seara, invariabil la ora 21 fix, cu o punctualitate exasperantă, Marin Preda venea din oraş să-şi înceapă lucrul de noapte. Intra în salon preocupat şi posomorît, purtînd în mînă o geantă tip diplomat în care-şi ţinea manuscrisul viitorului roman. Nu se despărţea o clipă de preţioasa-i comoară spre exasperarea şi incitarea fanteziei noastre.

Într-o seară, maestrul apare cu acelaşi chip concentrat şi neterestru, îşi ia obişnuitele sticle cu apă minerală de la bufet şi dispare la etaj, ţinînd într-o mînă lichidul dătător de inspiraţie, iar în cealaltă misterioasa geantă neagră.

După cîteva secunde, coboară neliniştit şi ne explică fără să se oprească, uşor speriat, că şi-a

uitat cheia camerei în mașină. Andrițoiu m-a privit iluminat, cu ochii lui negri, și, fără un cuvînt, s-a îndreptat aproape în fugă spre scările ce duceau la etaj. A reapărut după cîteva minute, răsuflînd precipitat, dar cu chipul radiind de bucurie :

— S-a făcut !

Ne explică succint cum a urcat scările, cum a găsit geanta cu manuscrisul în fața ușii și cum „prețioasa comoară" se află de-acum în camera lui, fără să dea semne de întoarcere la adevăratul stăpîn. Nu termină de povestit cînd își face apariția Marin Preda, agitat, nervos, uluit, și i se adresează lui Nicolae Ștefănescu cu un ton sec și protocolar :

— Tovarășe colonel (Nicolae Ștefănescu fiind și ofițer de miliție) să știți că mi s-a întîmplat ceva îngrozitor.

Noi mimăm stupoarea, ne ridicăm nehotărîți de la masă în timp ce autorul „Moromeților" continuă cu o voce tragică :

— Mi-a fost furată geanta cu manuscrisul !

— Nu se poate !

— Formidabil !

— Cînd s-a întîmplat ? — începe Nae Ștefănescu seria întrebărilor profesionale.

— Acum cîteva minute, în timp ce eram în curte la mașină să-mi caut cheia camerei. Am lăsat servieta în fața ușii și cînd am revenit...

— Extraordinar ! — exclamă Andrițoiu cu sinceră indignare.

— Ați făcut o mare greșeală, zise colonelul cu glas oficial. Să vedem ce putem face.

— Poate cu ajutorul lui Rex, încerc eu timid (Rex era un cîine lup inteligent, fioros și destul de neprietenos, care păzea livada cu meri).

— Cu Rex nu se poate, se plimbă Mazilu și ei doi nu se suportă reciproc, zice gînditor Andrițoiu.

— Puțin îmi pasă de relațiile lor reciproce, se revoltă maestrul. N-au decît să se împace, *mon cher*. Eu vreau să găsim hoțul și apelez la calitatea dumneavoastră de ofițer al statului !

— Buun ! Dumneavoastră, maestre, căutați în sala de televizor și în curte, dumneata tovarășe Micu la etajul 2, eu cu Andrițoiu vom explora cameră cu cameră.

În timpul acesta, cîțiva paznici și femeile de serviciu, alertați de întîmplare, priveau și ascultau agitația noastră.

Ne dispersasem fiecare mînați de elanuri detectiviste și după cîteva clipe Andrițoiu, Nae Ștefănescu și cu mine ne întîlnim și aranjăm „redobîndirea" prețiosului obiect.

— Sandule, „umfli" servieta din cameră și-o iei agale pe alee ; cînd auzi somația mea abandonezi obiectul și simulezi fuga. Clar ?

— Clar ! Numai să nu-i dați cumva drumul lui Rex !

Ne despărțim de el și intrăm în sala de televizor, unde Marin Preda chestiona cu severitate de anchetator un pompier civil care-l privea mirat, respectuos și cu o mare nedumerire înscrisă pe chip.

Maestrul ne trage de-o parte :

— Îl bănuiesc pe ăsta !

— De ce ?

— Nu știu ! Tot timpul poartă basca asta pe ochi și pe deasupra e și spîn...

— Astea nu sînt probe evidente, apreciază colonelul Ștefănescu.

Ieșim pe alee și, deodată, în semiobscuritatea nopții de vară, deslușim o siluetă.

— Uite-l, strig eu.

— Cetățene, stai ! — somează colonelul.

„Cetățeanul Andrițoiu", conform indicațiilor, începe brusc să galopeze.

— O să-l scăpăm, e iute de picior, se lamentează Marin Preda.

— În numele legii, stai sau trag ! — strigă în liniștea nopții Nae Ștefănescu, scoțînd din buzunar în loc de pistolet un stilou.

Hoțul însă continuă să fugă, de data aceasta în zigzag.

— Trage, dom-le, în aer să-l intimidăm...

N-a fost nevoie (dealtfel nici nu aveam cu ce) deoarece după cîțiva zeci de metri găsim abandonată în mijlocul aleii prețioasa servietă diplomat.

De atunci, cu orice prilej, cînd îl întîlnea pe Nae Ștefănescu, Marin Preda exclama cu glasul pătruns de sinceră recunoștință :

— Mon cher, dacă nu erai dumneata nu mai găseam niciodată manuscrisul... Și adaugă invariabil, pe un ton scăzut și misterios : Și totuși, eu pe tipul ăla spîn și cu bască îl bănuiesc și astăzi...

Vara, la Sinaia, e cald și bine. Cînd nu plouă, dar asta se întîmplă rar. Vin scriitorii la Casa de creație, să scrie, să-și finiseze ultimele file, să se aerisească și, din cînd în cînd, să bîrfească.

Stăteam la vila nr. 2 și în fiecare seară, după masă, poposeam în hol la televizor și la o partidă de... comentarii prietenești. Era o perioadă cam... secetoasă din punct de vedere al produsului numit *bere*. Nu se găsea de nici un soi, nici măcar celebra bere Caramel.

Ne crăpa buza după un pahar de bere de orice soi ar fi fost, mai ales că un cunoscut dramaturg ne stîrnea poftele și invidia, venind de fiecare dată cu o singură sticlă de Radeberger pe care o bea meticulos, cu sorbituri lungi, declarînd :

— E din ultimele trei pe care le mai am, altfel v-aș servi cu mare plăcere.

Ciudat era că aceste „ultimele trei" nu se mai terminau. Personal, ținînd o evidență strictă a sticlelor consumate, constatasem că fuseseră de fapt cam... ultimele zece.

O dată pe săptămînă, de obicei sîmbăta, dramaturgul dispărea misterios spre seară, purtînd în mînă un geamantan de mărime potrivită, întorcîndu-se după aproximativ o oră, dar de data aceasta (se vedea după felul cum se apleca spre partea în care ținea geamantanul) valiza cu pricina era, evident, destul de grea.

— Ce-aveți acolo maestre ? întrebam noi frînți de curiozitate.

— Cărți dragă. Să știți că, în general, în provincie găsești tot ce se vinde pe sub tejghea în București. Eu mă aprovizionez săptămînal.

— Nu se poate să aibă cărți, se revolta compozitorul Vasile Vasilache junior. Jur pe memoria lui Paganini.

— Da' ce atunci, dacă nu cărți ?

— Nu știu. Orice altceva. N-ați observat ce greu atîrnă geamantanul ?

— Ar trebui să i-l deschidem !

— Da, dar cum ?

— Păi, uite cum : cînd vine maestrul, îl cheamă careva sub un pretext oarecare în camera alăturată și restul lăsați pe mine.

Într-o seară, întorcîndu-se cu misterioasa sa povară, harnicul bibliofil este rugat de un plastician să vină cîteva secunde în cameră spre a-i arăta un tablou. În timpul acesta, Vasilache desface una din încuietorile geamantanului. Vine proprietarul, schimbăm cîteva amabilități, după care înșfacă valiza și începe să urce scările spre camera de la etaj.

Deodată se aude o pocnitură urmată de altele, semn că „biblioteca volantă" se deschisese și pe

scările în spirală se rostogolește încet, din treaptă în treaptă, nici mai mult nici mai puțin o sticlă de Radeberger cu eticheta strălucitoare.

Vasile Vasilache o ridică, o agită bucuros de izbîndă și strigă nevăzutului *bibliofil* care, sus, își aduna probabil „volumele" risipite :

— Maestre, pe asta mi-o dai s-o citesc eu... !

Sînt la piciorul blocului!

Mă sună într-o seară Adrian Beldeanu să-mi povestească despre ultimele lui poezii, ultima expoziție și ultimele procese cîștigate fără drept de apel. Nu vorbește mult. O oră și ceva... Dar cu folos.

Nu știți cine este Adrian Beldeanu ? Mă îndoiesc. Înseamnă că nu citiți „Săptămîna" unde semnează în calitate de critic de artă plastică.

Înseamnă că nu citiți proză contemporană și, deci, nu v-a căzut în mînă „Canapeaua cu pisici", romanul scris de același Adrian Beldeanu, înseamnă că n-ați dat sau nu v-a dat nimenea în judecată, altfel aveați nevoie de cel mai bun avocat din raza sectorului 7, adică de Adrian Beldeanu.

Deci, mă sună Adrian Beldeanu și-mi vorbește de toate cele, și-mi relatează cu lux de amănunte cum s-a plimbat trei ore și ceva cu Eugen Barbu care recita în grecește, cum i-a furnizat un subiect de roman, cum a cîștigat un proces ce părea irremediabil pierdut, cum...

Nu știți cine este Adrian Beldeanu ?

Înseamnă că dumneavoastră nu frecventaţi expoziţiile de pictură şi n-aveţi cum şti ce-nseamnă tehnica nouă aplicată pe hîrtie sugativă fără pori şi că nu aţi văzut niciodată un tablou pictat de Adrian Beldeanu.

Vai dumneavoastră ! Vai tuturor ignoranţilor ! De trei ori !

După ce pune telefonul jos mă suflă un vînt de răzbunare şi-i formez numărul vorbind ca în Ardeal :

— Hălou ? Casa tovarăşului fişcal Beldeanu ?

— Da, casa Beldeanu, se aude de dincolo o voce năucit politicoasă.

— Tovarăşul fişcal în persoană ?

— Da tovarăşe, aşa cum zici... tovarăşul fişcal. (Vocea e concesiv ironică). Ce doreşti şi cine eşti dumneata ?

— Hălou, urlu eu din fundul plămînilor, io sînt din comuna Stremţ...

— Perfect, dar de ce ţipi aşa ?

— Hălou, nu să aude dom' fişcal. Sînt din Stremţ şi am venit la dumneavoastră să mă apăraţi.

— De unde vorbeşti dumneata bade ?

— Placă ? (Placă are sensul de „poftim" în anumite zone din Ardeal).

— Nu de placă vorbeam. De unde vorbeşti dumneata ? Unde eşti ?

— Ie ! Apoi în Gara de Nord îs. Da' vin mintenaş spre dumneatale. Iau un taxi că am bagaj şi cufere multe.

— Ce bagaj ? Ce cufere ? se miră avocatul literat.

— Apoi, am un juma' de porc și două damijene cu vin. Nu mi-i de vin da porcu' se strică, așa că musai în sara asta trebuie să vi-l aduc.

— Alo, bade, nu vii cu nici un porc ! Eu nu primesc plocoane. Nu primesc mită. Desfid aceste obiceiuri ! Ș-apoi nici nu te cunosc !

— Hălou, îl întrerup eu, să nu vorbim pre mult că n-am băgat decît 25 de bani și nu mai am mărunți. Io vin cu porcu' la 'mneata acasă...

— Alo ! Alo ! bade să nu care cumva...

Nu ascult finalul frazei și-i închid telefonul rostind un „la revedere" grăbit.

Aștept preț de cîteva minute după care sun din nou :

— Hălou ? Casa domnului fișcal Beldeanu ?

— Bade, dumneata ești ?

— No, păi că io, cine altul dară ?

— Bade, să ne înțelegem, nu primesc nici un plocon. Să nu vii încoace că te dau pe mîna miliției...

— Pă mine ?...

— Da, da, chiar pe dumneata.

— No, păi că degeaba că io am ajuns...

— Unde ai ajuns ?

— Sînt aici, la piciorul blocului. Mintenaș urc cu porcul și cu damijenele. Dacă n-oț dăschide le las la ușă și bag o scobitoare în butonul soneriei. Trebuie să ieșiți...

— Ascultă bade, se răstește Adrian Beldeanu, în definitiv, de ce vrei mata să-mi aduci mie ploconul ăsta ? Te-a rugat cineva ?

— No, păi că nu m-a rugat nimeni, cineva m-a îndrumat...

— Cine ?

— Un scrietor de la dv. care o fost la noi şi o citit nişte poezii.

— Cum îl cheamă pe... „scrietorul" ăla ? vrea să ştie Beldeanu.

Fac o mică pauză speculativă, în timp ce de dincolo poetul se revoltă :

— Alo ? bade ? de ce taci ?

— Nu tac, mai bag un ban în tilifon că mi-i frică să nu tacă !

— Lasă bade banu, nu-i nevoie, spune-mi numele scriitorului.

— Apoi, staţi să găsesc unde am scris... Tac din nou şi după cîteva momente citesc şovăitor : *Dan Muntaşcu.*

— Aha, se aude de dincolo o exclamaţie indignată. Nu *Muntaşcu* bade, Mutaşcu îl cheamă.

— Apăi, că mi-e tăt una...

— Şi de ce să-mi aduci ploconul, vrea să ştie avocatul-poet.

— Apoi să mă publicaţi şi pe mine cu o poezie că am scris-o singur şi din capul meu. Staţi să v-o spun...

— Alo, alo, bade, se aude vocea exasperată a pictorului-scriitor, nu mi-o citi, te cred pe cuvînt.

— Atunci să vin dară cu porcul şi cu dămijeana ?

— Nu, nu bade... Uite, îţi dau un sfat. (Vocea devine persuasiv sugestivă, convingătoare). Dacă vrei să-ţi publici poezia scrisă din... „capul dumitale", dă-i un telefon unui şef de la revistă care te tipăreşte imediat. Notează numărul...

— Staţi un pic să caut plaivasul... No, că l-am găsit, da amu n-am hîrtie.

Domn fișcal, pot scrie pe dopul de la dămigeană că-i învelit în hîrtie de pergament ?

— Scrie pe ce vrei, și pe manșetă, numai scrie bade, zice Beldeanu exasperat și-mi dictează rar, de cîteva ori, numărul de telefon al lui Dan Mutașcu.

— No, mulțam, și-mi pare rău că n-ați vrut să gustați porcul...

— Găsim noi un alt prilej bade, exclamă ușurat Adrian Beldeanu. Închid telefonul, aștept circa o oră și sun din nou lung, insistent.

— Hălou ! Casa domnului fișcal Beldeanu ?

— Daaa ! bade, ce mai vrei, pentru Dumnezeu ?

— No, păi că nu vă nervați ! Nu vreu nimic. Vreu să vă zîc că l-am găsît pe domnu Dan. Fainâ om ! Sînt la dînsul acasă. O zîs că vă mulțămește și vă pune deoparte un caltaboș și niște șorici. Și două chile de vin roșu.

— Bine... Mersi, să mănînce sănătos...

— Poate vă sun mai tîrziu să veniți și dumneavoastră la o gustare și dacă veniți vă citesc și poezia...

— Bade, nu mai suna... „mai tîrziu" că-i ora 11 noaptea. Nici mai tîrziu, nici... niciodată, izbucnește Beldeanu. Poezia citește-o lui Mutașcu.

— No, că v-ați supărat... Apoi, atunci vă sun mîne sau poimîne...

— Bade, te rog foarte mult, îți interzic, asta-i obrăznicie, am să...

Închid telefonul lăsîndu-l pe Beldeanu să spumege de furie.

După o săptămînă mă întîlnesc cu Dan Mutașcu pe Calea Victoriei. Ne pupăm, ne felicităm pentru ultimele poezii „geniale" și, din vorbă în vorbă,

„ce mai e nou pe la Săptămîna, ce face Eugen Barbu, dar Marian Popa", arunc într-o doară :

— Pe Beldeanu l-ai mai văzut ? Am auzit c-a deschis o expoziție de pictură de mare succes...

— Beldeanu ? izbucnește Mutașcu. Să n-aud de el. Face pe ironicul și pe misteriosul. De trei zile îmi dă telefoane și mă întreabă o chestie absolut fără sens : „Mutașcule, mi-ai păstrat șoricii și vinul ? Nu uita că eu ți l-am trimis". Pe cine a trimis ? Despre ce șorici e vorba ? Habar n-am ! O să-i spun *patronului* să-i retragă rubrica dacă mă mai plictisește mult...

În aceeași seară îl sun din nou pe Beldeanu :

— Hălou, casa domnului fișcal Beldeanu ? Iar am venit, sînt în gară și mă duc la domnu Mutașcu cu două gîște grase, că-i băiat bun, țuca-l-aș !

De la celălalt capăt al receptorului se aude o bufnitură seacă de corp căzut pe covor...

Eram la Iași, vechea capitală a domnitorilor și-a vinurilor, la un festival de poezie. Scriitori din București și provincie, poeți în special.

Figură aparte, volubil și neistovit, Fănuș Neagu aruncă metafore și vorbe de duh. Se face cerc în jurul său. Sînt luați în răspăr, fără alegere, și cei prezenți, dar mai ales ce-i ce nu-s de față. Amuzament mare.

Scriitorii mai tineri se uită la el ca la Messia. Un Messia cam robust ce-i drept, dar inepuizabil. Deocamdată se află în vizor Horia Zilieru :

— Mă tu scrii cu o pană de păun muiată-n lacrimă de cuc, ești singurul Don Juan al Iașului după M.R. Iacoban, bărbat ideal. E adevărat că scrii studentelor poezii pe frunză de brustur parfumată cu lavandă ? Aud ?

— Ce-ai nea Fane cu mine ? Mai ia-te și de alții.

— De care de alții ? Păi ce, mai aveți vreun poet în Iași ?

— Cum să nu ?

— Zi-mi unul și bag artileria verbală pe el !

— Nicolae Ţaţomir !

— Ţaţomir ? N-am auzit, se grozăveşte stăpînul metaforelor din zona Brăila-Galaţi, halta Grădiştea de Sus.

— Există, cum să nu existe !

— Nu e din Iaşi domnule, am auzit eu ceva de unul Ţirioi, dar e din Timişoara.

Urmează o tiradă în care autorul cronicilor de sport din România Literară împrăştie metafore şi adjective ca un castan năpîrlit de toamnă.

Ţaţomir în jos, Ţaţomir în sus, că nu există, că e o invenţie a lui Zilieru, că pariază pe-o mie de lei contra unui plachiu folosit cum că n-a fost, nu este şi nici nu va fi în Iaşi un condeier cu un asemenea nume.

Ascultătorii fac haz şi se entuziasmează :

— E formidabil nea Fane. E magnific !

În timp ce Fănuş Neagu perora cu aplomb despre inexistenţa poetului cu numele Nicolae Ţaţomir, mă furişez pe neobservate de lîngă el, traversez holul hotelului şi intru într-o cabină telefonică. Formez centrala hotelului şi rog să mi se dea braseria :

— Alo ! Braseria hotelului *Unirea ?*

— Da, braseria.

— Se află la dumneavoastră un grup de scriitori, fi-ţi amabilă duduie şi întrebaţi dacă este acolo şi Fănuş Neagu şi chemaţi-l la aparat.

Trec cîteva minute după care aud în receptor vocea de neconfundat a prozatorului :

— Halo, Fănuş Neagu, cu cine am onoarea ?

— O, vă salut stimate maestre, nazalizez eu piţigăindu-mi vocea şi lungind vocalele, la telefon e *Nicolae Ţaţomir.*

Se lasă cîteva clipe de liniște, timp în care intuiesc stupoarea și surprinderea aprigului contestatar al unui astfel de nume, după care :

— Vă salut maestre, îmi pare bine că vă aud. Ce mai faceți ?

— Ce să fac, binișor. Tocmai mă îndreptam spre hotel. Vreau să ciocnesc un pahar cu dumneavoastră. Nu v-am văzut de mult. Mai rămîneți acolo ?

— Știu eu, adică da, mai rămîn...

— Bine, atunci în cîteva minute voi veni și eu. Vă salut !

Închid telefonul, ies din cabină și mă așez pe una din băncile aflate în hol. Nu trece mult timp și deodată apare Fănuș, în pas săltat, grăbindu-se spre ieșire. Mă ridic să mă vadă.

— Bătrîne, hai repede că am băgat-o pe mînecă !

— Ce s-a-ntîmplat ? Unde te grăbești ?

— Închipuiește-ți că m-a sunat Țațomir ?

— Cum ? Păi nu spuneai că nu există ?

— Uite că există. Adineauri m-a sunat. Vrea să bea un pahar cu mine.

— Și ?

— Cum și ? Pot eu bea un pahar cu vin cu cineva care nu există ? Vrei să rîdă ăia de mine. Cine naiba m-a pus să fac pe grozavul... ?

Timp de trei zile cît am rămas în Iași aveam grijă ca prozatorul de la Dunăre să găsească de două ori pe zi la recepție un bilețel „v-am căutat, o să revin", semnat N. Țațomir.

Căzut în patima pescuitului

Scriitorii se interesează unul de celălalt, vor să știe ce mai face cutare sau cutare, ce scrie, ce-are de gînd să scrie. Există o bursă a informațiilor care funcționează ireproșabil. Cei mai comentați sînt beneficiarii Mogoșoaiei, „castelanii", cum li se mai zice din motive lesne de înțeles.

Mărturisesc că personal sînt unul dintre cei cărora le place să difuzeze diferite știri năstrușnice despre confrați, în funcție de credulitatea auditorului. Nu l-am făcut pe Fănuș Neagu vegetarian și pe Băieșu practicant înfocat al gimnasticii yoga ?

Astfel se face că într-o zi, întîlnindu-mă cu Constantin Țoiu, admirabil ca om și scriitor, dar destul de credul și, mai ales, prea serios spre a-și închipui că cineva are chef să-și piardă vremea inventînd diferite fantasmagorii, din vorbă în vorbă, mă întrebă :

— Ce mai e nou pe la Mogoșoaia ? Ce face Mazilu ? Mai scrie ?

— Nu, nu prea scrie. A căzut în patima pescuitului.

— Mazilu pescar ? s-a mirat Ţoiu, ca şi cum ar fi auzit că Turnul Eiffel a fost mutat la Bolintinul din Vale.

— Exact cum auzi. Stă toată ziua la copcă (era iarnă) şi aşteaptă să vină ştiuca. Are o dexteritate neobişnuită...

— Formidabil ! la orice mă aşteptam, numai la asta nu. Cine l-a corupt ?

— Băieşu ! Hai Toadere la pescuit, lasă-le-n-colo de piese că te neurastenizezi. Stai la copcă, îţi vin idei, eşti în mijlocul scumpei naturi, te aeriseşti.

— Şi... prinde ceva ?

— Şase-şapte ştiuci pe zi !

— Şi ce face cu ele ? Doar n-o să-mi spui că le mănîncă ?

— Nu ! El nu se atinge de peşte că e ardelean după mamă. Îl vinde lui Fănuş şi lui Marin Preda la preţ oficial.

— Extraordinar ! se entuziasmează iarăşi Ţoiu. Ştiucă ! Ce carne delicioasă, albă şi fără grăsime. I se spune „Esox lucius" în latineşte. Să ştii că vin şi eu la Mogoşoaia. Mi-e dor de-o ştiucă rasol. Crezi că Mazilu mi-ar vinde şi mie ?

— Evident ! îl asigur eu.

Şi într-adevăr, într-o duminică, Ţoiu pică la Mogoşoaia, salută politicos pe toată lumea şi se aşază la masa lui Mazilu.

— Ce mai faci ? Merge treaba ?

— Merge confirmă Mazilu uşor mirat, deşi azi n-am prea fost în mînă.

— E chestie şi de noroc, zic eu, îl consolează Ţoiu.

— Ce noroc ! E chestie de meserie, de pricepere şi de talent.

— Da, dar e chestie şi de experienţă. Uită-te la Băieşu, el cu uneltele lui...

— Ce unelte dragă ? Astea-s poveşti. Trebuie să ai răbdare. Răbdare şi tutun, filozofează Mazilu.

— Nu te supăra că te întreb, de cînd ai căzut în patima asta ? Aş vrea să mă iniţiezi şi pe mine, am calm, răbdare...

— În ce să te iniţiez ? Parcă e nevoie să fii iniţiat ?

— Îţi jur că sînt un ignorant, deşi m-am născut pe malul Ialomiţei n-am prea mers la pescuit.

— La pescuit ? se miră Mazilu. Asta-i o treabă de neurastenici, nu de oameni temperamentali ca noi.

— Spui asta fiindcă nu-ţi place peştele...

— Mie ? din contră. Sînt mare amator. Nu-mi place şi nici nu mă pricep să-l prind.

Ţoiu mă priveşte contrariat şi eu îi fac semn din ochi să insiste, dîndu-i să înţeleagă că celălalt se lasă greu.

— N-ai cumva şi pentru mine o ştiucă ?

— Ştiucă ? Eu ? se miră Mazilu privindu-l bănuitor. N-am, de unde să am. Adresează-te lui Fănuş Neagu.

Ţoiu se apropie de masa mea şi-mi şopteşte contrariat :

— Joacă tare ! Nu recunoaşte nimic ?

— Ce vrei, e secretul lui, decretez eu. Vrea să rămînă sobru.

După plecarea lui Ţoiu, seara, Mazilu se opreşte din plimbarea lui meditativă în jurul mesei şi mă întreabă :

— Ce-o fi domnule cu Ţoiu ? M-a întrebat dacă îmi place să pescuiesc, dacă n-am cumva o ştiucă ? Ce-s glumele astea ?

— Habar n-am. Pot să-ţi spun că şi pe mine m-a invitat la o partidă de pescuit la Dunăre, la care vine şi Baranga.

— Baranga la pescuit ? Formidabil cum se schimbă oamenii !

Şi începu să se plimbe iar în jurul mesei, murmurînd din cînd în cînd „Baranga la pescuit, formidabil !"...

O intervenție cu efect invers

Corneliu Leu, prozator, scenarist, operator amator, autor de filme pentru televiziune, conducător auto, este unul dintre cei mai joviali, surîzători, optimiști și simpatizați scriitori din perimetrul capitalei și chiar mai încolo. Are ceva din voioșia gurmanzilor și fiind un excelent coseur se mîndrește cu faptul că în anul care a trecut, de pildă, n-a „încasat" nici o amendă, nici o sancțiune, de la cei ce veghează securitatea nevinovaților pietoni și asta datorită, în primul rînd, modului în care știe să-l abordeze pe posesorul fluierului și-al carneţelelor cu dungă rôșie.

— Eu nu mă dau nici mare, nici nu iau o morgă importantă, nici nu angajez discuții principiale. Mă fluieră *tovarășul*, opresc reglementar, cobor cît mai vinovat cu putință, îl ridic în grad cu o tresă, pun ambele mîini la inimă în semn de mea culpa, mă înclin cu deferență și ascult aprobînd morala de rigoare repetînd invariabil „aveți dreptate, am greșit, oameni sîntem și omul e supus greșelii"...

Confraţii într-un scris şi volan îl ascultă plini de o admiraţie vecină cu invidia, se minunează şi-şi promit în gînd să adopte aceeaşi metodă ce s-a dovedit atît de corespunzătoare pe parcursul unui întreg an.

Simpaticul prozator îşi termină învăţăturile despre modul în care trebuie să decurgă relaţiile conducător auto—agent de circulaţie, salută auditorii îngînduraţi şi coboară fluierînd spre locul unde blajinul său Trabant hidramat stă cu motorul în repaus, parcat reglementar, privindu-l prin ochii farurilor cu nesfîrşit respect. Prozatorul urcă la volan, întoarce cheia de contact, rosteşte cîteva vorbe de încurajare „hai, băiatule" sau cam aşa ceva şi demarează fericit sub cerul promiţînd o apropiată primăvară pe bucata de şosea care leagă Casa Scînteii de centrul capitalei.

La intersecţia din faţa combinatului pomenit mai sus încetineşte, observînd din timp silueta agentului de circulaţie baletînd printre maşini, deschide geamul şi, deşi nu-l cunoaşte, salută jovial şi zîmbeşte în consecinţă. Plutonierul major zîmbeşte şi el neştiind de unde să-l ia, apoi se gîndeşte că o fi vreun superior în civil şi mai salută o dată, ducînd palma la caschetă. Momentul creează emoţii în ambele sensuri, Corneliu Leu surîde şi meditează la condiţia umană înscriindu-se lin şi cu viteză crescîndă pe banda din mijloc, direcţia Calea Victoriei. Trabantul toarce ca un tigru bengalez, prozatorul fredonează un cîntec de joc din Dobrogea, viaţa-i frumoasă, drumul liber, cerul promiţător de grabnice transformări primăvăratice, pînă hăt în zare nici un alt posesor al cunoscutelor mînecuţe albe asortate la chipiu.

— Hai, băiatule, hai frumosule, și stimulează acceleratorul.

Trabantul toarce ca un pisic siamez îndopat cu sardele tip import cu cheia la purtător, șoseaua e liberă, semafoarele pe verde, cerul se colorează a primăvară, pietonii stau cuviincioși așteptînd rulajul mașinilor, și, cum ziceam, pînă hăt în zare, cît poți cuprinde cu ochi format, nici un posesor de chipiu alb cu mînecuțe asortate.

Ajunge la o întretăiere fără semafor, se apropie de o trecere marcată pentru pietoni, în față un ins cu cojoc dă să treacă apoi se răzgîndește, posesorul Trabantului frînează apoi accelerează, cel cu cojoc iar se răzgîndește și iar nu trece și în cele din urmă, nerăbdător, cunoscutul prozator trece primul murmurînd nu știm exact ce din buze la adresa celui rămas pe trotuar și care, la rîndu-i, murmură și el nu știm exact ce la adresa „hodoroagei" care i-a țîșnit prin față.

După cîteva zeci de metri se aude un semnal cunoscut emis de un instrument de metal care se poartă la gît sau în mînă, prozatorul aruncă o privire de sondaj și observă silueta elegantă cum și tresele strălucitoare indicînd un sergent major. Oprește reglementar, coboară reglementar surîzînd ultrajovial și în același timp vinovat, pune mîinile în dreptul celor patru ventricule, se-nclină cît trebuie și zice cu dicție avînd grijă să-l înainteze în grad :

— Să trăiți tovarășe *plutonier*, sînt vinovat, recunosc, am greșit, unde-i lege... Și dă să scoată actele, reușind pînă la urmă. Agentul de circulație le răsfoiește profesional în timp ce zice :

— Știți ce greșeală ați făcut și ce sancțiune urmează... ?

— Știu, înțeleg, aveți dreptate, am greșit, sînt în culpă, vă rog faceți-vă datoria. Și surîde jovial.

Subofițerul surîde și el molipsit de atitudinea spășit-veselă a contravenientului și cedînd unui impuls secret îi întinde actele împreună cu „ineditul" sfat :

— Să nu se mai întîmple pe viitor...

Corneliu Leu îl asigură că nu se va mai întîmpla *niciodată*, dă să ia actele surîzînd, dar în aceeași clipă alături oprește scrîșnind un taxi, se deschide ușa și înainte de a apărea cineva se aude o voce tunătoare :

— Ce-i asta tovarășe milițian ? Ce-aveți cu omu' ? N-a făcut nimic, eram în spatele lui. Și apoi știi cu cine stai de vorbă ? E scriitorul Corneliu Leu, lucrează la televiziune, ia fii atent să n-o pățești. Știi cine sînt eu... ? În același moment, în deschizătura evident strîmtă, se arată statura impozantă a scriitorului brăilean Fănuș Neagu, mai mare și mai greu decît Cassius Klay, care se proțăpește în fața celor doi continuînd să pledeze pe un ton nu tocmai catifelat.

Leu îi face semne disperate arătînd din ochi că totul e în regulă, dar masivul prozator n-are timp de interceptări fine :

— Îl cunosc pe tovarășul cutare (și numește pe cineva influent de la circulație), vorbesc cu dînsul și tot obținem carnetul, sîntem prieteni.

Sergentul major cade o clipă pe gînduri. Privește cu regret spre contravenientul spășit, care repeta în gînd proverbul : „ferește-mă doamne de

prieteni că de dușmani am eu grijă" și retrage mîna cu actele rostind protocolar :

— Îmi pare rău. Trebuie să vă reținem actele sau achitați pe loc o amendă de... și pronunță o cifră rotundă.

— Ce te bagi măi Fane ? Te-a rugat cineva să intervii ? se zburlește Leu cu năduf.

— Daaa ? E, uite că nu mă bag... Amendează-l domnule, că ai dreptate. Ia ca să vezi ce-nseamnă să-ți ajuți colegul. Mă opresc cu taxiul, aparatul merge și el... Salut și n-am cuvinte !

După care urcă în mașina ce se lasă brusc într-o parte și înainte de-a închide portiera mai strigă o dată indignat :

— Amendează-l *tovarășe* că era să-l facă pilaf pe nenorocitul ăla de pieton care trecea pe zebra lui... Și pune-l să sufle în băsică !

Jur că nu sînt ministru!

Imaginați-vă : vară, soare, cald, plajă aurie, marea în contrast, pescărușii năbădăioși planînd peste mulțimea bronzată.

Scriitorii sînt la mare. Nu toți, o singură serie. De-a valma poeți și critici, prozatori și dramaturgi, traducători și istorici literari, membri definitivi sau membri stagiari ai Uniunii, fără deosebire de sex și alte preconcepții.

Sînt la mare, se simt excelent, se salută între ei (nu toți), își zîmbesc amical (nu toți), se bîrfesc copios (toți), dar, în general, atmosfera e vivantă și destinsă. E bine să fii scriitor la mare. Te dezbraci în costumul de rigoare, cobori pe plajă, te amesteci în mulțimea de trupuri bronzate, nu te cunoaște nimeni cine ești, nu tu admiratori, nu tu doritori de autografe, nu tu debutante nedebutate. În general, scriitorii sînt recunoscuți numai îmbrăcați. Dezbrăcați, personalitatea lor scade substanțial. Intră în masa anonimă și cald armonioasă a litoranților.

Pe aceste ultime argumente se bizuie și EMIL MANU, critic, poet, eseist, doctor în filologie, cer-

cetător principal al Institutului G. Călinescu, membru definitiv al Uniunii Scriitorilor, ce mai încoace-încolo om serios, figură cunoscută, fire simpatică.

Pe aceste argumente se bizuia în clipa în care dădea să intre în „azuria mare, în apa ei moale și mătăsoasă", nu prea departe, nu chiar în larg, pînă la marcajul pe care-l știm.

Inventase proverbul „în solitudinea marină să-mi recapăt forțele pierdute" și, cu el pe buze, vru să se năpustească spre întinderi.

„Vru", am zis, fiindcă o voce radioasă, o voce plină, explodă în spatele său și o mînă de om hotărît îi atinse proaspetele arsuri oblojite cu „Nivea lux agitați înainte de întrebuințare".

— Să trăiți tovarășe ministru !

Se întoarse și constată cu uimire că este într-adevăr un om de statură sub mijlocie.

În fața lui se afla un vlăjgan surîzător și hotărît, un fel de frate geamăn cu Mircea Sîntimbreanu, care era decis să-l strîngă în brațe dacă lipsa veșmintelor nu i-ar fi stîrnit pudoarea.

Îl privi năucit încercînd să spere că nu e vreunul dintre poeții din provincie „necunoscuți la față" pe care-i criticase în revista Săptămîna.

Nu, nu era ! Provincialii sînt agresivi în timpul liber și, în clipa aceea, băiatul de la salvamar (vorba șlagărului ce se va scrie) era departe...

— Tovarășe ministru știți că merge motocompresorul de la punctul E-4 subteran stînga ? L-au reparat băieții. Știți cine i-a venit de hac ? Maistrul Țîțînă... Țîțînă ăla care v-a condus în secția filtrare... Ce faceți, tovarășe ministru ?

Reprezentantele sexului slab săriră de sub umbrelă încercînd să ghicească cui i se adresează apelativul. Toate și-l imaginară în postura amintită pe zdrahon. Oftară, dădură apreciativ din cap și se retraseră în lenea inițială.

— Nu sînt ministru, mă confundați... încercă slab Emil Manu cu voce pioasă, ca și cum ar fi spus stihuri din Dosoftei.

— Așa e ! Sst ! Gata, am înțeles. Vreți să treceți necunoscut. Dar cu mine nu vă merge. Eh ! ce masă tovărășească am tras...

— V-am spus că e o confuzie și „n-am tras nici o masă".

— M-am exprimat greșit. Nu masă, o gustare de acomodare, acolo...

Și cum plaja nu e pustie, și cum scriitorii aud destul de bine și acum acolo se afla și umoristul Vasile Băran, prinde din zbor situația și plonjează :

— Tovarășe ministru, doriți prînzul în cameră sau pe terasă ?

Zdrahonul rîde stăpîn pe situație.

— Mă duc să aduc o sticlă de palincă. Are 70 de grade și e din grădina personală. Țuca-v-aș !

După care dispare într-un galop năprasnic cu acel elan pe care numai cauzele mari ți-l pot sugera.

Emil Manu intră în apă, se amestecă cu mulțimea, devine un simplu cap plutind ca o geamandură pe imensitatea mării.

E convins că nu poate fi recunoscut, va sta o oră în mare, chiar două, timp în care zdrahonului îi va pieri entuziasmul și el se va alege cu o pleurezie.

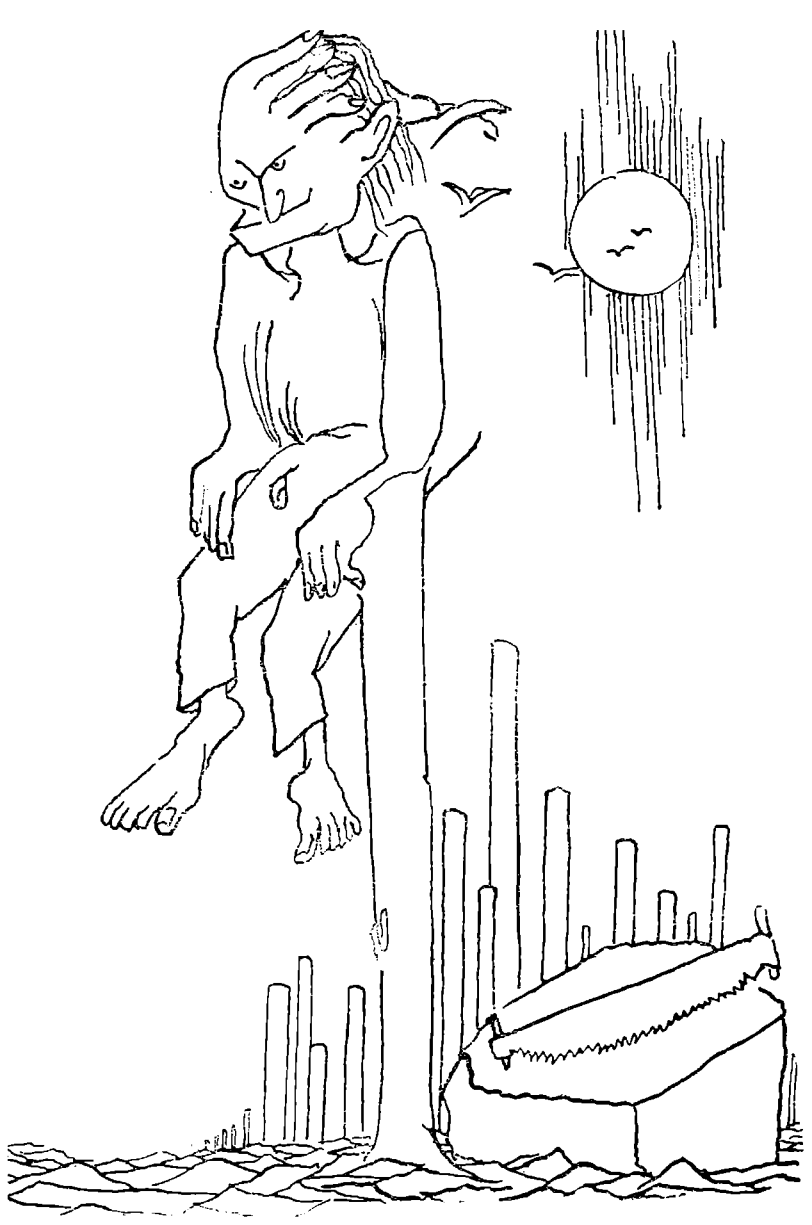

Dar n-a fost așa ! După circa un sfert de oră același galop de pur sînge și statura herculeană se arată în buza apei fluturînd deasupra capului un obiect de neconfundat.

— Tovarășe mi... ia uitați ce mărgele, face ! Stați că vin lîngă dumneavoastră...

Și a venit. Și-au conversat. Și la ieșirea din apă i-a vîrît sticla în mînă și a fost nevoit să-l prezinte familiei drept un „admirator din provincie".

Unul dintre fiii scriitorului îl informează :

— Tată te-au sunat de la București.

— Nici în concediu nu vă lasă, se indignează zdrahonul.

În sfîrșit, înainte de despărțire, perspicacele fizionomist propune :

— Știți, faceți-mi plăcerea. Eu sînt cu mașina personală. Vreau să vă plimb pînă la Mamaia diseară. Nu mă refuzați. E plăcerea mea.

— Știți, n-aș vrea să...

— Vrem, vrem, sar copiii în cor.

Și astfel, timp de zece zile, ceas de ceas, seară de seară, Emil Manu era gardat de fanaticul admirator.

Scriitorii îl salutau în cor :

— Să trăiți tovarășe ministru !

Emil Manu protestă nu prea convins : „nu sînt nici-un ministru".

Zdrahonul rîdea șiret și-l scălda în priviri paterne confirmînd complice : „nu sînteți, sigur că nu sînteți !"

În ultima zi, înainte de plecare s-au întîlnit pe plajă spre a-și lua rămas bun.

— Uite, ca să te convingi că nu sînt ministru ci scriitor, ți-am adus cărțile mele. Uite-mi poza. Eu le-am scris. Ți le dau cu dedicație...

— Nu sînteți ministru... Poate că nu sînteți ! Nu-i bai... Da, zise ca o salvare a propriei naivități, vă purtați frumos ca un ministru. Și semănaaați !...

Își strînseră mîinile. Se despărțiră. Vasile Băran, aflat în preajmă, slobozi chemare respectuoasă de om obligat :

— Tovarășe ministru vă cheamă Bucureștiul la telefon !

Zdrahonul se întoarse radios, balansă descumpănit pachetul de cărți și răcni peste capetele tuturor :

— La anu' tot aici, tovarășe ministru !

Vară, căldură toridă, bulevardul pustiit de moleșeală. Acum e ora cînd cel mai rîvnit lucru din lume e o halbă de bere, rece, gulerată ca o rochie Maria Stuart, băută eventual cu un amic, pe tăcute, respectînd reverii reciproce, melancolii estivale.

Astfel gîndeau la unison poeții Tudor George (zis Ahoe !) și confratele întru barbă și condei, regretatul Teodor Pâcă (zis Pîcă) în timp ce înaintau în pași de cawboys blazați spre oaza cu grădină de vară alintată „Grădinița".

Păreau desprinși din vechile filme cu căutători de aur, picați pe calea aerului taman din Colorado, dar lor nu le păsa de privirile cititorilor, aveau un țel precis și o dorință și mai precisă : gulerata bere și vorba latinului *„Primum vivere, deinde philosophari"* (adică, în traducere liberă : întîi să bem și apoi să vorbim).

S-au așezat deci la umbra unui oțetar plăpînd și-au cerut pe muteşte, îndoind degetul mic al fiecărei mîini personale, cîte patru halbe garnisite cu spumă de nori. Ospătarul s-a întors radiind de fe-

ricire (îi cunoștea), așezînd platoul pe masă, parcînd halbele în mod egal, față-n față și zîmbind profesional a rostit cu modestie :

— Poftă bună la bere, s-o beți cu plăcere !

La care, Ahoe, plictisit de vorbirea rimată i-a replicat printre țigară și colțul buzei stîngi : „cară-te vere !“ începînd să soarbă în tihnă lichidul auriu ca mierea, ce se vinde în piața Matache în sticle de ness cumpărate de la consumator.

Tocmai se credeau la orice adăpost, scutiți de interpelări admirative (să nu uităm că poeții au admiratorii lor) cînd, în lumina orbitoare a după-amiezii, înaintînd cu energie neasemuită în direcția mesei lor, se arată un ins deșirat purtînd sub braț un dosar în care nu puteau fi decît poezii.

— Ne-am ras ! filozofează Pîcă avînd avantajul priveliștii.

— O să ne radem, dacă vrei.

— Lasă asta și răsucește-te !

Pînă să facă Tudor George mișcarea sugerată, deșiratul cu dosarul sub braț se afla în buza mesei răcnind ca la înviorare :

— Salutăm maeștri ! Cu plăcere, bine că v-am găsit.

— În ce problemă ? s-a interesat Pîcă cu voce de funcționar de la spațiu.

— Păi, poezia. Vreau să vedeți dacă am talent sau nu.

A chemat ospătarul și-a mai comandat un rînd, după care a încercat să citească din voluminosul dosar capsat, șnuruit și cu poză personală pe prima filă.

— Nu, asta nu, citim noi.

Şi-au alipit scaunele, şi-au aruncat priviri consultative şi în cele din urmă, bolborosind într-un ritm, se opreau din cînd în cînd întrebîndu-se reciproc :

— Are ?

— N-are ! venea răspunsul.

Posesorul dosarului îi mînca din ochi încercînd să ghicească sensul acestui dialog monosilabic.

Urmau o serie de foi parcurse cu viteză uluitoare pentru căldura de-afară, apoi o pauză lungă, apoi :

— Are ?

— N-are !

Insul se ridică de la masă săltat de nedumerire, le smulse dosarul din mînă şi întrebă stupefiat :

— Da ce-are, de n-are, fraţilor ? Ce-are ?

— Are că n-are, au replicat într-un glas cei doi.

Apoi au chemat ospătarul cerînd „plata pentru toată lumea".

— Partea mea o plătesc şi fac şi cinste.

— Nu, că n-ai, a zis Ahoe cu ton dezarmant, şi dacă n-ai, nu dai. Da şi dacă aveai...

— Da ce-am, de n-am ? a strigat inoportunul versificator, uitîndu-se îndelung la dosarul legat în şapte fiare şi şapte şine şi parafat şi şnuruit şi cu poză personală pe fila întîi.

Secvențe de la mare

Ah ! ce spectacol magnific oferă sosirea scriitorilor la vila din Mangalia-Neptun... Să-ți vezi colegii pe post de dădacă, șoferi amatori neștiind să deosebească o bujie de un carburator, pe post de pescari înarmați cu felurite ustensile gata să captureze toți guvizii de sub bolovani. Să-i asculți povestind vrute și nevrute, expunînd proiecte literare, bîrfind, rememorînd întîmplări hazlii dar, mai ales, să prinzi cîte unul mai credul, de preferință din provincie, căruia să-i torni cu nemiluita cele mai fantastice gogoși și inventii.

Am avut parte de o asemenea „pradă" în persoana poetului și avocatului Romulus Cojocaru, domiciliat în Drobeta-Turnu Severin, înzestrat cu o curiozitate extraordinară, dornic să afle totul despre toți.

Mă pistona zilnic cu sute de întrebări, cerea relații despre diverși confrați notînd ce-i spuneam într-un carnețel cu scoarțe cafenii, *să nu uite,* să poată povesti în orașul de baștină, la reîntoarcere, tot ce aflase dintr-o sursă atît de „autorizată".

— E adevărat că Fănuș Neagu nu scrie cu nici un fel de instrument și că dictează la magnetofon ? vrea să știe preopinentul.

— Nu, dragă, nu-i adevărat. Nu dictează la nici un magnetofon. Are trei stenodactilografe care nu prididesc să însemne ce zice maestrul. La una îi dictează rubrica de sport, la cealaltă portretele de scriitori și ultimele capitole din romanul în manuscris „Scaunul singurătății"...

— Și cum ? Dictează la toate trei simultan ?

— Evident ! Ba, dacă vrei să știi, între timp dă și telefoane la Federația de fotbal să-l *felicite* pe Ștefan Covaci pentru ultimele succese repurtate. Unde pui că conversează și cu vizitatorii...

— Dar Pucă domnule ? E tot una cu Pîcă ? Care scrie și care desenează ? Ești rudă cu Dumitru Micu ?... Nici el cu tine ?

Stăm pe terasă și tăifăsuim, el întreabă, eu răspund ajutat „colegial" de Dragoș Vicol. Trece Horia Lovinescu, înalt, distins, privind în zare.

— Nea Mircea, domnu Horia are ceva cu Lovinescu ăla bătrînu' ?

— Are, zice Dragoș Vicol. E rudă de aproape.

— Mi se pare că-i este chiar fiu, adaug eu.

— Extraordinar ! se miră confratele, așa tînăr ?

— E copil adoptiv, zice Dragoș Vicol...

— Da, spune-mi, Lucian Raicu are ceva cu Al. Raicu ?

— Sînt una și aceeași persoană, zic eu imperturbabil.

— Cum adică ?

— Adică așa cum auzi. Cînd scrie poezii semnează Al. Raicu și cînd scrie critică semnează Lucian Raicu.

— Oare de ce domnule ?

— Măsuri de prevedere personală, zice Vicol.

— Dar Băieșu ? E adevărat că are perucă și e frate cu Mircea Sîntimbreanu ?

— Perucă are, dar frate cu Sîntimbreanu nu este sau cel puțin nu știu eu...

— Auziți, dragilor, dar Barbu, Eugen Barbu, are un tun și o mitralieră la Poiana Țapului cu care trage din cînd în cînd ?

— Nu trage el. Trag Dan Mutașcu și Beldeanu, care au făcut armata la artilerie.

— Și în cine trag mă frate dragă ?

— Trag în vînt să sperie vizitatorii...

— Extraordinar ! Cîte află omul cu voi. La noi, la Turnu, nu ajung veștile decît rar.

Astfel, zilnic și cu insistențe demne de invidiat, naivul coleg ne pune fel și fel de întrebări, primește... fel și fel de răspunsuri pe care le notează în carnet și e foarte fericit.

Știe deja că Radu Boureanu a fost boxer și face în fiecare zi 20 de kilometri pe jos să-și mențină condiția fizică ; Ștefan Bănulescu, la care se uită cu uimire, are un aparat de scufundat la mare adîncime cu care se lansează dimineața în mare și apare de-abia la ora mesei mînat de foame.

Că maestrul Laurențiu Fulga are o vioară la care exersează zilnic trei ore, sus în cameră, cu storurile trase să nu-l vadă nimeni, că Mircea Dinescu, așa tînăr și zvăpăiat, e somnambul, umblă noaptea pe acoperișuri ca un acrobat, poate fi văzut cînd e lună plină, dar nici într-un caz tulburat sau strigat...

Se miră confratele și notează. Cînd îl vede pe Radu Boureanu îl salută ceremonios și întreabă vesel :

— Merge maestre ? Merge ?

— Merge, răspunde maestrul gîndindu-se la mașina lui care avea un defect la carburator.

Trece Ion Băieșu cu părul vîlvoi și cu un pește cumpărat de la cherhana pe care se laudă că l-a prins „acum cinci minute".

— A ! domn' Băieșu ? E cald ? Dați-vă jos „chestia aia" că sîntem între noi, ce naiba...

Băieșu nu înțelege ce *chestie* să dea jos, îl privește bănuitor și mă întreabă :

— Cine e, dragă, aiuritul ăsta ? Tot timpul îmi spune să-mi dau nu știu ce chestie jos că sîntem între noi. Cine e ?

— Lasă-l ! e un traducător din indiana veche. Tobă de carte și cam... distrat.

— Și cine l-a trimis aici ?

— Nea Radu Boureanu, se pare că-i este nepot.

Se nimerise seara la aceeași masă Băieșu cu Radu Boureanu. Maestrul zice :

— Dă și mie coane niște pește că mi-e poftă !

— Îți dau nea Radule, dar am o rugăminte. Trimite-ți mai repede nepotul acasă că mă scoate din minți !

— Dorule, poruncește nea Radu, care a venit cu un nepoțel. Vino aici și cere scuze lui nea Guță.

— De ce ? vrea să știe un țînc de zece ani mirat și curios.

— Fiindcă-l plictisești !

— Nu el, nu el coane, ăla mai maturul, celălalt nepot !... Ăla de la bar. Și Băieșu îl indică pe Ro-

mulus Cojocaru. Boureanu privește în partea indicată și zice :

— Nu-i nepotul meu dragă... Am auzit că-i *unchiul* lui Mircea Micu, deși mi se pare cam tînăr. Și că ar fi dramaturg... În orice caz, de cîte ori mă vede mă întreabă, habar n-am de ce, „cum merge ?".

— Nu poate fi unchiul lui Micu își dă cu părerea Băieșu. E prea vorbăreț...

A doua zi, dau un scurt telefon la Radio-vacanța și rog un redactor în numele unui grup de scriitori aflați la odihnă să transmită melodia : „Inimă de putregai" pentru scriitorul Romulus Cojocaru cu ocazia împlinirii vîrstei de 60 de ani...

După-masă, facem în așa fel încît să avem în preajmă un tranzistor deschis. Se aude vocea crainicului care anunță melodia, cui este dedicată și cîți ani împlinește sărbătoritul. Romulus Cojocaru roșește de plăcere :

— Drăguț, numai că au greșit în două locuri. Ziua mea e în decembrie și împlinesc cu 20 de ani mai puțin. În rest... foarte drăguț...

Radu Boureanu îi spune seara lui Băieșu :

— Ai văzut că e totuși unchiul lui Micu ? Am auzit eu azi la radio că are 60 de ani.

— Imposibil, zice Băieșu. L-am întrebat pe Micu și mi-a spus că nu l-a văzut în viața lui, că nu e scriitor, ci *psiholog* și a fost cazat la noi fiindcă are o lucrare de doctorat cu tema : „Scriitorii în concediu și concepția lor despre timpul liber"...

O dorință simplă

Într-o vară cu călduri ecuatoriale, agasați de înghesuiala ștrandurilor bucureștene, poetul Grigore Hagiu și sculptorul Mircea Ștefănescu hotărăsc brusc o evadare spre ținuturi mai degajate. Prompți și expeditivi, înarmați cu bagaje sumare, descind în Gara de Nord și scot bilete pentru primul tren cu destinația Marea Neagră. Lume cît iarba, locurile... în picioare, dar se consolează cu existența vagonului restaurant. Cu acrobațiile de rigoare reușesc să ocupe două scaune la geam și, toropiți de zăduf, comandă de mîncare (obligatorie dealtfel) și două butelii de vin cît mai reci.

Setea mare, căldură ca-n tren, bateriile de trei sferturi, locuri... în picioare. Peisaj monoton și adormitor, trenul țăcăne ritmic, conversația lîncezește și, pe nesimțite, se lasă abandonați în brațele lui Morfeu.

Trag iepurește un pui de somn feroviar nederanjați de nimeni și în clipa în care trenul traversează podul de la Cernavodă, șocați de zgomotul amplificat de armătura de metal, se trezesc nedumeriți și dezorientați.

Ospătarul se iveşte prompt :

— Cu ce vă putem fi de folos ?

Sculptorul priveşte pe geam, simte adierea aerului proaspăt şi roagă :

— Fii drăguţ, scoate-ne şi nouă o masă pe terasă...

La care, ospătarul, debusolat un moment de insolitul pretenţiei, răspunde :

— O clipă numai, să trecem podul !

Tragi cu puşca nu ia foc...!

Într-un decembrie capitonat cu zăpadă (să fie zece ani de-atunci ?) admirabilul om şi poet Nicolae Tăutu mă interpelează în curtea Uniunii :

— Ce faci ardelean dezrădăcinat ? Vrei să-ţi vezi meleagurile natale ?

Şi luîndu-mă afectuos de braţ îmi explică cu lux de amănunte cum urmează să facă un turneu poetic în zona Arădului, însoţit de cîţiva redactori şi scriitori militari.

— Organizăm şi o vînătoare. Ştii să tragi cu puşca ?

— Nu, sînt soldat neinstruit, declar eu ruşinat.

— Ce contează, te luăm pe post de gonaci.

După cîteva zile am descins în oraşul de pe Mureş. Eu cu o simplă valiză de voiaj, ceilalţi, acompaniaţi de diverse ambalaje cinegetice, conţinînd instrumente de vînat. După-amiază are loc prima şezătoare, apoi „program de voie" pînă a doua zi, cînd urma să mergem la vînătoare. Tăutu, ca şef al grupului, mă trage la o parte :

— Te rog fă pe gazda. Arată-le tot ce se poate vedea în oraş. Dar nu ceva expeditiv, să fie o vi-

zită de durată. Știi, în particular îți spun, toți vor să vadă stadionul U.T.A...

— E cam departe...

— Cu atît mai bine, zîmbește hîtru nea Tilică. Aș vrea să-i întreții două-trei ore. Nu uita de proverbiala ospitalitate ardelenească...

Apoi, cu un ton serios și pătruns de gravitatea momentului, comunică coechipierilor dorința subsemnatului (mai mult decît arzătoare) de-a le arăta orașul.

Plecăm urmăriți de un zîmbet blajin și însoțiți de regretele cele mai sincere : „aș merge și eu dar am ceva urgent de terminat, mă găsiți la hotel". Ne urnim într-o caravană nu prea vioaie și după aproximativ trei ore de „arătare a orașului" ne întoarcem frînți de oboseală la hotel.

A doua zi, înarmați pînă-n dinți, urcăm într-un microbuz și ne îndreptăm spre locul unde urma să ne dovedim talentele de ochitori.

— Sper că nu aveți trac, surîde Nicolae Tăutu. E un pasaj plin de urechiați. Ochiți cu grijă, deoarece sînt foarte abili.

Ajungem, se fixează locurile, gonacii își încep meseria, iepurii năvălesc într-adevăr „în cîrduri".

Se aud pocnete de armă și toți care treceau prin dreptul puștii lui Nea Tilică deveneau brusc viitoare fripturi împănate. Restul participanților n-au „nimerit" nici măcar o codiță de urecheat.

Urmează nedumeriri, controlul puștilor, replici necruțătoare din partea poetului care regreta c-a plecat la vînătoare cu niște începători. Ne înapoiem într-o atmosferă sumbră și „prada" este transmisă la bucătăria restaurantului spre transformare.

În timp ce așteptam friptura, Tăutu se arăta mai mult decît volubil și în același timp compătimitor.

La sfîrșit, îl întreb plin de curiozitate :

— Cum vă explicați că n-a nimerit nici unul ?

— Din pricina dumitale !

— Din pricina mea ?...

— Da. N-ai fost cu ei în turul orașului ?

— M-ați rugat...

— Exact. Ei bine, în vremea cît le arătai stadionul și împrejurimile eu am urcat în cameră. Știi că stăm toți într-un apartament. Și am rugat un ospătar să-mi aducă niște nisip. Sînt un expert în balistică. Nu mi-a trebuit mult să înlocuiesc alicele la gloanțele lor. Fiindcă ești soldat neinstruit te informez că nici un iepure nu poate fi împușcat cu nisip... Asta-i tot !

Aventură la Sinaia

Petru Vintilă, poet, nuvelist, romancier, dramaturg, publicist, pictor naiv și bănățean sui-generis, cultivă umorul sec și spune bancuri fără poantă. Cînd ajunge la finalul glumei zice : acum ar trebui să-ți spun poanta dar nu meriți.

Înzestrat cu aceste calități vine într-o zi la sediul Uniunii și mă atacă frontal, stînd în picioare ca să aibă prestanță și vorbindu-mi în dialect bănățean ca să-l pot pricepe mai bine :

— De ce nu vrei, Micule, să scrii și despre mine o întîmplare ? O tragi numai cu Mogoșoaia și cu Fănuș și cu Sofica Manolescu, care nici măcar nu citește ce scrii tu !

— Păi, eschivez eu, intimidat, m-am gîndit s-o bag aia cu vitrina.

— Care cu vitrina ?

— Aia cînd ți-a apărut volumul de poezii și-ai stat în mijlocul cărților în vitrina unei librării din Timișoara o zi întreagă să te vadă cititorii și să-ți cumpere cartea...

— Și... ce ? Nu vezi că n-are nici un haz ?

— Atunci o spun pe aia cu cuvertura și cu ilustrata de la Tel-Aviv.

— Nu, aia să n-o scrii că te dau în judecată. Nici nu-i adevărată. A scornit-o Nicolae Mărgeanu, fiindcă-l bat la table...

— Păi, atunci, ce să scriu... ?

— Îți spun eu una. Vrei ?

— Mai întrebi ? Da' cu poantă...

— Cu poantă, că dac-o las pe seama ta... Da' stai să mă gîndesc care să ți-o spun. Aia cu Nicuță la Sinaia o știi ?

— Nu, sau cel puțin nu cred s-o știu...

«Prin 1950, poate mai tîrzior cu un an doi, începe Petru Vintilă, venisem la Sinaia, la Casa de creație, pe o perioadă mai lungă. Vroiam să-mi termin cartea. Eram mai tînăr, plin de entuziasm, fericit că stau în sînul naturii și că-l am vecin de cameră pe Nicuță Tănase. Tînăr și el și cu un succes la domnișoare... ce nu s-a văzut. La fiecare două seri făcea o nouă achiziție și mi-o prezenta : „dă-mi voie să-ți recomand pe noua mea logodnică". Muream de ciudă și nu înțelegeam cum de reușea să le aiurească. Mai frumos ca mine nu era, mai deștept..., nu era, mai bancurist, nu era, mai talentat, ce să vorbim. Avea un singur avantaj. Era mai înalt. Ei și ? Asta nu-l consideram un atu. Parcă Napoleon... În sfîrșit, într-o seară îl ispitesc pe departe și aflu secretul. Dacă vrei să ai priză la fluturașii ăștia, zice Nicuță, vezi că majoritatea sînt fete cu liceul la bază, mă, nu fitecine, spune și tu că te cheamă cum nu te cheamă. Nu înțelegeam prea bine cum devine chestia și-am cerut amănunte mai clare. Păi, uite, de exemplu,

cu, pentru roșcata asta de la Hațeg, fire melancolică și poetesă în secret, cine crezi că sînt ? Nicuță Tănase ? Așa ! Sînt Mihai Beniuc, mă, bănățeanule, maestru, nume de bază în literatură nu debutant ciocănind la poarta gloriei literare. Ai înțeles ? Alegeți și tu un alter ego de calibru greu, găsește un nume cu rezonanță. Da vezi să fie în viață. Nu te repezi la Caragiale că n-are rost. Găsești unul cu „priză" la public, un nume să sune frumos (pe vremea aceea nu exista televiziunea), îi înveți biografia, titlurile și... treci la atac.»

Petru Vintilă se oprește, mă privește prin lentilele ochelarilor și îmi promite : „Micule, dacă iese chestia bună, deși tu nu prea ai talent, îți dau o pictură de-a mea. Naivă, vopsele în ulei, ceva extra. Adică ți-o dau... mai ieftin. Tu m-ai botezat Milimetru Vintilă ? A ? Timpit calambur...

— Nu eu, Băieșu, cică ești mai scund ca el cu un milimetru. Dealtfel el mi-a zis și chestia cu cuvertura.

— Prostii, decretează Petrică Vintilă, aia cu cuvertura e o scorneală. Lui Băieșu îi e ciudă că am avut succes cu piesa mea „Casa care a fugit prin ușă". Ai văzut-o ?

— N-am văzut-o că n-am găsit bilete. De fiecare dată se juca cu casa închisă. Am încercat să obțin în continuare o invitație apelînd la Lovinescu, dar... a fost imposibil.

— De ce imposibil ?

— Păi nu-i el directorul teatrului ? !

— Fugi, mă, că minți, nici nu știi unde se juca. În Giulești, dacă te interesează.

— Păi, de aia Lovinescu...

„Ei, și cum îți spuneam, povățuit de Nicuță (apropo știi că e bunic, nenorocitul !) mă înființez într-o sîmbătă seara la bar la Cazino.

Ferchez eram, aveam un păr bogat pe vremea aceea de se speria frizerul de mine și-l apuca mila cînd trebuia să mă tundă. Bal mare, lume pestriță, fete berechet, muzică bună, două orchestre, două, cu viori și acordeoane, cîntau cu schimbul, tangouri și rumbe ; dansuri serioase nu zgîlțiieli din astea moderne. Fin și discret, mă, în surdină, să-ți meargă la inimă. Ah ! ce *la palome* duioase trăgeau de plîngea Piatra Craiului...

Ochesc una mai scundă, blondă, bine finisată, cu ochi albaștri, fustă de crep, culoarea oului de rață, bluză cu buline și volănașe. Un vis nu alta ! O invit la dans, cu plecăciuni, cu maniere, nu ca Fănuș Neagu. Aflu că-i de la Tîrgu Secuiesc, vorbea stricat românește, dar ne înțelegeam. Făcusem, vorba lui Traian Iancu, un coup de foudre. Dansam transportați de muzica sentimentală, dermă lîngă dermă, cînd odată îl văd pe Nicuță că apare în sală, ne dă tîrcoale de cîteva ori și, profitînd de o scurtă pauză, mă salută cu respect infinit :

— Să trăiți, maestre, Zaharia Stancu ! după care dispare umil în vălmășagul balului.

Eu rămîn o clipă siderat de salut (pe vremea aceea lucram la Gazeta literară unde Stancu îmi era director), iar blonda, fulgerată de presupusa mea identitate, începu să mă privească cu ochi languroși. Am acceptat jocul, i-am povestit despre mine (adică mai bine-zis despre Zaharia Stancu) cum scrisesem „Desculț" și alte o mie de chestii

de senzație. Am petrecut zece zile de vis. Excursii pe munte, nopți sub clar de lună, versuri și suspine. Se îndrăgostise turtă și mă prezenta tuturor prietenilor și cunoștințelor drept autorul celebrului roman. Îmi jucam rolul cu modestie ajutat din plin de Nicuță, care mă saluta ori de cîte ori avea prilejul cu respect infinit.

Vine și clipa despărțirii, o duc la gară, îi dau adresa de la redacție (nu știu ce mi-a venit !) și... adio pentru cine știe cînd !

Asta a fost aventura !"

— Ei și, care-i poanta ?

— Păi stai să ți-o spun, deși nu meriți !

„Trece un an și într-o zi, fiind la redacție, intră secretara alertată, lividă, și mă invită la Stancu : «Nu știu ce s-a întîmplat, zice, dar e foarte furios».

Mă ridic și traversînd cîteva coridoare bat la ușa romancierului. Se aude un *intră* de gheață și Stancu mă privește încruntat invitîndu-mă să iau loc. Zice : Tovarășe Vintilă, nu te simți obosit ? Obosit nu te simți, că m-am gîndit să te trimit undeva la odihnă ? Ce zici de Sinaia ?

La început n-am înțeles unde vrea să ajungă și mulțumind circumspect explic că nu mă simt obosit, deoarece de-abia venisem de la Sinaia.

Da, da, zice, știu c-ai fost la Sinaia, am aflat adineaori. M-a căutat o domnișoară care a năvălit în biroul meu și după ce m-a văzut a zis că nu sînt Zaharia Stancu. Auzi, a avut curajul să mă nege în biroul meu ! Zicea că Stancu pe care l-a cunoscut ea la Sinaia era mai scund, mai păros, mai simpatic și avea ochelari. Ce zici de asta, tovarășe Petru Vintilă, ce zici ? Cine putea fi mai

scund, mai păros, cu ochelari și lucrează și aici ? Cine altul decît dumneata ? Asta-i substituire de nume și persoană ! Te dau în judecată ! Faci cuceriri amoroase în contul meu. Te rog foarte insistent să-ți dai demisia !

Am întrebat ce motive să pun în demisie, la care fostul președinte al scriitorilor a zis : «Pune din motive de Sinaia, și-am să înțeleg eu !»

M-am ridicat îndreptîndu-mă spre ușă și cînd să trec pragul îmi zice : Ascultă tovarășe Vintilă, de ce m-ai ales tocmai pe mine ? De ce n-ai zis că ești Mihai Beniuc ? De ce tocmai pe mine ?

Păi, să vedeți maestre, explic eu, nu puteam zice fiindcă Mihai Beniuc era ocupat de Nicuță Tănase și atunci m-am gîndit la un alt scriitor mare și...

Stancu a surîs, s-a gîndit o clipă și mi-a comunicat cu glas rece : Atunci te duci la Tîrgu Secuiesc și ne scrii un reportaj. Îți cauți juna și mă scoți din cauză. Mă scoți, ai auzit ?

A doua zi am plecat cu primul tren..."

— Și ? am întrebat eu, cum a decurs „dezmințirea" ?

— N-a mai fost nevoie. Era și Nicuță, tot acolo, pe teren, într-o documentare mai lungă. Și blonda mea se plimba la braț cu el (nu ți-am spus de la început că scria poezii) așa că... mă schimbase cu Mihai Beniuc. Asta-i poanta.

— Și demisia ?

— Fii serios dragă, da ce crezi că Stancu mi-o primea ?

Încet că doarme Sofica

Era o vreme cînd poetul Ion Sofia Manolescu se ocupa cu adevărat de destinul cartofilor, fiind agronom într-un sat de pe lîngă Alexandria. Autorul volumului „Prietenii mei, cartofii" avea obiceiul să invite în parohia lui diverși confrați domici să-l cunoască și în această postură. Într-o astfel de incursiune s-a avîntat și traducătorul Mihai Djentemirov. Obține permisiunea soției „două zile Mișa, nu mai mult" și se întoarce, evident, după cinci zile, spre seară înarmat cu diverse produse agroalimentare. Intră în apartament împreună cu Ion Sofia Manolescu pe care-l alinta Sofica, adus ca motivare a celor trei zile întîrziate, dar poetul n-are însă prilejul să-și manifeste talentele avocățești.

Un bilet laconic din partea soției îi liniștea pentru moment : „sînt plecată la sora mea, mă întorc mîine".

Seară, tîrziu, vreme de toamnă, ceață de toamnă, melancolie umedă, dar un molan de la sursă înveselește atmosfera. Se face noapte, Sofica stă de-

parte, așa că e invitat să doarmă la bunul său prieten.

I se oferă dormitorul, e oaspete de onoare, singur în paturile alăturate, să se simtă bine, să se odihnească. Mișa Djentemirov, mînat de elanuri ospitaliere, se culcă în bucătărie pe o canapea.

Dimineața, în zori, se întoarce gazda din vizită, intră în bucătărie și, spre marea ei uimire, își găsește soțul dormind chircit și zgribulit.

— Încet, dragă, că avem oaspeți.

Urmează întrebările de rigoare, cele mai multe începînd cu „de ce", în vreme ce Mișa face semne de potolire a vocii.

— Da ce, pe cine trezesc, nu ești singur ?

Mișa arată prin semne spre dormitor :

— Nu, știi, sînt cu Sofica...

— După ce că vii cu întîrziere aduci și dame ?

După un sfert de oră de neînțelegeri, Mișa a reușit să-și convingă consoarta că, de fapt, Sofica e un bărbat.

Convingerea s-a făcut însă prin arătarea în carne și oase a poetului.

Pariez că puțini dintre cititori cunosc această expresie. Dealtfel nici nu știu sigur dacă se scrie așa și dacă nu cumva „C" ar trebui să stea în locul lui „B", sau cam așa ceva. În orice caz, cei care-și închipuie că expresia denumește vreo plantă exotică sau cine știe ce vîrf montan neescaladat sau vreo rasă de cîini rarisimă se înșală. Dühring-Broca este, nici mai mult nici mai puțin, numele unei...

Dar s-o luăm de la capăt, cu calm și răbdare spre a savura modul în care mi-a fost introdus în vocabularul uzual această ciudată expresie.

Pot invoca o serie de martori care au asistat destul de mirați la un dialog ce se desfășura, după părerea mea, normal, dar care avea darul să-i intrige și să-i nedumerească.

Subtilul schimb de replici avea loc între mine și suavul poet Ion Sofia Manolescu, venit să mă „consulte" (pentru a doua oară) într-o problemă în care credea domnia sa că aș fi mare specialist.

Deci, se aflau de față, umiliți de conversația

misterioasă și deci incapabili să ia parte la ea : Laurențiu Fulga, Gheorghe Pituț (cel mai nedumerit), proaspătul prozator bucureștenizat Valentin Șerbu, adept al dialogurilor în doi peri și Gheorghe Tomozei surîzînd serafic, beneficiar al unei discuții pe aceeași temă purtată cu două săptămîni mai devreme.

Așadar, poetul îndrăgostit de germinația cartofilor intră sfios și felin, salută cu deferență pe cei enumerați și-mi zice în dialect moldovenesc :

— Salut coane Mirșiucă, știi că nu mi s-o dus !

— Ei nu spune, mă mir eu afectat. Dar cu Biborțeni ai dat ?

— Am, da' numai o dată, mînca-te-ar mama.

— Păi de ce nea Sofia ? Nu ți-am spus că trebuie perseverat ?

— N-am găsit la magazin.

— Trebuie să insiști, coane, că altfel degeaba tratamentul.

— Da' mata cum făceai ?

— Nu ți-am spus ? Zece sticle zilnic !

— Costă bre ! și ce fac cu sticlele ?

— Le vinzi, ce să faci. Dar cu regimul ?

— Îl țin, deși pofteeesc !

— Cartofi mănînci ?

— Da.

— Îi elimini din meniu. Rămîi numai la varză. Varză proaspătă rasă, storci o lămîie deasupra, pui sare și ulei de măsline, nu mult, cît cuprinde și nu bei apă cel puțin trei ore.

— Ulei de măsline ? monologhează derutat poetul. De unde cumpăr ? Și e și scump.

— E scump nea Sofica, da' e eficient. Vitaminat... În chestia asta...

— Dühring-Broca se numește, mi-am scris pe-o hîrtie. Tot așa se numea și a dumitale ? vrea să știe poetul.

— Tot așa coane, numai că la mine Dühring era de două ori, fiindcă eram mai grav.

— Da' nu se poate doar o sticlă de Biborțeni pe zi ?

— Nu-i eficace. Roșii mănînci ?

— Cîteodată...

— Gata ! Le elimini total. Carne ? Să nu-mi spui că consumi carne !

— De vită puișorul mamii, de vită și proaspătă...

— Nimic. Nea Sofica nu te juca. Vrei să nu mai ai de-a face cu Dühring-Broca, renunți la vită.

Laurențiu Fulga vădit intrigat de conținutul discuției intervine curios :

— Ce-i asta, mă frate, Dühring-Broca ?

— Nu vă prefaceți că nu știți, parez eu rapid, aducîndu-mi aminte cum îl asigurasem pe Sofia Manolescu că și Laurențiu Fulga ar fi cunoscut în tinerețe această expresie pe... piele proprie.

— Habar n-am dom'le, de unde să știu, aud prima dată.

— Pe mata te jena ? Îți venea să te scarpini ?

— Cînd coane Sofica, se nedumerește vicepreședintele Uniunii ? Cînd să mă scarpin ? Pe front ?

— Lasă nea Sofica, nu e momentul, intervin eu. Mai bine să-mi spui dacă bei ceaiul de anghinare.

— Am încercat da-i amaaaar ! Am pus nițel zahăr.

— Cum ? mă indignez revoltat, zahăr ? Păi n-ai voie nici un pic. Nici făinoase, nici fructe, nimic din ce-ți poate irita Dühringul...

— Mata nu mîncai nimic coane ?
— Nimic din toate astea.
— Și ai scăpat ?
— În parte. Mai am ceva urme vagi, rămășițe... La mine a fost hotărîtor consumul de varză. Salata de care ți-am zis...
— Și cîtă vreme, mînca-te-ar mama, ai consumat varză ?
— Un an coane, un an și ceva...
— Păcatili mele... De la cini oi fi luat eu chestia asta ? se mîră amărît poetul.
— Ei, de la cine. Au avut mai mulți scriitori. Uite, pînă și Nicolae Nasta are, a luat-o la Cîmpulung din cauza climei.
— Să știi că el mi-a dat-o, se dumirește nea Sofica.
— Se poate, da cu ce ocazie ?
— Păi, n-am stat cu el la revelion ?
— Și ?
— Și nu mi-a citit 100 de poezii, le avea dactilografiate și le-am mai citit și eu o dată bucată cu bucată...
— Asta e ! De la el o ai. Trage însă cu salata și scapi sigur...
— Și nu beau apă trei-patru ore ?
— În nici un caz.
— Da' Biborțenii ?
— Uz extern. Lași să curgă șiroaie pe spinare cît suporți.

Nea Sofica suspină îndelung și profund și remarcă cu mîhnire :

— Ca să vezi domnule cum se poate molipsi omul. Un an salată de varză ca iepurii !...

— Şi fără să bei apă, nea Sofica, insist eu susţinut de martorii care între timp interveneau cu câte un sfat amical.

După plecarea poetului, Gheorghe Pituţ mă întreabă cu o curiozitate mistuitoare :

— De fapt, ce naiba e *Dühring-Broca* ăsta ? Sau cum îi zice...

— De unde vrei să ştiu ce este, îi răspund eu.

— Păi, şi-atunci, de ce aţi vorbit aproape un ceas despre asta ?

— Uite-aşa, vine omul şi are chef de conversaţie, ce poţi face ? Conversezi, nu ?

— Chiar nu ştii ce este ?

— Habar n-am !

— Nici voi nu ştiţi ? se adresează el celor prezenţi.

— Ba da, rosteşte calm Gheorghe Tomozei. E o localitate în sudul Angliei...

Substituire de nume şi funcţie şi... operă

Frumos se desfăşoară un Festival de poezie Eminescu la Iaşi ! Lume din toată ţara, poeţi şi poetese în special de diverse generaţii, şcoli literare, stiluri şi alte pistiluri (vorba lui Tudor George).

Foşnesc manuscrise, se rostesc rime rare, poezii inedite, se aud proiecte de viitor, păreri absolutiste, păreri mai puţin severe, toţi sînt importanţi, toţi îşi închipuie că sînt priviţi de necunoscuţii cititori. Holul hotelului Unirea zumzăie ca un stup alertat de unde magnetice nevăzute. S-a zvonit că vine Dinu Săraru, marele Dinu de la T.V., revista literară cu o echipă forte, cu mecanisme nemaivăzute, să tragă pe bandă de oţel (unii zic MGS !) cele mai bune producţii ce urmează să fie citite în ultima seară de cei aleşi după misterioase criterii.

— Sînt pe listă, citesc primul ! zice un poet din provincie, care e dispus chiar să cînte la caval.

— Eu nu citesc, n-am chef, îi răspunde altul bărbos, mîncîndu-l din ochi de invidie.

Se apropie marea seară a recitalului, nu se culcă nimeni după-amiază, se schimbă ultimele vești, priviri grăbite sînt aruncate pe geam spre locul unde urmează să se desfășoare recitaluri de adio. Echipa de muncitori pregătește o mică estradă, la picioarele statuii lui Cuza se instalează microfoane. Brusc, cu zgomote năprasnice se arată în piață și carele de luat vederi pe care scrie cu litere uriașe *Televiziunea română*. Un fior străbate de la stînga la dreapta și invers holul unde poeții se prefac încă nepăsători. Apare Dinu Săraru, volubil, cu ochi pătrunzători, părul tuns perie, împarte zîmbete și priviri indiferente. „Salut tov. Săraru, servus Dinule, ce faci mă ăsta de la Vîlcea ?" își permite Fănuș Neagu care nu e poet, și așa mai departe.

Se face totuși o listă, una fermă. Sînt strigați ca la școală poeții ce urmează să citească. Se scobesc după manuscrise. Alcătuiesc un grup aparte, separat de cel al „nenorocoșilor".

— Atenție la mine, zice marele Dinu. Să citiți fără greșeală. E ca o transmisie directă. Greșește unu', ne-am ars ! Îi șterg pe toți cei dinaintea lui !

Emoția devine și mai copleșitoare. Se răspîndesc toți ca potîrnichile prin diverse colțuri, dînd mărunt din buze, fiecare cu manuscrisele în față.

Anghel Dumbrăveanu se piaptănă cu grijă într-o oglindă, Ion Cocora de la Cluj urcă în cameră să-și schimbe costumul după exemplul lui Aurel Rău, care e un fel de arbitru al eleganței locale. Ovidiu Genaru încearcă să-și prindă o lavalieră pepit cu un ac de siguranță. Mircea Dinescu e sfătuit să se tundă. Ion Petrache să-și radă barba.

Nicolae Tăutu e singurul care n-are trac. Glumește și surîde :

— Nu vă speriați copii că tot nu vă filmează ! Glumește Săraru !

— Eu sînt pentru prima oară la T.V., se mărturisește ca un școlar poetul Ion Potopin din capitală. Am niște emoții...

— Nu e cazul, îl consolează Laurențiu Fulga.

— N-ar fi, dar urmez după Virgil Carianopol. Știți ce frumos citește...

Clipa supremă se apropie vertiginos, piața se umple de lume, se aprind și se sting reflectoare, zbîrnîie aparate, Dinu Săraru răcnește ceva într-o pîlnie. Lumea aplaudă nerăbdătoare, noi sîntem așezați la picioarele statuii, în rînd cîte unul, în ordinea stabilită de regizor și așteptăm glasul suav al unei actrițe de la Naționalul ieșean să ne anunțe: „și acum, va recita poetul cutare, din localitatea cutare, poezia cutare..."

Urcăm pe rînd, ne întoarcem pe rînd, palizi, emoționați, întrebînd cum a fost. Se aude un invariabil *„excelent"*...

Cum stăm adunați în mulțimea fremătătoare, foarte aproape de estradă, nu ne putem da seama cine se află în fața microfonului.

Aud deodată vocea cristalină a actriței ieșene anunțînd :

— Și acum va citi poetul bucureștean Ion Potopin !...

Se lasă cîteva clipe de tăcere, apoi alte cîteva prelungite și, în sfîrșit, o voce hîrșîită, în grai moldovenesc, anunță distinct și triumfător titlul recitării : Sobieți și plăieșii...

— Ăsta nu-i Potopin, dom'le, constată Laurențiu Fulga.

— Pe el l-au anunțat, zic eu, dar după voce...

În răstimp, recitatorul se avîntă într-un dulce grai moldovenesc și spune cu patos poezia întreruptă cu aplauze la scenă deschisă...

Pe la jumătate, reflectoarele televiziunii se sting, Dinu Săraru năvălește în grupul nostru :

— Unde-i Potopin tovarăși ? Ce, ăsta care recită e Potopin ? și arată spre vajnicul necunoscut, care tocmai se înclina mulțumind ca la teatru.

Apare și Ion Potopin palid și distrus, îngăimînd cu voce pierdută :

— Sînt aici tovarășe Săraru. N-am avut ce face. Individul m-a dat la o parte și-a urcat în locul meu...

— Mi-ai stricat emisia. Trebuie să tai jumate din ea !

— N-am absolut nici o vină. Individul e vinovat. Să vedem cine e ? Poate e ceva aranjat. Să plătească totul ! Îl dau în judecată pentru substituire de nume, funcție și... operă !

În sfîrșit se întoarce și necunoscutul de la locul scurtului său triumf, roșu de mulțumire, zîmbindu-ne confratern.

— Ce cauți tovarășe pe scenă ? se repede Potopin, gata să-l facă pilaf.

— Cum ce caut ? Au zîs că-i concurs de rețitări... M-am gîndit că-i voie...

— Cine-a zis ? Ce concurs de recitări ?

— Un tovarăș mi-o zîs. Nu vă fie cu supărari că io altfel n-avem curajul să mă prezint...

— Care tovarăș ? E printre noi ? îl ia scurt Laurențiu Fulga.

La care nefericitul recitator, sfredelit de zeci de priviri scrutătoare, rostește în grai moldovenesc :

— Da io mai știu cari. Că sînteți mulți și... semănaaați !

Apoi și-a croit drum prin mulțime rostind cu o indescriptibilă naivitate :

— Io-te, bre ! Ci pocinog ! Dacă știem... Poati nu vi-o plăcut poezia ! *Da să știți că nu era a mé !...*

Cocktail à la Cluj

Îi păstrez o frumoasă amintire lui Zaharia Stancu, din vremea cît am lucrat la Uniunea Scriitorilor sub preşedinţia lui.

Mă fascina prin personalitatea sa, prin aerul de bărbat decis, prin vigurozitatea interioară a mişcărilor, mă fascinau ochii săi albaştri şi reci. Şi de ce să nu mărturisesc (ce rău îmi pare că nu i-am spus-o niciodată) mă temeam de el !

Era un soi de frică cuviincioasă, asemănătoare cu teama ce mă cuprindea, mai tînăr fiind, în faţa mamei, aşteptînd să fiu „judecat" pentru cine ştie ce năzbîtie.

Mă chema rar la el în birou şi de fiecare dată întrevederea se termina invariabil prin cuvintele : „dă-ţi demisia, să-ţi dai demisia !".

Îl irita, probabil, băţoşenia mea, aerul respectuos flegmatic pe care îl afişam, faptul că-l priveam în ochi (era un mod de autoîmbărbătare) lăsîndu-l să-mi facă o mie de reproşuri, fără să răspund. Dacă la Casa Scriitorilor cîntase cu o seară înainte nu ştiu care poet apucat de defulări lirice, vinovatul eram eu. Trebuia să-l fi oprit ! Dacă la

o casă de creaţie doi confraţi mai temperamentali îşi disputau nu ştiu ce număr de cameră, pe motiv de comoditate, aşezarea ferestrei, mobilier, privelişte, vinovatul eram tot eu. În marea majoritate a cazurilor am fost însă mustruluit pe drept. Nu eram chiar uşă de mănăstire !

Îmi amintesc că „ultima demisie" (ce rău îmi pare c-a fost ultima) mi-a fost cerută datorită unei întîmplări la care nu participasem chiar direct. Cel mult prin... sugestii.

Eram la Cluj, într-un prestigios turneu, luat nu în calitate de scriitor, ci în cea de funcţionar administrativ, pătruns de abnegaţie şi zel, aghiotantul baladistului Traian Iancu, directorul cel mai expert în tainele protocolului, închipuindu-şi (sancta naivitas) că prezenţa mea ar contribui la bunul mers al organizării.

Copleşit de prezenţa atîtor personalităţi ilustre pe care urma să le însoţim (Zaharia Stancu, Radu Boureanu, Eugen Jebeleanu, Laurenţiu Fulga), m-a avertizat cu autoritate de bănăţean :

— Micule, să fii atent ! Sîntem cu preşedintele. Totul trebuie să meargă şnur ! Aţă !

Primele două zile organizarea a mers mai mult decît *şnur*. A fost ireproşabilă. Protocolul respectat, ora de sculare de asemenea, întîlnirile rodnice şi plăcute. Ce mai, nici o greşeală, nici un reproş.

În seara ultimei zile (dimineaţa urma să aibă loc întoarcerea la Bucureşti cu maşinile), Traian Iancu îmi zice cu efuziune, nu în calitate de director, ci „ca de la poet la poet" :

— Vino să te ţuc ! Padişahul e foarte mulţumit. (Padişahul era porecla de alint, numele „conspi-

rativ" folosit cînd era vorba de președinte.) Fac cinste cu un coniac mare !

Mă așez la masa prietenilor mei, șoferii, cărora Iancu le dăduse permisiunea să comande în contul lui „orice băutură că sînteți feciori faini".

Deocamdată parlamentau cu aprindere, nedecișii, obstinați mereu de îndîrjirea șoferului pus la dispoziția lui Eugen Jebeleanu, care la orice sugestie făcea o grimasă de om profund plictisit rostind un interminabil : „vax, am băut asta !".

— Ce să-i comandăm englezului ăstuia, nea Micule ? mă interoghează în șoaptă șoferul președintelui.

— Cockteil à la Cluj, sugerez eu, precis că n-a mai băut.

— Și cum vine băutura asta ?

— Păi, un fel de amestec... Un pic de vodcă, ceva lichior, ceva coniac, rom să-i dea culoare, o lingură de turț, mastică să-l aromeze, ceva vin roșu, două picături de whisky, gheață...

— Și după aia mai trăiește ? vru să știe interlocutorul.

— Dacă puneți un pic de boia, ceva piper, sos picant, e-n regulă. Nu i se apleacă...

Convins că *rețeta* a fost luată drept o glumă nevinovată, m-am ridicat îndreptîndu-mă spre o masă unde stăteau cîțiva scriitori localnici.

La puțin timp, din direcția mesei de la care venisem, s-a auzit un geamăt prelung, apoi un strănut acoperit de glasuri optimiste care-l îndemnau cu bunăvoință :

— Bea-l tot ! Pînă la fund, așa se bea cockteilul à la Cluj !

Cusurgiul băutor acceptase pînă la urmă combinația năstrușnică și acum, în semn de bărbăție, încerca să ingurgiteze lichidul gros și cu aspect dubios. Trebuie că exala un miros de nesuportat, dovadă lanțul de strănuturi slobozite. Izbuti în aplauzele comesenilor, după care se prăbuși pe scaun ca lovit de paralizie generală.

Nu mai știu cum l-au dus în cameră. Oricum, dimineața (se fixase plecarea la ora 9) intrînd în braserie pentru micul dejun am avut senzația că intru într-o peșteră rămasă din era glacială. Toată lumea era prezentă în afară de beneficiarul cocktailului din ajun.

— Ce-i cu tipul ? mă interesez discret.

— Doarme ca o valiză-n gară. L-am tras din pat, l-am udat, degeaba !

Îmi arunc privirile spre masa confraților, stăpînită de un val de tăcere. Zaharia Stancu mă privea cum privește un amator o sculptură futuristă. Eugen Jebeleanu se agita făcînd haz de necaz :

— Să facem ceva. Să chemăm un doctor. Să i se facă o clismă !

Traian Iancu se apropie de mine și mă chestionează complice :

— Ce i-ați dat să bea nefericitului ăluia că doarme ca un șarpe boa ? !

— Nu știu, dragă, că n-am stat cu ei la masă. Poate că a băut cocktail à la Cluj...

Se mai fac cîteva încercări de trezire, fără rezultatul scontat. Curg observații caustice la adresa „excelentei organizări", în timp ce președintele furios îmi arunca priviri sfredelitoare. În sfîrșit, pe

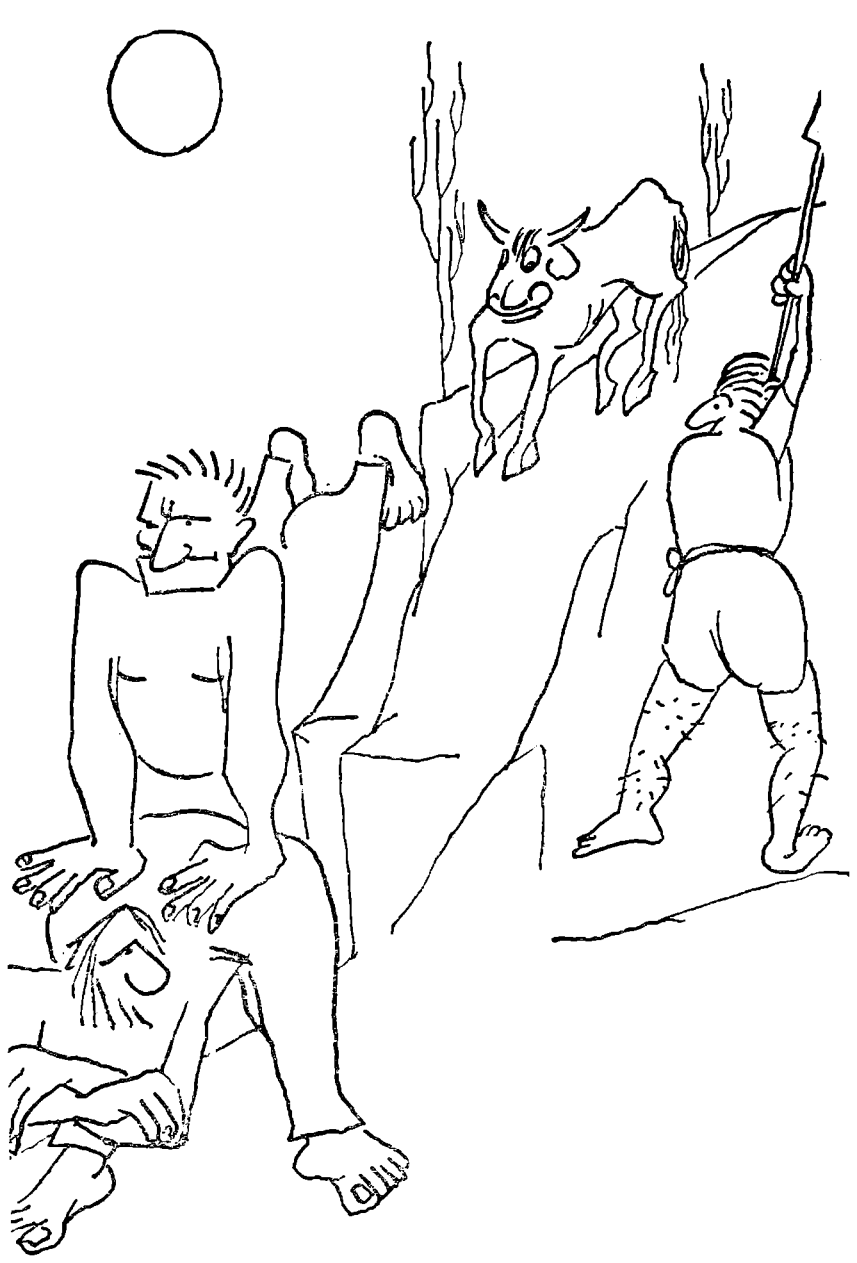

la orele 13, îmbăiat, masat și frecționat, dar mai ales... încurajat, își face apariția mult așteptatul șofer, cerîndu-și scuzele de rigoare și declarînd că e gata de drum. Se pleacă într-o atmosferă de îngropăciune.

După cîteva zile de la întoarcerea în București sînt chemat *urgent* la președinte.

Secretara, platinată, parfumată, se uită la mine ca la un sinucigaș și-n timp ce rostește în gînd „dumnezeu să-ți ajute !" surîde profesional și-mi face semn să intru.

Deschid și-mi dau seama dintr-o privire că lucrurile nu sînt prea roze.

— Te-am chemat să-ți dai demisia ! Dă-ți imediat demisia ! mă somează președintele cu glas sec.

— Am înțeles, tovarășe președinte, mă conformez eu. Îmi dau imediat demisia.

Mă înclin salutînd bățos, pășind hotărît spre ieșire.

— Unde te duci ? Nu ești curios să afli pentru ce-ți dai demisia ? Nu ești curios ?

— Ba, cam sînt, mărturisesc eu.

— Pentru cockteilul à la Cluj, pentru asta ți-o dai...

— Atunci, filozofez eu, să-și dea demisia șoferul dumneavoastră că el l-a comandat nu eu.

— Da ? Nu mai spune ? ! Să-și dea demisia șoferul meu ! Și ? Rămîi să conduci dumneata mașina ? Ți-ar plăcea să conduci dumneata mașina...

Am plecat stăpînindu-mi zîmbetul și mi-am scris demisia care probabil a fost aruncată la coș ca și celelalte.

După două luni îl întîlnesc pe Zaharia Stancu în hol. Mă privește zîmbind și-mi zice :

— Micule, scrie-mi și mie rețeta cocktailului de la Cluj. Am un prieten care mă iubește și vreau să i-l prepar cu mîna mea. Cu mîna mea am să i-l prepar... Da' pun doză triplă !

În urmă cu 3—4 ani, după cîteva incursiuni poetice la Bîrlad, sedus de frumusețea peisajului, de casa memorială a lui Adrian Beldeanu, rîvnită real (deși poetul se află încă printre noi) și de insistențe dovedite de Constantin Chiriță, am acceptat măgulit să devin „fiu al orașului". Nu eram, dealtfel, singurul *dezrădăcinat etnic.* Într-o situație similară se găseau, pare-mi-se, Laurențiu Fulga și Grigore Hagiu.

În această calitate, alături de cei amintiți, acompaniați de Dan Deșliu și M. R. Iacoban, am fost invitați la o serie de întîlniri cu cititorii.

Cum se întîmplă de obicei, am aranjat mici surprize colegiale, cum ar fi „răpirea" bustului în mărime naturală, reprezentînd pe C. Chiriță, realizat de un sculptor din localitate, medic de profesie, „mamoșul Bîrladului" care, printre altele, are meritul de-a fi îmbogățit peisajul literar cu multe nume ilustre.

Bustul a fost readus, tiptil, de cîțiva colaboratori fanatici, dar *echipa* a jurat să se răzbune.

Seara, la restaurant, mă pomenesc asaltat cu vigoare și deferență de un respectabil autor din Constanța, invitat și el în același cadru.

Îmi zîmbea conspirativ adresîndu-mi-se cu apelativul „tovarășe președinte", făcînd o serie de aprecieri elogioase la adresa Asociației scriitorilor din București, care așa și pe dincolo...

Simțeam că se întîmplă ceva, mi-o spuneau figurile radioase ale colegilor care-l îndemnau din cînd în cînd : „insistați maestre, insistați".

A insistat vreo trei ore și ceva, după care mi-a prezentat un voluminos pachet ambalat cu migală, în care se afla : „o dramă istorică ce trebuie să vadă neapărat lumina tiparului".

— Dați-o lui Iacoban, e director la Junimea, mă eschivez eu.

Iacoban nu auzea invitația și căzut într-un soi de extaz mistic, se prefăcea că ascultă cum bat în depărtare clopotele de la Trei Ierarhi.

— Nu vrea s-o ia fără avizul dumneavoastră...

Apreciez fugitiv voluminosul pachet și ricoșez:

— Cel mai indicat ar fi maestrul Fulga...

— Tovarășe Micu, intervine protocolar Dan Deșliu, faceți-vă datoria față de un membru al breslei. De asta v-am pus unde v-am pus...

Eram convins că se referă la locul pe care-l ocupam la masă. Am luat manuscrisul promițînd solemn să-l citesc și să-l trimit însoțit de referat editurii Junimea.

După cîteva telefoane primite de la Constanța am încercat, fără succes, să găsesc manuscrisul spre a-i face o prezentare favorabilă. Zadarnic ! Și atunci, cunoscînd titlul lucrării, am trimis o scurtă apreciere, recomandînd tipărirea ei.

După cîteva săptămîni, pe adresa Fondului literar, sosește o misivă concepută în termeni vehemenți, din care reieșea că subsemnatul și-a substituit funcția (inexistentă altfel) de „președinte" al Asociației, de mare „șef", de ins care-a promis verzi și uscate și care nici măcar n-a binevoit să citească piesa, dovadă și faptul că fac afirmația că are „replică fluentă", pe cînd piesa e scrisă în întregime în versuri. Și încă în hexametri ! Misiva se termina cu imperativa sugestie :

— Dați-l afară pe Micu !

Atunci am înțeles reveria nocturnă a lui Iacoban și intervenția lui Deșliu :

— Faceți-vă datoria față de un membru al breslei. De asta v-am pus unde v-am pus...

Glume la Timișoara

Începutul întîmplării de față s-a petrecut la Timișoara, oraș cu densitate scriitoricească de 2,5 pe metru pătrat. Poetul Damian Ureche, eternul romantic, veșnicul îndrăgostit, nevinovat ca un crin de seră tip Codlea, dar mucalit și cu o zestre apreciabilă de umor, stă într-unul din birourile revistei Orizont (săptămînal care apare la Timișoara joia, iar în chioșcurile din capitală marțea, din motive care ne depășesc). Stă și meditează în compania unei cești de cafea. Are în față cîteva coli de hîrtie albă și un Parker suflat cu aur mustind de cerneală. E singur, stă și se gîndește, sau vorba proverbului, poate că *stă* numai. Nu-i obligatoriu să și gîndești cînd stai. După sclipirea din ochi, după felul în care-și roade nervos mustățile, după febrilitatea cu care răsucește stiloul elegant, e mai mult ca sigur că e în pragul inspirației.

Se aud pași pe coridor, pași grei și apăsați de om hotărît, ușa biroului se deschide și în prag apare al doilea erou al întîmplării de față, prozatorul Ion Velican, înalt, decis, bine legat, grizonat, șeful cenaclului de umor *Ridendo*, epigramist și el destul

de virulent, semnatarul unei rubrici de aforisme satirico-filozofice intitulată *Evrika*, redactor și el la aceeași revistă, matinal și el, posesor al unui stilou de același model și mărime. Am aflat ulterior că de fapt toți redactorii revistei au fost obligați să-și cumpere asemenea stilouri a căror calitate indiscutabilă îi ajută la îndeplinirea exemplară a sarcinilor redacționale.

— Ciau ! aruncă noul venit salutul care face încă ravagii în orașul de pe Bega.

— Ciau ! răspunde cu glas slab autorul microromanului „Prințul marelui puțin" și-n aceeași clipă se repede asupra foii din față cu o îndîrjire de zile mari. Parkerul începe să scîrțîie în tăcerea de templu a odăii năpădite de soare, scîrție arogant, provocator, necuviincios de grăbit.

— O poezie ? întreabă doborît de curiozitate și invidie profesională atleticul prozator.

— Ții !

— O recenzie ?

— Ți !

— Te pomenești că scrii epigrame !

— Nu, asta-i specialitatea ta, scriu o cerere, o simplă cerere. După care continuă să caligrafieze avînd grijă să acopere foaia cu cotul mîinii stîngi ca elevii la școală cînd nu vor să se lase copiați de vecin.

Gestul are darul să-l incite pe temerarul umorist, care începe să se plimbe prin birou încercînd să ghicească natura petiției scrisă cu acest zel neobișnuit. Și cum petiționarul nu dă lămuriri de natură să-l liniștească pornește un nou atac.

— Damiane, ți-am citit poezia din Luceafărul, este absolut senzațională. Ești al doilea Labiș, mă !

— Mersi, eşti drăguţ, mulţumeşte circumspect poetul, fără să pară prea impresionat de laudele aduse.

— Ce rime rare ! Iarăşi cu Petru Rareş, pare-mi-se cu narcise, slujbă cu cuşmă ! De unde le scoţi, hoţule ? Şi chestia aia cu luna ca un buric de cadînă bronzată la Costineşti. M-ai dat gata !

Se lasă o tăcere densă, timp în care peniţa afurisitului de stilou scîrţîie ca tramvaiul 5 cînd întoarce în Mehala. Petiţionarul e mut şi surd.

— Damiane, spune-mi şi mie ce scrii acolo ? Ce cerere ?

— O chestie de serviciu... O cerere de deplasare.

— Şezătoare, ceva ?

— Nu. O plecare în străinătate.

— Plecare ? ! Iar ? Cu ce ocazie ? Toată ziua vă plimbaţi.

— N-am nici-o vină. Mi-a spus Anghel Dumbrăveanu s-o fac. E secretarul Asociaţiei şi-i respect indicaţiile.

— Damiane, te rog nu te supăra, despre ce-i vorba concret ?

— Uniunea Scriitorilor trimite din fiecare Asociaţie cîte un scriitor în Vietnam care să scrie reportaje de război.

— Şi noi de ce nu ştim nimic ?

— Care noi ?

— Eu, de exemplu !

— Nu ştiu de ce. Mie mi-a zis cine mi-a zis să fac cererea şi o fac. El pune o viză în care declară că e de acord, apoi mă duc cu cererea la Bucureşti.

— Te superi dacă fac și eu una ? N-am fost plecat decît în Bulgaria și acolo prin O.N.T., o zi la Ruse.

— Nu mă supăr, zice poetul. E liber orice coleg să-și încerce șansele. Te rog însă un singur lucru, discreție ! Nu spui nimănui nimic, iar lui Anghel Dumbrăveanu nici într-un caz c-ai aflat de la mine. Ceri, pur și simplu, un aviz favorabil pentru o călătorie în străinătate. Pe mine, ca să-ți spun drept, nu mă prea tentează chestia. Dar te sfătuiesc să te grăbești, chiar dacă obții viza, știi cum e ? ! Cei de la București au preferințele și aranjamentele lor.

— Și la București de cine depinde ?

— De Laurențiu Fulga. În ce relații ești ?

— Excelente ! I-am făcut și-o epigramă. Precis că va fi de acord.

— Dar cu Mircea Micu ?

— Ce-i cu Mircea Micu ?

— Îl cunoști bine ? Să știi că și de el depinde. E foarte influent. Un fel de eminență cenușie.

— Îl cunosc. Am mîncat odată cu el ciorbă de burtă la Palas și-am spus bancuri.

— Atunci e în regulă. Totul e să-ți dea viza Anghel Dumbrăveanu.

Prozatorul și umoristul Ion Velican începu să compună cu febrilitate cererea. Arătă că nu mai fusese plecat niciodată prin Uniunea Scriitorilor și că e mistuit de dorința de a scrie reportaje de război. Reciti textul, puse cîteva virgule și puncte de suspensie, după care emoționat dar hotărît îl abordă pe secretarul asociației :

— Maestre, știu că nu puteți suferi prozatorii. Dar eu vă iubesc și vă admir. Dumneavoastră ați

imortalizat platanul în poezia românească. Sînteți generos și cred că nu mă veți refuza.

— Despre ce e vorba, amice ? s-a interesat afabil frumosul poet de pe malul Begăi, idealul fetelor de liceu și al studentelor de la artă plastică, secția fără frecvență.

— Despre o plecare în străinătate...

— O, ai și aflat ? ! Mă rog, dealtfel nu-i nici un secret. Dă să-ți pun viza. Dar te-aș ruga cît mai multă discreție.

— Mulțumesc, a răbufnit petiționarul. Plec cu primul tren la București. Ce cu primul tren ? Cu avionul plec !

A doua zi dimineața Damian Ureche îmi dă un telefon și mă pune în „temă", rugîndu-mă să fiu la înălțime. Îl liniștesc spunîndu-i să n-aibă nici o grijă, deoarece, printre altele, Laurențiu Fulga nu este în București. Pe la prînz, ostenit de drum, dar cu ochii aprinși de speranță, Ion Velican intră în biroul meu, mă pupă și-mi spune pe dinafară un fragment de roman.

— Ești mare, mă Micule ! Le-ai mîncat coliva la toți prozatorii în viață !

— Ei, chiar la toți, ricoșez eu cu modestie. Ce ne facem cu Laurențiu Fulga ?

— Da, ai dreptate și nea Laurențiu e mare, dar e altceva. Altă experiență...

— Cu ce treburi prin capitală ?

— Păi, știi, chestia cu plecarea în Vietnam.

— Aha ! Dar ai venit cam tîrziu, mă întristez eu. Tocmai azi dimineață cînd pleca Fulga la Iași a dat telefon Ureche și-a comunicat că are confirmarea secretarului Asociației pentru aceeași plecare. Așa că, știi cum e, dreptul primului venit...

— Formidabil ! Ce lucrătură ! Şi mie care mi-a zis că nu-l interesează plecarea.

— De, ştii cum sînt poeţii, capricioşi.

— Ce capricioşi, asta-i chestie de onoare, de colegialitate. Mă face să bat atîta drum pînă la Bucureşti ! Nu-l iert nici în mormînt !

Din ziua aceea, Damian Ureche, fragilul poet din părţile Gorjului transplantat la Timişoara, a avut multe de îndurat din partea temperamentalului prozator. Pînă cînd plictisit s-a dus la poştă şi şi-a expediat singur următoarea telegramă : „Plecarea în străinătate anulată. Pe viitor rugăm mai multă loialitate. Semnat Laurenţiu Fulga". O citeşte cu glas tare şi se preface distrus şi îndurerat.

În liniştea compătimitoare, Ion Velican, fire sensibilă şi iertătoare, se ridică şi-l bate pe umăr vorbindu-i pentru prima dată după nu ştiu cîtă vreme:

— Lasă, Damiane, nu te necăji. Uite, săptămîna viitoare avem o şezătoare cu cenaclul umoriştilor la Vinga. Te iau cu mine deşi nu eşti membru. Dă-o încolo de călătorie ! Nici mie nu mi-au aprobat şi n-am făcut atac de cord. Precis că ne-a lucrat pe amîndoi şmecherul ăla de Mircea Micu. A scris şi el un roman de 200 de pagini şi se crede prozator... Parodistul !

Fac ce-a făcut bunicul!

Dintre toţi scriitorii de origine ardelenească, cel mai fermecător şi mai de neclintit în calmitatea lui de ţăran din Bihor este Gheorghe Pituţ.

Robust şi liniştit are aerul că nimic nu-l atinge, nimic nu-l tulbură din nemişcarea lui monahală.

— Ghiţă, hai că ţi-a tamponat careva maşina !

— Stai un pic să-mi termin ţigara, că n-o fi foc...

Companion desăvîrşit, prieten de nădejde, îmi place să-l ştiu alături în incursiunile literare şi-n acelaşi timp îmi place să-i fac mici farse amicale spre a-l vedea cum reacţionează.

— Pituţ, vii cu mine la Arad ?

— Ce să facem acolo ?

— Să citim poezii.

— Cui ?

— Cum, cui ? Am aranjat nişte întîlniri, lume bună, sala teatrului...

— Cine mai vine ?

— Romulus Vulpescu...

— Ăsta vorbeşte prea mult !

— Nu-i musai să-l asculţi.

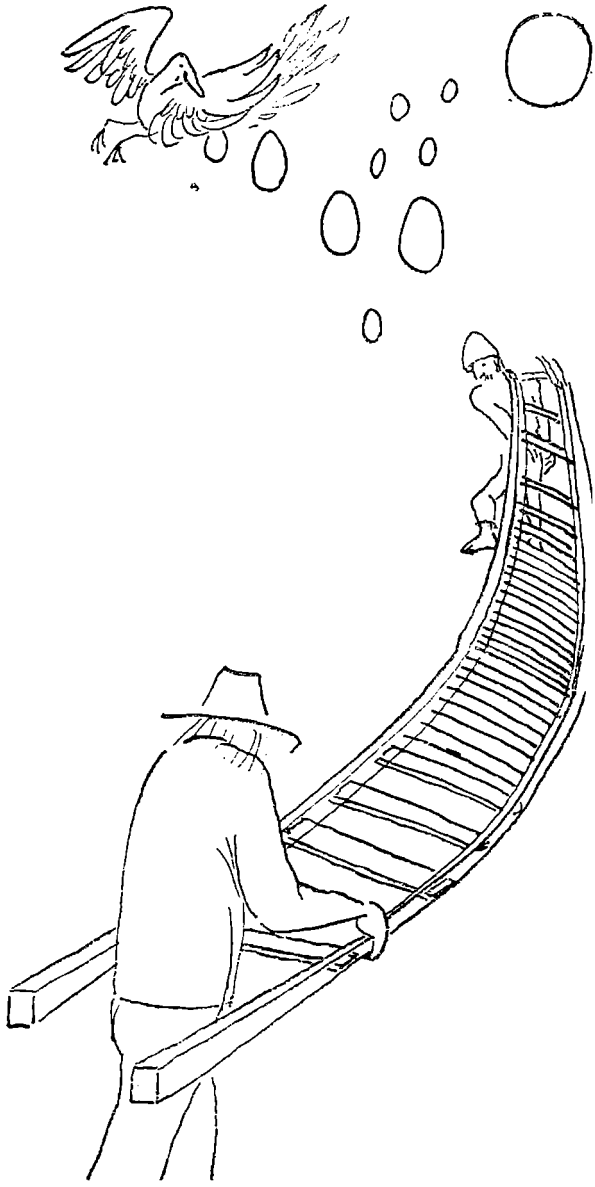

— Da, dar și sforăie și de fiecare dată am nimerit cu el în cameră. Și dacă sforăie nu-i musai să-l ascult ?

— O să dormi cu altcineva.

— Mai vine și altcineva ?

— Mircea Dinescu și Rusalin Mureșanu.

— Rusalin, da. Dinescu se ține numai de prostii. Cînd am fost la Deva mi-o ascuns manuscrisele, mi le-a luat din buzunarul paltonului și nu mi le-a dat decît cu un minut înainte de-a-mi veni rîndul să citesc.

— Lasă dragă, mergi cu mine, ești în orașul meu...

— Ei, și cu tine mare nădejde. Nevinovatule !

Îl conving în cele din urmă și, conform promisiunii, îl culc în cameră cu Rusalin Mureșanu care nu sforăie, dar în schimb se scoală din oră-n oră și roagă vecinul de pat să-i privească limba spre a vedea dacă „nu-i cumva prea încărcată" De !...

Eu împreună cu Dinescu și Romulus Vulpescu ne culcăm într-un apartament.

Ajungem dimineața la Arad, gustăm ceva în fugă și hotărîm să ne odihnim pînă după-amiaza la patru, cînd urma să aibă loc prima întîlnire.

Îl plasăm pe Vulpescu în camera mică a apartamentului, iar Pituț se retrage grav și marțial „separat" într-o cameră vecină cu noi.

Încercăm să adormim, dar din odaia alăturată Vulpescu ne vestește prin întortocheate semnale acustice că s-a lăsat abandonat în brațele lui Morfeu. Știa Pituț ce știa...

— Nea Mircea, mă întrebă Dinescu, Pituț doarme profund ?

— Cred că da. De ce ?
— Mi-a venit o idee.
— Exprim-o !
— Ce-ar fi să-i „subtilizăm" pantofii ? Îl fierbem puțin.

Nici n-am avut timp să zic „de acord" că Dinescu s-a și întors radios, cu figura sa de copil poznaș, arătîndu-mi „prada".

La trei și-un sfert, telefonul, care se afla în cameră la Vulpescu, sună strident.

— Ce pantofi dragă ? Nu știu absolut nimic. Eu nu fac glume de astea. Poate că i-ai uitat undeva... Știu eu cum să-i uiți ? Cine atunci ? Micu și Dinescu sînt alături... Da, cred că dorm... Stai să văd.

Intră Vulpescu și ne întrebă vădit iritat de brusca desprindere din brațele somnului :

— Știți ceva de pantofii lui Pituț ?
— Ce pantofi ? Care pantofi ? Asta-i bună, se revoltă Dinescu.

Vulpescu se întoarce convins și continuă convorbirea :

— Nu dragă nici ei nu știu nimic ! Cum ? Ai să faci ca bunicul ? Mă rog...
— Ce zice, domnule ? Ce vrea cu bunicul ?
— Zice că dacă nu-i apar pantofii o să facă ce-a făcut bunicul lui în armată, cînd cineva i-a furat bocancii.
— Și ce-a făcut bunicu-său ? vrea să știe Dinescu.
— Pe mine mă întrebi ? De unde să știu. Părea foarte hotărît !

Aranjăm „apariția" pantofilor la ușa camerei prin femeia de serviciu, ne facem că nu știm nimic.

Ţinem şezătoarea şi Pituţ nu scoate nici un cuvînt, nu ne face nici un reproş. Ne priveşte din cînd în cînd zîmbind cu şiretenie de ţăran.

În cele din urmă, nemaiputînd răbda, Mircea Dinescu îl întrebă :

— Ce-a făcut bunicu-tău cînd i-au furat bocancii în armată ?

— Ce să facă ? Nimic ! Şi-o cumpărat alţii !

Cantor de ocazie

Subsemnatul are faima cîntărețului multilateral cunoscînd de la romanțe și doine ardelenești, melodii de joc din Oaș asortate cu țîpurituri, arii de operă, colinde și bocete pînă la cîntecele ocazionate de ceremoniile religioase. Posed acest repertoriu heteroclit încă din copilărie, cînd familia ținea morțiș să mă facă slujitor al Domnului întrucît, argumenta nașul meu : „Nu există meserie mai ușoară ca cea de popă. Șase zile te odihnești și în a șaptea cînți !". Lucru pe deplin adevărat.

Grație acestei laturi a personalității mele sînt invitat cu regularitate la zile onomastice, botezuri, nunți și alte reuniuni familiare, prezența mea în astfel de împrejurări fiind justificată de cele relatate mai sus.

Un triumf total legat de dezvăluirea posibilităților muzicale l-am obținut însă la nunta dramaturgului Radu Dumitru, talent descoperit de Fănuș Neagu în împrejurări mai bizare, dar talent autentic, avangardist convins și burlac la fel de convins.

Într-o bună zi avangardistul s-a hotărît să rămînă avangardist, dar a renunțat la burlăcie.

În această situație, cum e și firesc, s-a gîndit la doi nași pe măsură, care să-i însoțească la ofițerul stării civile, să-l ajute să spună da, să-l susțină în emoțiile clipei supreme, lucru întruchipat în persoana Stelei Neagu, soția prozatorului Fănuș Neagu, din partea miresei, pe de o parte și a poetului Nichita Stănescu, din partea mirelui, pe de cealaltă parte. Evident că în alaiul de nuntă care a însoțit perechea la sfat erau prezenți o seamă de reprezentanți ai genurilor literare, cum și membri ai familiei ambilor miri începînd de la nepoți și pînă la străbunici.

După îndeplinirea ceremoniei la ofițerul stării civile, la domiciliul proaspeților uniți urma o mică slujbă religioasă (la insistențele părinților), slujbă care nu putea începe din lipsa unui cantor care să dea răspunsurile tradiționale. Preotul se încăpățîna să aștepte apariția cîntărețului care promisese că vine, nuntașii trăgeau cu coada ochilor la bucatele așezate pe mese, nașii erau într-o situație delicată, tinerii căsătoriți de asemenea.

Atunci, m-am apropiat de reprezentantul celor divine pe pămînt, propunîndu-i să-i țin isonul conform canoanelor bisericești. După un sumar examen în surdină, care l-a convins de veridicitatea afirmațiilor mele, slujba a început spre satisfacția unanimă. Preotul cînta frumos, și subsemnatul se străduia să nu fie cu nimic mai prejos. Cîntam cucernic și melodios, cînd cu vocea în tremolo, cînd limpede și la diapazon de Carusso spre admirația nețărmurită a rudelor și altor invitați de parte femeiască și amuzamentul copios al colegilor de

breaslă. Evident că majoritatea nuntaşilor erau convinşi că prezenţa mea acolo era destinată special acelui scop şi cei obişnuiţi cu superficialitatea altor acompaniatori se minunau de conştiinciozitatea şi seriozitatea cu care dau răspunsurile.

În finalul ceremoniei, preotul m-a chemat într-o încăpere alăturată şi întinzîndu-mi nişte hîrtii frumos împăturite m-a întrebat la ce biserică îmi exercit meseria. Înainte de-a-i răspunde am despăturit hîrtiile numărîndu-le. Erau trei hîrtii de cîte cinci lei. L-am privit cu reproş şi am solicitat încă două hîrtii similare, susţinînd că acesta este tariful minim cu care sînt obişnuit. Companionul meu s-a executat puţin surprins de pretenţiile emise şi a repetat întrebarea. Nu i-am răspuns (dealtfel nici nu aveam ce) şi m-am pierdut în mulţimea invitaţilor.

Un grup de rude m-au întîmpinat emoţionate felicitîndu-mă pentru „excepţionalul meu glas" ; o bunică cu zulufi m-a întrebat dacă ştiu să cînt „Preasfîntă născătoare" şi la răspunsul meu afirmativ m-a sărutat pe frunte. Cineva, mai curios, s-a interesat de onorariul cuvenit. Atunci, am făcut o mutră dezamăgită şi suspinînd profund am declarat fără să clipesc că preotul îmi „dijmuise" trei sferturi de tain, că mi-a dat numai 5 lei, sumă care a produs consternare şi uimire în sufletele celor din jur.

Discreţi şi compătimitori au efectuat o mică chetă al cărei rezultat mi-a fost înmînat cu delicateţe de bunicuţa zulufată, care mi-a acordat un sărut suplimentar şi dreptul de-a sta la masă alături de dînsa. Am luat pachetul cu bancnote, l-am măsurat din ochi şi l-am vîrît în buzunar. Bunicuţa

m-a liniștit : „sînt 125 de lei maică, nu-i rău, aproape cît popa, deși meritai mai mult".

Pe parcursul ospățului am izbutit să-mi desfășor un repertoriu adecvat (dovadă că romanța „Sub vișinul cel înflorit" am repetat-o de zece ori), astfel că dimineață mi-a fost comandat un taxi și, spre hazul înfundat al colegilor, am fost înzestrat cu o paporniță plină de prăjituri, precum și cu trei sticle de vin, semn al prețuirii definitive a celor din jur.

A trecut o lună de la cele relatate cînd, într-o seară, stînd în holul Sălii palatului înaintea începerii filmului, văd îndreptîndu-se spre mine un ins cu barbă, jovial și fericit, exclamînd ceva din mers.

În timpul înaintării lui mă gîndeam cine poate fi, îmi ziceam că e vreun pictor sau compozitor de muzică ușoară, încercînd inutil să-i stabilesc identitatea. M-am lămurit în clipa în care mi s-a adresat cu cuvintele : „Să trăiești dascăle ! Bine că te văd. Am duminică o nuntă clasa una, dichis mare și cu pretenții în Bucureștii Noi. Poți veni ?"

L-am privit impasibil și i-am răspuns : „Vin cu o singură condiție. Vreau o sută !"

Preotul a reflectat o clipă și a dat afirmativ din cap : „Bine, te aștept duminică la ora 15 la mănăstirea Cașin. Dar să fii punctual !"

„Se poate părinte, punctual ca un ceas !", după care ne-am despărțit intrînd în sala de spectacol și nu ne-am mai văzut niciodată...

Cetățean de onoare

Invitați în județul Argeș spre a participa la cîteva ședințe literare (pe vremea aceea era de fapt regiunea Pitești dacă nu mă înșel) ajunsesem în ultima localitate, comuna Oarja, fără obișnuitele farse ce se aranjează de obicei. Eram cu Ion Bănuță, regretatul George Dan, Ion Th. Ilea, Dragoș Vicol, Rusalin Mureșanu și cîțiva poeți din orașul de reședință.

Intrăm în sală urmați de nerăbdători și curioși ascultători (era prima dată cînd în istoria comunei lor se petrecea un asemenea eveniment) și într-o atmosferă caldă și emoționantă ne desfășurăm puterile literare mai bine de trei ore, timp în care se puneau diverse întrebări simple dar spontane.

Emoționat și sensibil la reacția sălii, poetul Ion Th. Ilea, decan de vîrstă care conducea ședința, avu un succes deosebit grație patosului și entuziasmului cu care-și spunea versurile.

A urmat o mică masă oferită de organele locale în timpul căreia poetul Ion Th. Ilea a rostit un înflăcărat toast la adresa minunaților locuitori ai

acelei comune argeşene. A urmat un răspuns al primarului care, la sugestia mea, propune ca poetul Ilea să fie ales cetăţean de onoare al comunei Oarja. Taraful a atacat cunoscutul „mulţi ani trăiască", noi l-am felicitat emoţionaţi, maestrul a mai rostit un discurs în care-şi exprima planurile sale în legătură cu viitoarea înfăţişare arhitectonică a urbei, atmosfera era optimistă, lumea mulţumită şi lăutarii neobosiţi.

Apropiindu-se clipa plecării, rog doi tineri ce mi se păreau mai întreprinzători să satisfacă dorinţa proaspătului lor concetăţean care dorea, chipurile, să ducă cu el în capitală o traistă cu pămînt din bătătura comunei ce l-a ales cu atîta căldură drept fiu al ei.

— Puneţi puţin mai mult să simtă greutatea gliei natale, le sugerează Rusalin Mureşanu.

Cei doi dispar încîntaţi de sarcina încredinţată, după ce-i rugăm să facă în aşa fel încît preţioasa povară să ne parvină nouă, deoarece urma să-i oferim frumoasa amintire doar în microbuz în semn de surpriză.

După zece minute se întorc radioşi cu un săculeţ de plastic destul de măricel (circa 5 kg de pămînt umed ; am spus că era la sfîrşitul toamnei), săculeţ legat strîns cu o aţă.

Mulţumim cîntărind din ochi greutatea cadoului, apreciem zelul tinerilor şi dărnicia lor exagerată şi după ce ne despărţim, urcăm în microbus şi-ntr-o atmosferă sărbătorească (aproape de Piteşti) înmînăm săculeţul proaspătului cetăţean care-l primeşte cu bucurie şi candoare, asigurîndu-ne că-l va agăţa în holul de la intrarea locuinţei sale spre a-l avea mereu în faţa ochilor.

Pe drum, jucăm invidia cerînd pe rînd, cu insistență, „măcar un pic de pămînt" în semn de amintire.

Fericitul posesor ne refuza cu îndîrjire motivînd că n-ar fi loial din partea lui avînd în vedere că este singurul îndreptățit să aibă un asemenea privilegiu.

Ajungem în oraș și în urma sugestiei mele ne îndreptăm spre poștă, de unde Ion Th. Ilea expediază două telegrame care-au avut menirea să uluiască pe nevinovata funcționară de la ghișeu.

Prima conținea un număr de două sute trei cuvinte și era adresată primăriei din Oarja. Compusă poetic și destul de succint, din motive de economie, ea se constituia într-o veritabilă declarație de atașament, mulțumire și asigura pe locuitorii comunei de sprijinul unui ardelean care nu-și calcă cuvîntul dat.

Telegrafista citi textul de trei ori, ne cîntări suspicioasă cu ochi profesionali, întrebîndu-ne dacă sîntem siguri că este telegramă sau scrisoare.

La răspunsul ferm al maestrului, pătruns de importanța momentului, se ridică de pe scaun și consultă la ureche o femeie mai în vîrstă, probabil șefa ei, care în timpul relatării ne privea cu o curiozitate nemărginită. În cele din urmă dădu afirmativ din cap, tînăra ne calculă suma corespunzător și apoi preluă textul celeilalte telegrame, mai scurtă, evident. Pe măsură ce citea, mirarea ei creștea proporțional cu parcurgerea textului. Se vedea că de data aceasta nu înțelege absolut nimic. Era și greu dealtfel. Ridică din umeri, calculă costul și ne urmări multă vreme cu privirea ca pe niște ființe căzute din lună.

A doua telegramă (o ţin minte aproximativ) era adresată regretatului preşedinte al Uniunii Scriitorilor, Zaharia Stancu, şi suna cam aşa :

„Eu, Ion Th. Ilea, european prin definiţie * şi cetăţean de onoare al comunei Oarja, cu fratele ardelean Micu alături vom aduce pămîntul la sediu spre a vă convinge de adevărul unor metafore eterne". Semnat : Ion Th. Ilea şi Mircea Micu.

Telegrama a fost primită a doua zi dimineaţă şi Zaharia Stancu, după ce a citit-o, îl cheamă pe Traian Iancu şi i-o arată :

— Citeşte-o şi spune-mi dacă înţelegi ceva... Ce înţelegi ?

Traian Iancu o parcurge de trei ori de jos în sus şi invers şi recunoaşte învins :

— Absolut nimic, tovarăşe preşedinte !

— Ascultă, ce caută Micu la Piteşti, ce caută şi de ce nu-i la serviciu ?...

— Ştiţi, e cu un grup de poeţi, şezători literare...

— Da, da, lasă că-l cunosc eu. Îi tai trei zile din salariu şi-l aduci la mine să-mi explice ce-i cu telegrama...

. . . . . ,

Ne-am întors de la Piteşti, nu mi-a fost tăiată nici o zi din salariu.

Iar Ion Th. Ilea, bunul şi mai vîrstnicul meu prieten ardelean, păstrează şi azi sacul cu pămînt şi cînd ne întîlnim mă întreabă : „mă, tu mai ştii că eu sînt cetăţean de onoare al comunei Oarja ?"

* Aluzia se referă la faptul că Ion Th. Ilea a tipărit o vreme o revistă intitulată „Eu şi Europa".

Tunul lui Eugen Barbu

Despre scriitori şi artişti în general circulă numeroase legende. Cum se nasc ele, cine le acreditează şi le îmbogăţeşte, vom vedea mai la vale.

Deocamdată să vedem care este semantica cuvîntului în cauză. Folosind dicţionarul enciclopedic aflăm că *legenda* este : „Specie a genului epic, în versuri sau în proză, în care se explică, apelînd de obicei la fantastic, geneza unui lucru, a unei fiinţe, a unui fenomen, ori se evocă isprăvi neobişnuite ale unor eroi atestaţi sau nu de documente".

Pornind de la această definiţie, Adrian Beldeanu, poet, prozator, pictor nonfigurativ, avocat şi consilier, povestea într-o zi într-o coloratură verbală bizantină ultimele capricii ale „patronului", ale „bossului", ale „balaurului".

Cine este patronul, bossul, balaurul ? Cine altul decît Eugen Barbu din a cărei locotenenţă face parte şi pe care-l adoră şi-l invidiază şi-i urmează sfaturile.

„Are un tun veritabil copii, de-un şarm nebun, cu inscripţii gotice pe afetul încrustat cu sidef, nu

știu de unde l-a mirosit. L-a așezat sus la Poiana Țapului, în buza vilei, și-n fiecare dimineață, înainte de-a se apuca de lucru îl lustruiește cu o blăniță de biber. Apoi înalță steagul cu blazon, steag personal cu inscripție incifrată, o formulă magică. E formidabil patronul ! Auzi ce să-i dea prin mintea lui cea strălucitoare" se entuziasmează Beldeanu aruncînd priviri circulare.

— L-ai văzut Adriane ? vrea să știe careva.

— Ba bine că nu ! Păi unde sînt eu în fiecare sîmbătă ? Unde-mi petrec week-endul ? Aud ?

— Și trage cu el, domnule ?

— Încă nu. N-a avut prilejul...

După cîteva zile, „legenda" e preluată, prelucrată și transmisă :

— Ați auzit că Eugen Barbu are două tunuri la Poiana Țapului în stare de funcționare cu care se ferește de eventualii vizitatori ? Mai are și un catarg pe care urcă în fiecare dimineață drapelul personal în timp ce magnetofonul îi cîntă imnul personal.

— N-are două tunuri. Știu din sursă sigură, intervine un alt inițiat. Mi-a spus Dan Mutașcu și dacă el nu știe... Are un tun și o archebuză. Are în schimb două steaguri. Asta-i adevărat.

Într-o zi, în drum spre Brașov, Laurențiu Fulga surîde insinuant și mă întreabă :

— Ai auzit ceva de tunurile lui Barbu ? Ce-ar fi să ne oprim să-i facem o vizită.

— Ce tunuri ? Ce vizită, nu facem nici o vizită, sare ca ars Traian Iancu. Dă-le-ncolo de tunuri că dacă află Zaharia Stancu ne-am ars.

— Are ceva tunuri, zic eu, cred că numai unul, deşi vorba circulă. Oricum, steag are, mi-a spus Constantin Chiriţă care e vecin cu el.

— Ce steag ? Ce tot inventezi ? se arată interesat Traian Iancu.

— Un steag cu blazon, pe care-l ridică în fiecare zi înainte de-a se aşeza la masa de lucru, că altfel nu-i vine inspiraţia.

— Şi e un tun normal... Un tun obişnuit ? vrea să ştie poetul baladist.

— Aşa se zice că-i în stare de funcţionare.

Tăcem o vreme fiecare cu gîndurile şi închipuirile lui şi cînd ne apropiem de Buşteni auzim vocea lui Traian Iancu :

— Tovarăşe vicepreşedinte...

— Prim vicepreşedinte, îl corectează Laurenţiu Fulga.

— Tovarăşe prim, ce-ar fi să ne abatem puţin din drum să vedem dacă-i adevărat ?

Laurenţiu Fulga consimte şi în cîteva minute urcăm spre locuinţa lui Eugen Barbu cocoţată în vîrful cel mai de sus al dealului.

Ajungem gîfîind şi cercetăm miraţi poarta, curtea, tăpşanul din spatele casei, dar nici urmă de tun, nici o fîşie de steag. Doar un căţel flocos ne admonestează prin cîteva lătraturi subţiri.

Un vecin curios să vadă cine sîntem ne întreabă pe cine căutăm.

— Unde-i tunul maestrului ? îl ia la sigur Traian Iancu.

— Ce tun ? înmărmureşte de uimire cetăţeanul. Vă ţineţi de şotii !

Ne întoarcem desumflaţi şi, pe drum, în stînjeneala generală sînt interpelat :

— Cine ţi-a spus chestia cu tunul şi cu drapelul ?

— Păi, Adrian Beldeanu, de la el o ştiu.

— Beldeanu ? Las' că mai vine el să-i dau o documentare ! Îl învăţ eu minte să scornească poveşti în jurul marilor scriitori. Auzi numai, tun şi drapel cu blazon !

Într-o zi, clipa adevărului sosește odată cu Beldeanu. Iancu îl priveşte pe sub ochelari, începe să dea semne vădite de nervozitate şi-l chestionează direct :

— Beldene, de unde ai scos povestea cu tunul lui Barbu ? L-ai văzut ?

— Nu... nu l-am văzut se codeşte Adrian Beldeanu. Mi-a spus Mutaşcu şi patronul a confirmat.

— Află că n-are nici tun nici steag. Aşa-i Micule ?

— Aşa se pare...

— Cum aşa se pare ? N-am fost împreună acolo şi nu era nimic decît o javră de cățel ?

— Cînd aţi fost ? vrea să ştie Adrian Beldeanu.

— Acum o lună şi ceva.

— Păi, spuneţi aşa. Mai mult ca sigur că-l dusese pentru înregistrare.

— Ce înregistrare ?

— Înregistrare şi autorizaţie. E totuşi armă de foc, nu ?

— Şi steagul cu blazon ?

— Ce rost avea să fie ridicat steagul. Nu ştiţi că steagul fără tun n-are nici un şarm. Asta e ! Dacă vreţi ceva mai precis vin şi vă confirm săptămîna viitoare întrucît sîmbătă sînt invitatul maestrului.

N-a mai venit să confirme existenţa reală a tunului. După puţină vreme am auzit „din sursă sigură" :

— Știi că Barbu și-a vîndut tunul lui Marin Preda ?

— Ce vorbești domnule ? De unde știi ?

— Mi-a spus Adrian Beldeanu care știe de la Dan Mutașcu, care a aflat de la Eugen Teodoru, care a auzit de la Marian Popa și care știa de la...

O întîmplare cu poetul Tomozei

La cel de-al doilea Festival Mihai Eminescu ce se ține la Iași, am invitat un prieten, poet și avocat, care ținea morțiș să vadă în carne și oase „floarea literelor române".

Instalați la hotel Unirea, serveam mesele acolo, prilej cu care curiosul meu prieten, așezat lîngă mine, mă întreba din secundă în secundă : „cine e ăla de lîngă ăla, dar celălalt, dar cel cu barbă"... Nu cunoștea decît pe Fănuș Neagu „de la televizor", în rest, figurile celorlalți îi erau total necunoscute. La început am jucat cinstit declinînd numele adevărate ale fizionomiilor indicate de năbădăiosul meu prieten. Dar el se încăpățîna să-i cunoască absolut pe toți, începusem să mă plictisesc, erau peste șaizeci de poeți din toată țara, plus localnici. Pe unii mai tineri nu-i cunoșteam nici eu. Dorința lui cea mai arzătoare era să-l cunoască pe poetul Gheorghe Tomozei.

— Nu e cel de colo ? Precis că el e ! Îl știu din poză, zise, și-mi arătă un bărbat tînăr și frumos, blond, semănînd cu „Sfîntul", care nu era altul

decît Horia Scărlătescu, unul dintre șoferii Uniunii Scriitorilor.

— Ai ghicit. El e ! confirmai eu felicitîndu-l pentru intuiție.

— Te rog mult, prezintă-mi-l ! Te rog...

— Stai o clipă să-i vorbesc. Știi, e un tip mai ciudat. Un singuratic. Nu-i prea plac convorbirile despre literatură.

Mă ridic și-i fac un scurt „instructaj" presupusului Tomozei care se lasă convins cu greutate, dar se lasă.

— S-a aranjat. Te duci la el, i-am spus cine ești. Te așteaptă cu plăcere.

— Pot să-i citesc cîteva poezii ? Poate mă publică în „Argeș".

— Evident... Invită-l undeva, stați în doi și-i citești tot volumul. Sper că l-ai adus ?

— Le-am adus pe amîndouă. Că între timp am mai scris unul.

— Cu atît mai bine, zic eu gîndindu-mă la bietul Horia, dar deocamdată să nu-i citești decît un singur volum.

Și dus a fost... Toată ziua și nici seara nu l-am mai văzut. A doua zi, dis-de-dimineață, bate cineva la ușa camerei mele. În prag Horia, șoferul, pe post de Tomozei cu chipul tras, nedormit și palid :

— Nea Micule, m-ai nenorocit ! Mi-a citit o sută douăzeci de poezii, am stat pînă la trei dimineața și azi mi-a promis că-mi citește încă un volum. Eu ori mor, ori îl omor. Scapă-mă !

Noroc că-n aceeași zi a trebuit să plece urgent la București. Cu prietenul nu s-a mai întîlnit. I-am explicat c-a fost chemat pentru o plecare în Cuba.

— Ce ți-a zis de poeziile mele ?

— A zis că-i pare foarte rău că n-a putut asculta și celălalt volum...

După cîțiva ani, prietenul meu vine într-o vizită la Asociația Scriitorilor din București. Uitînd pe moment de întîmplarea de la Iași, îl prezint pe Gheorghe Tomozei care se afla de față. Pe adevăratul Gheorghe Tomozei.

— Zici că dînsul e Gheorghe Tomozei ? Lasă-te de bancurile tale. Păi ce, n-am stat cu el o noapte și nu i-am citit poezii ? Îmi spui mie cum arată poetul Gheorghe Tomozei...

Peşte oceanic în lacul Mogoşoaia

Într-un început de primăvară, actorul C. G., soţul unei cunoscute scriitoare, a venit împreună cu dînsa să-şi petreacă un scurt concediu la Mogoşoaia. Pescar pasionat, înzestrat cu tot soiul de instrumente care mai de care mai grozave, ieşea zilnic pe lac la pescuit de bibani. Spre disperarea mea şi a tînărului poet Mircea Dinescu (contaminaţi ambii la patima pescuitului de Băieşu), de fiecare dată, concurentul nostru făcea rost de o saramură, pe cînd noi, cunoscînd mai bine balta, ne întoarcem umiliţi cu patru-cinci roşioare pricăjite.

— Ce facem, dragă, simt cum mă bagă în mormînt ? !

Într-o zi, mă fac luntre şi punte şi obţin un crap de vreo trei kilograme. Dimineaţa, ca de obicei, ne întîlnim pe malul lacului :

— Tot la bibani, tot la bibani ?

— Tot, că e sezonul.

— Noi o să dăm la crap, cu mămăligă, precizează insinuant şi provocator Mircea Dinescu.

— Craaap ? În lacul Mogoşoaia...

— Da ! Se arată de necombătut poetul.

— Cînd o face plopul mere, filozofează experimentatul pescar. Şi întorcîndu-se spre mine continuă : şi dumneata care eşti mai serios (nu ştiu la ce se referea afirmaţia) te iei după un puşti ? Stai lîngă mine să dăm la bibani.

Mă codesc, deşi asta aşteptam, şi conform înţelegerii poetul se depărtează cîteva sute de metri, distanţă la care nici un ochi de vultur n-ar fi putut face deosebirea dintre un crap mort de două zile şi unul proaspăt prins.

Stăm pălăvrăgind întîmplări pescăreşti, trece mai bine de o oră, cînd deodată, din direcţia *puştiului*, se aude un răcnet de victorie însoţit de chiuituri şi salturi acrobatice.

Ne mutăm privirile într-acolo. Actorul deslueşte strălucirea aurie a crapului luminat de soare. Se face palid şi exclamă înăbuşit :

— Extraordinar, există crapi în Mogoşoaia !

— Hai să ni-l arăţi, strig eu conform regiei dinainte stabilite, dar puştiul, apucat de năbădăi, traversează în fugă grădina mişcînd peştele, care se zbătea ca un proaspăt prins, şi dispare în direcţia bucătăriei urlînd :

— La cuptor cu el ! La cuptor !

Actorul îşi strînge uneltele cu o nesfîrşită tristeţe pe chip şi dispare fără comentarii cu modesta sa pradă : trei bibani uscaţi şi... subdimensionaţi.

La prînz oferim tuturor cîte-o bucată de saramură, inclusiv cunoscutei scriitoare care refuză demn „deoarece şi soţul meu a prins". Mazîlu mînat de elanuri filozofice face consideraţii de gurmand, arătînd deosebirea netă dintre peştele

sălbatic și cel de crescătorie, care se cunoaște după gust...

Trei zile la rînd veteranul pescar, posesor al unei mămăligi făcută după toate regulile artei, a dat la crap cu o îndîrjire și perseverență rare, dar fără nici un rezultat.

A patra zi, Fănuș Neagu, avînd niște invitați la masă, aduce un pește oceanic de vreo șase kilograme, congelat și tare ca o bucată de oțel. Cum masa urma să aibă loc abia seara, „împrumutăm" peștele fără știința lui, în ciuda protestelor vehemente ale bucătăresei. Eu mă aproprii de mohorîtul nostru rival, să-l țin de vorbă și să pregătesc terenul. Dinescu o ia printre tufișuri încovoiat de povara congelată, ascunsă sub haină și se instalează în același loc, pe o țeavă de metal ce traversa lacul. Agață bine „monstrul marin" în ancoră (să fie mai sigur) și-l lasă să plutească spre decongelare... De data aceasta spectacolul trebuia să fie absolut grandios.

— Nu mușcă, încep eu conversativ, deși era evident că preopinentul, ca orice pescar depășit în performanță, nu prea avea chef de dialogat.

— Nu ! Dar vine el. Și, după cîteva secunde : tînărul tot la crap ?

— Tot, încuviințez eu.

— Cu ce momeală dă ?

— Are o pastă specială adusă de Andrițoiu din Vietnam.

— Ce fel de pastă ?

— Nu știu. Pute îngrozitor și se pare că lucrul acesta atrage crapii.

— Pastă din Vietnam... atrage crapii... n-am auzit așa ceva. În primul rînd că peștii n-au miros.

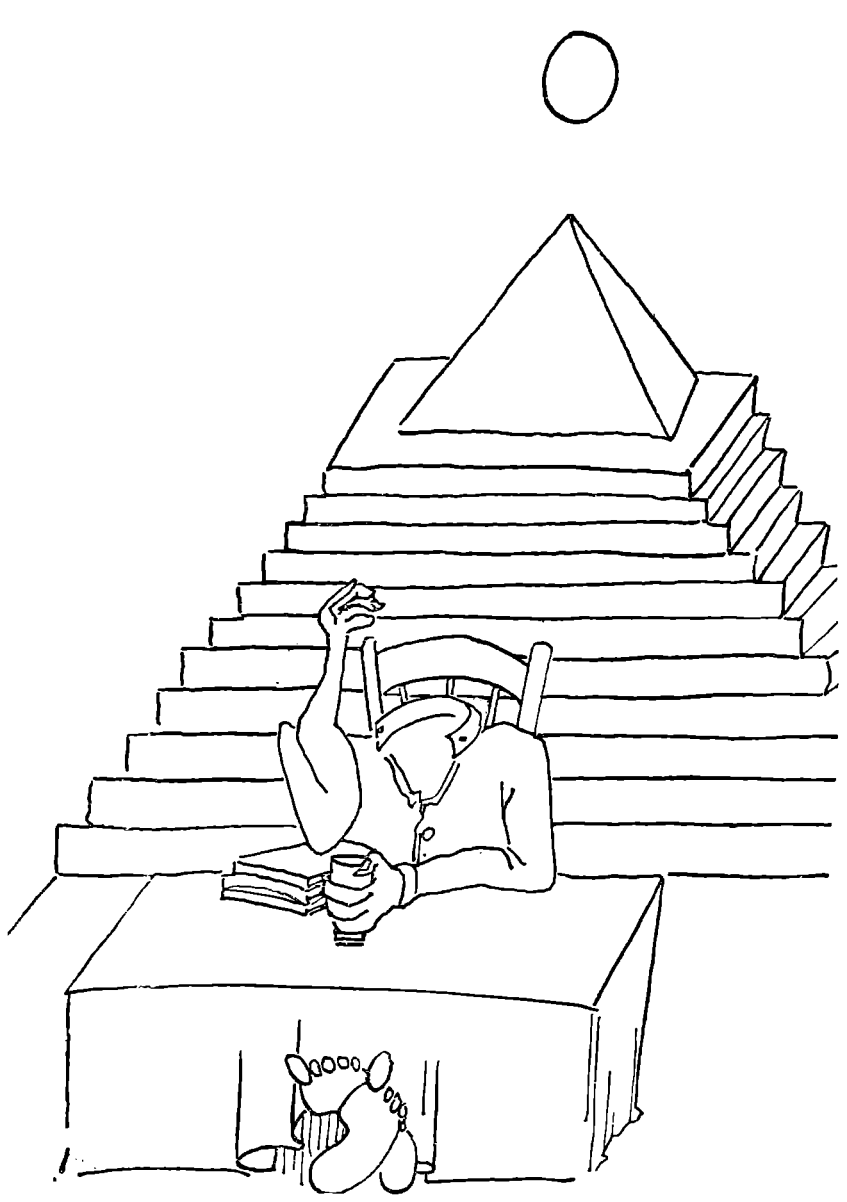

Nu termină bine de argumentat că răcnetele de bucurie se reeditează și vedem cum puștiul, ridicat pe țeavă, trage cu nădejde, îndoind bambusul din pricina greutății. Nailonul se întinde, bățul se curbează ca o semilună, un bot enorm se arată din apă, concurentul nostru murmură incoerent : fenomenal, nu se poate... Totul era splendid. Peștele se ridica ușor ca un mic submarin fusiform, cînd văzui stupefiat bambusul revenind drept, la poziția inițială și înțelesei totul. Se rupsese guta !

— L-a scăpat, jubilă versatul pescar, habar n-are cum se scoate un crap !

După prînz, așteptam neliniștiți apariția lui Fănuș Neagu, imaginîndu-ne potopul de metafore ce avea să urmeze. Și într-adevăr, se arată ca o vijelie și venind drept spre masa noastră începu cu o voce nu tocmai veselă :

— Ce-ați făcut, nenorociților, cu peștele meu ?

Tăceam chitic, făcînd semne disperate din ochi.

— Ce vă tot strîmbați, mă ! Eu vreau peștele meu că altfel vă mănînc fripți.

Iritat de liniștea stingheritoare, ne privea neînțelegînd nimic. Și atunci se auzi vocea rivalului nostru :

— Nene Fănuș, peștele s-a dus pe apa sîmbetei. L-a scăpat ! Dar să știți că tovarășul Micu n-are nici o vină. Junele l-a scăpat. Nu l-a *obosit* îndeajuns...

Fănuș ne privește cum privește șarpele boa te miri ce victimă și replică :

— Cum să-l obosească, dacă era congelat ? Ce tot vrei și dumneata !

Apărătorul meu se ridică ofensat și zise :

— Să ştiţi, maestre, că eu vă citesc şi vă respect. Dar glume de soiul acesta nu înghit. L-am văzut cu proprii mei ochi.

După care părăsi demn sala de mese.

Drept urmare am plătit 12 fripturi şi vinul de rigoare pentru invitaţii veniţi să mănînce peştele lui Fănuş.

E adevărat că peştele era numai congelat, nu şi... vinificat.

Ahoe! Ahoe! Ahoe!

Interjecţia este legată de numele unui poet logodit cu boemia, fost rugbist, fost singaporist (de la restaurantul Singapore), al cărui nume este Tudor George.

Hirsut, atletic, zgomotos şi sentimental, Ahoe, căci astfel îl alintă confraţii, duce în spate un sac de păcate făcute fără de voie, pe şira unei spinări delicată ca un sonet aerian.

Ah ! ce plăcere a peroraţiei cu voce ridicată are, ce atacuri în versuri şi proză răspîndeşte în jur, mai ales cînd deasupra lui veghează faţa surîzătoare a zeului Bachus. Mitraliază epitete, aruncă metafore cu brandul, nu se teme de nimeni şi de nimic, este unic şi strălucitor, spumant şi în vervă, urmărit cu stupoare sau simpatie, cu înţelegere sau iritare.

M-am tot gîndit ce întîmplare să scriu în legătură cu el, una distinctă, caracteristică, pe măsura temperamentului şi umorului său.

Cunoscîndu-l din clipa venirii mele în Bucureşti, m-a frapat nu atît prin vestimentaţia mai mult decît bizară, verva debordantă şi insolenţa

băiatului crescut la mahala, ci mai ales prin extraordinara sa bonomie, nonşalanţa afişată, teribilismul pe care nici azi nu ştiu în ce măsură îl joacă sau îl deţine structural.

Deci întîmplări cu Ahoe ?... Sînt multe şi greu de selectat şi atunci nu e mai bine să le amintesc absolut fără relaţie între ele, aşa cum mi-au rămas în memorie şi cum circulă ele în legendele scriitoriceşti ?

Imaginaţi-vi-l cu barba lui de matroz îmbătrînit parcă sub Aurora boreală, în urmă cu zece ani, într-o dimineaţă de primăvară, stînd în piaţa Matache în faţa unui ziar pe care se odihneau două perechi de pantofi şi declamînd cu voce de stentor : „Ia pantofi cu talpă groasă / Care iarna nu te lasă" !, spre stupefacţia gospodinelor şi-a altor cumpărători din preajmă.

Erau pantofii mei şi-ai poetului Rusalin Mureşanu pe care ne-am gîndit să-i sacrificăm la îndemnul lui Ahoe, în speranţa că vom obţine contravaloarea unei sticle de votcă românească. I-a vîndut pînă la urmă unui inginer, mare amator de poeţi şi poezie, care a oferit fără să se tîrguie preţul solicitat de tenacele negustor fiindcă-l cunoştea. Noi stăteam în spatele unei gherete, jenaţi şi pudici, privindu-l ca pe-un străin, lucru care l-a iritat pe nonşalantul sonetist obligîndu-l să ne apostrofeze de la distanţă : „Hai, mă, găinarilor, că altfel plec şi consum venitul de unul singur !"

Terenul lui de desfăşurare este Casa Scriitorilor, loc de întîlnire al aproape tuturor reprezentanţilor muzelor autohtone, teren fertil, în care verva şi logoreea lui congenitală au cîmp liber de desfăşurare.

Într-o seară de toamnă, în grădina restaurantului, nimeresc împreună cu soția și fetița mea Oana (pe vremea aceea în vîrstă de cinci ani) în mijlocul unui „program" de toată frumusețea pe care Ahoe îl executa tuturor celor prezenți, fără excepție, dovedind cu argumente din cele mai forte că el este singurul stegar al liricii autohtone, singurul învestit cu har divin, atins de înger cu aripa la tîmplă, restul fiind niște neînsemnați mîzgălitori de hîrtie și... „brazofagi".

La vederea mea, diapazonul vocal s-a întețit, am fost etichetat „parodist din Ardeal", „umorist de ocazie" precum și cu alte complimente... circumstanțiale și de mod.

În răstimpul unei scurte pauze de redresare a vocii, Oana, care-l cunoștea din ocazii mai pașnice, neimpresionată ca orice copil de exuberanța verbală a stimatului coleg, s-a strecurat printre mese apropiindu-se de el și cerîndu-i cu voce subțire : „Nenea Ahoe, vrei să-mi rupi și mie o frunză și ți-o dau ție să nu mai fii supărat". La care, Ahoe s-a întins spre coroana unui platan, a rupt o ramură și-a început s-o ducă în poziția „tîrîș" spre Oana, care aștepta amuzată. Astfel s-a încheiat prima parte a unui spectacol ce promitea să se desfășoare în mai multe...

Dar scena magnifică, indiferent de veridicitatea ei (deși sînt sigur că este autentică), petrecută într-o noapte tîrziu, noapte frumoasă ca un „sonet erian" făcut de Ahoe la comandă și, vorba lui, „din capul meu" cînd, la un colț de stradă, în drum spre casă, singur dar la fel de volubil, a întîlnit o javră de cățel părăsit și fără stăpîn. Cică, s-ar fi

oprit noctambulul poet cuprins de o milă ancestrală, ar fi îngenuncheat în faţa flocosului patruped şi l-ar fi întrebat : „Ai mîncat bă, însinguratule ?“

Bănuim că potaia cu pricina ar fi dat un semn al evidentei sale înfometări din moment ce Ahoe s-a scotocit prin buzunare, a scos o hîrtie mototolită şi i-a aşezat-o la picioare dîndu-i următoarea indicaţie : „Ia mă, cuţule, să-ţi cumperi un kil de oase. Da' să nu-i bei !“... După care a dispărut mistuit de noapte, convins probabil că javra cu pricina se află deja în faţa vreunei măcelării, cu banii în bot, aşteptînd ora deschiderii...

Cam în aceeaşi perioadă de „înflorire materială“, în faţa Casei Scriitorilor, noapte de noapte, staţionau un număr respectabil de tomberoane şi cisterne de stropit trotuarele împreună cu mînuitorii lor, care aşteptau stînd ca pe marginea lacului Capernaum sosirea Mîntuitorului.

„Mîntuitorul“ lor nu era altul decît Tudor George, generosul balàdist care-i obişnuise de la o vreme cu un tain fix de 3 litri de vin pe care îl oferea cu generozitate după ce însetata asistenţă scanda într-un glas celebrul catren despre filozofia vieţii, pe care îl interpretau cu aplomb şi hărnicie :

„Că, viaţa nu-i decît o frunză
ce pluteşte pe un lac.
Vine vîntul, şi-o alungă
şi-o sucește, şi-o-nvîrteşte
după plac... !“

Apoi, se încolonau voioşi în urma bardului însoţindu-l pînă la locuinţa din str. Paris şi ascultînd cu nesfîrşită uimire improvizaţiile sclipitoare ale nelecuitului sonetist, care se întorcea la un moment dat spre ei şi-i binecuvînta cu trei strigăte de : Ahoe ! risipindu-i în umbra nopţii.

Pachetul miraculos

Întîmplarea de față am recepționat-o în mai multe variante, de fiecare dată altfel chiar din gura aceluiași povestitor, așa că n-aș putea spune care este de fapt desfășurarea cea mai exactă. Adevărul este că cele de mai jos s-au întîmplat mai demult, în camera poetului Grigore Hagiu, o „garsonieră" plasată la subsol în care se intra complicat și se ieșea pe geam.

Era în vremea „boemiei studențești" și odăița era vizitată cu multă perseverență de tinerele speranțe ale literelor române, din diverse motive. Se dormea în comun, se schimbau idei în comun și (lucrul cel mai important) se „consuma" în comun.

Într-o bună dimineață, cînd ultimele rezerve alimentare lichide și solide se pulverizaseră, Nicolae Velea, de serviciu în ziua aceea, se ridică în capul oaselor (cap cioplit în rădăcina unui copac noduros, cum, plastic, îl portretizase un critic) și anunță cu glas de gornist înrăit de foame și nesomn :

— Copii ai suferinței, treceți la micul dejun !

Treziți din somn, buimaci și neîncrezători, cei cîțiva pensionari pasageri se urniră din cuibul inspirației nocturne gata să mestece și șuruburi. Se aflau prezenți Fănuș Neagu, lung și deșirat, slab ca un fachir (pe vremea aceea), posesor al unor saboți de lemn cu numărul 47, producție proprie, Nichita Stănescu, suav blond și nostalgic, mort după iaurt și lapte bătut, vorbind în versuri în jargonul mahalalei ploieștene, și proprietarul garsonierei, Grigore Hagiu, care dormea cu un caiet dictando sub cap, plin de sonete scrise cu creion chimic.

În mijlocul camerei, pe o scîndură cu pretenții de masă se lăfăia tăiată mărunt o varză murată, aurie și colorată cu boia.

— Ia vărzica, fără sare, fără piper, dietetică și cu vitamină, face bine la ficat și la splină, a strigat Velea încurajator.

— Asta-i tot mă ? l-a întrebat cu glas amenințător Fănuș Neagu, gata să-l facă garnitură.

— Plus *apică*. Apică bună de la „robenet", a completat seniorial Velea.

Momentul marii hotărîri venise. S-au codit, au mirosit, au plescăit și, în cele din urmă, au tăbărît...

Ospățul a durat cîteva secunde, răstimp în care la ușă se aude un „cioc-cioc-cioc" timpid urmat de intrarea ușor jenată a prozatorului Pavel Aioanei, zis Trașcă, pripășit în Ardeal din motive misterioase.

Nu era singur. În mîna dreaptă purta, ținînd-o de mîner, o ladă cu proporții respectabile, un fel

de cufăr de recrut pe care scria clar cu litere albe : Nu mă răsturnaţi ! Fragil ! Alimente !

Lectori avizaţi, cei patru comeseni citiră dintr-un ochi inscripţiile, reţinînd în mod unanim ultimul cuvînt.

— Ce-ai acolo ? au rostit într-un glas ca Trio Grigoriu, pe vremuri, cînd se asortau la voce.

— Alimente pentru analiză, a bîlbîit „provincialul".

Şi începu să le explice cum un inginer de la o întreprindere alimentară din Cluj, pe care-l cunoştea, îi încredinţase în gară respectivul pachet spre a-l duce la un laborator pentru controlul calităţii produselor.

Cei patru meditară în consens de idei şi hotărîră:

— Ai nimerit ! Aici e laboratorul ! Desfă să controlăm calitatea !

Ziua începea magnific ! Lada conţinea în afara unor delicatese (salam de iarnă, conserve de diferite soiuri, brînză topită şi netopită) şi cîteva sticle cu alcool pur, tot pentru analiză.

Totul a fost „controlat" cu o rapiditate incredibilă. Apreciară alimentele şi dădură calificativul „foarte bine". Aveau un singur regret care privea cantitatea. Cam puţin... Alcoolul rafinat a fost înjumătăţit cu apă. După care au slăvit seriozitatea ardelenilor şi nemaipomenitele lor produse. Apoi au început să discute literatură şi să facă consideraţii optimiste asupra vieţii.

— Şi eu, ce-i spun eu inginerului de la Cluj, a rostit într-un tîrziu Pavel Aioanei.

— Nu-i spui nimic. Îi dăm o telegramă...

Și compuseră pe moment următoarea telegramă, de-o mare acurateţe stilistică : „Necaz mare. stop. Lada pierdut. stop. Trimiteţi alta pentru analize. stop. Urgent."

Dedesubt au trecut adresa „laboratorului" în care se pierduse preţiosul colet și, plini de încredere, au aşteptat...

Au trecut douăzeci de ani de la data expedierii telegramei și nici pînă astăzi încăpăţînatul și „norocosul" inginer de la Cluj n-a catadicsit să dea vreun semn. Ceea ce ni se pare destul de curios !

Nichita Stănescu este unul dintre cei mai anturaţi scriitori contemporani. Nici Fănuş Neagu, cunoscut pentru farmecul său personal, nici Eugen Barbu care are şase-şapte „locotenenţi" permanenţi, nici măcar Adrian Păunescu cu numeroşii folkişti de la cenaclul Flacăra nu izbutesc să-l egaleze.

Nichita are „casă deschisă" cam 24 de ore din 24 ; secretara personală nu pridideşte să se uite prin vizor, soneria zbîrnîie insistent, admiratorii, prozeliţii, studente melancolice, numismaţi înrăiţi, pictori suprarealişti, redactori de la Tv. ies şi intră, să-l salute pe maestru, să-l asculte, să „radă" o gură de votcă, să se... culturalizeze.

La el murmură veşnic o chitară ; în bucătărie trei fete din Ploieşti, fugite de acasă să-l vadă pe *marele blond*, spală pahare şi pun de cafea, un pictor bărbos stă într-un colţ şi privind fioros aruncă cu degetul culori felurite pe o pînză imensă, un june poet cu plete şi lavalieră stă în genunchi cu „Epica magna" în mînă şi-o mîngîie ca pe-o

amantă, Damian Necula, prozator și poet, scoate nori de fum din pipa japoneză, maestrul dictează cu voce moale felii de gînduri, metafore uluitoare, secretara bate cu un singur deget căutînd literele.

— Unu este mai mare decît doi, A este A fiindcă și B este B ! zice maestrul și surîde serafic.

Se face liniște de gheață, emoția vibrează ca o strună, junele poet leșină pe podea și nimeni nu-l bagă în seamă, fetele din Ploiești nu mai spală pahare, pictorul cu barbă se ridică, sărută mîna maestrului, apoi se întoarce la șevalet și grav, cu gesturi largi, scrie dedesubtul amalgamului colorat : „acesta este poetul Nichita Stănescu" ! Asistența aplaudă și oftează, se aud sughițuri mascate de plîns, smiorcăie nasuri...

— Pahare pentru toată lumea ! comandă maestrul și cele trei june, lipa-lipa, vin în vîrful picioarelor purtînd pe tăvi de metal pahare, păhăruțe, căni de tablă, de plastic, borcane de iaurt, și chiar o călimară. Junele poet bea dintr-un dop de votcă...

Insul cu chitară în chip misterios de meridional dezmoștenit *trage* un acord fin. Vibrează geamurile. Toți încep o melodie nici rară nici iute pe versurile maestrului. Numismatul bate tactul în podea. De jos apar fericiții vecini care solicită o dedicație și-l roagă pe numismat să bată tactul, dacă se poate, în tavan, fetele de la Ploiești scriu ilustrate părinților și-i anunță plîngînd că viața lor a primit o nouă și definitivă turnură...

Maestrul se încruntă cu paharul în mînă, neliniștit, nemulțumit, iritat... Asistența încremenește.

Pe fundalul acestei scene intră subsemnatul gata să prezinte condoleanțe...

— Nu-i rece, zice maestrul. Nu-i rece băuturica ! Notează (îi spune secretarei) : trebuie cumpărat un frigider. Termen de execuție... trei zile !

— Slăvite, zic, Hristea dragă și Nichi și Bubulerule, nu arunca banii în vînt. Nu-i risipi. Am eu un Fram model 1960, bun, marfă solidă, merge și vara și iarna. Ți-l fac cadou că mi-am cumpărat un Arctic și...

— Basta, se aprobă. Vino să te pup !

Mă duc să mă pupe și roșesc de plăcere forfecat de priviri invidioase.

— Copii, uitați-vă la el ! Este cel mai mare umorist al nostru ! Parodist, copii, și suflet rar. Păcat că n-are talent în poezie...

— Cum facem cu frigiderul ? încerc eu timid.

— Ordin : patru voluntari care să transporte obiectul de la locuința prietenului nostru comun pe care-l pupăm cu toții-n... (urmează un cuvînt fără importanță). Unde stai prietene ?

— În Drumul Taberei zic...

— Aproape ! Un fleac... Deci, cine merge ?

Se bulucesc ca la pomană. Chitaristul melancolic, pictorul bărbos și lat cît un dulap, poetul sfrijit ca și cum s-ar hrăni cu manuscrise, numismatul cu priviri de șarpe hipnotizat, toți, gata să preia obiectul chiar în clipa următoare.

— Mergem și noi să ne uităm, ciripesc cele trei grații din Ploiești.

— Ai văzut bătrîne, zice Nichita, fără probleme, mîine la 10 fix vor fi la tine acasă. Vin și eu să-i *coordonez,* luăm o furgonetă sau mai bine

pe Damian cu mașina și-i facem Framului schimbare „de domiciliu".

Ies năucit, mă grăbesc spre casă, spăl frigiderul, îl lustruiesc, îl mut pe hol să fie la îndemînă, cumpăr un șnur nou, înlocuiesc becul și aștept să se facă „mîine la 10"...

Dorm visînd carnavalul din Rio de Janeiro, tramvaiul opt trecînd ca un bolid pe sub geamul meu și pe Ghandi vorbindu-mi direct în românește.

Mă trezesc frisonat și încep să aștept. Se face 10, apoi 11, apoi se lasă seara și frigiderul stă în hol pradă unei nerăbdări tipice acestui gen de aparate. Nu vine însă nimeni !

A doua zi mă prezint la locuința maestrului și sun timid. Se aud pași tîrșiți, îmi deschide junele versificator tot cu „Epica magna" în mînă și se holbează la mine ca la un necunoscut.

— Nichita este ? zic.

— Este ! Dictează un poem și noi scriem. Intrați repede că pierd șirul. Dictează de ieri seară de la 9. E un poem nemaipomenit...

Intru. Nu mă vede nimeni. Secretara bate la mașină ajutată de pictorul bărbos, cele trei grații scriu pe unde apucă. Au terminat pereții camerei și s-au mutat în baie. Maestrul dictează cu ochii în plafon.

Mă vede și mă salută evaziv zicînd :

— Mîine la 10, dacă nu-i rece, toată șleahta trece și-l ia pe berbece.

— Scriem și asta, vru să știe secretara ?

Maestrul se încruntă. se descruntă și anunță cu gravitate :

— Ești destituită chiar din clipa aceasta ! Treci la bucătărie. Tu (se adresează el uneia din cele trei conorășence) îi iei locul. Dixit !

— Eu, știți, nu mă pricep la chestia asta...

— Nu contează, ai să înveți, zice maestrul. Și către mine : deci, mîine la 10, absolut sigur, să stai acasă, vin și eu să supraveghem lucrările...

Toate acestea s-au petrecut în luna aprilie anul trecut. De atunci au trecut vreo 200 zile. Am tot așteptat să se facă ora 10 pînă cînd într-o zi am angajat o furgonetă, doi oameni care să ni-l încarce și l-am dus la Asociația scriitorilor, întrucît maestrul nu era acasă.

Frigider bun, harnic, folositor, livrat la domiciliu sau la un pas de domiciliu. Plătit și cu acte în regulă.

— Cînd vii Nichita să iei frigiderul ?

— O, vino să te sărut ! Bătrîne ești un domn. O să-ți dedic un poem. M-ai salvat cu frigiderul. Vin să-l iau mîine la 10. Să fii aici neapărat. Nu uita, mîine la 10 !...

Sîntem în 1979 și eu aștept și frigiderul așteaptă să se facă odată „ora zece". Mai ales că invitații sînt obligați să consume băuturile la temperatura camerei !

Aventuri în Europa

Cu zece ani în urmă, sau poate mai mult, un tandem redutabil şi pitoresc format din doi cronicari sportivi, Fănuş Neagu şi Ion Băieşu, se pregăteau *să năvălească* în Europa, ba chiar mai departe, în ţara marelui Will.

Cei doi colegi de condei mai fuseseră plecaţi peste hotarele patriei. Băieşu, o zi la Ruse prin O.N.T., transport cu autocarul, mîncare la pachet şi dicţionar bilingv pentru conversaţii uzuale, iar Fănuş Neagu, două zile la Varna trimis de ziarul Agricultura socialistă cu priejul zilelor viei şi vinului. Deci nu se poate spune că nu posedau oarecare experienţă turistică...

De data aceasta însă, itinerarul divers, distanţa apreciabilă, varietatea limbilor ce trebuiau cît de cît cunoscute, îi făcură să ia în serios noua călătorie trecînd de urgenţă la meditaţii particulare, năpustindu-se cu elan şi nesaţ asupra limbii engleze, franceze, germane şi italiene (toate dialectele). După două săptămîni de nesomn şi trudă ştiau să spună *bună dimineaţa* şi *bună ziua*, să întrebe cît

e ceasul și cît costă o bere, posedau bruma de cuvinte care să nu-i lase izolați în furnicarul marilor capitale pe care urmau să le străbată.

De fapt, obținuseră aprobarea să participe la Campionatul mondial de fotbal ca reporteri sportivi, urmînd ca după terminarea finalei din Anglia să facă o mică excursie documentară în Europa.

Pentru a elucida misterul acestei călătorii atît de mult controversate vom relata desfășurarea peripețiilor prin intermediul declarațiilor, absolut independente una de alta, oferite benevol de cei doi protagoniști.

Fănuș Neagu : „Aia de la Federație ne-au dat pașaportul în două zile. A venit un tip acasă, scorțos, bine îmbrăcat, politicos, cu mustăți de focă împăiată. Ne-a dat biletele de avion, ne-a spus la ce hotel vom fi cazați, vorbărie mare, stil bre, mă lua amețeala la ce lux ne aștepta. Și așa a fost. Am dormit la cel mai trainic hotel din Londra. Lift placat cu fildeș, garsoniere duble cu băi îngropate, micul dejun la pat dat în gură de un lacheu stilat, cu mănuși albe, care ne spunea „bună dimineața" în limba natală. Bere și whiski la discreție, trai *barosan* ca niște prinți"...

Ion Băieșu : „Trei luni am așteptat pașapoartele că nu prea erau locuri și noi mergeam fiindcă băieții din echipă au acceptat să dormim în cameră cu ei. Ni le-au dat cu o zi înainte de plecare și am alergat să cumpărăm conserve și salam de Sibiu să avem *păpică* acolo. Am dormit ca vai de lume pe niște saltele și dimineața trebuia să ne sculăm odată cu echipa să ascundem saltelele în dulap că veneau să facă curățenie. Apoi mergeam în parc și

desfăceam conservele și tăiam salamul de Sibiu, felii cît unghia, și ne umflam burțile cu apă londoneză din fîntînile țîșnitoare. Mai beam și cîte-o bere pe care-o plătea Tache Macri, care venise cu un permis internațional de ceferist și locuia într-o suburbie la o englezoaică bătrînă, căreia îi tăia lemne și-i făcea mici treburi gospodărești contra cazare..."

Fănuș Neagu : „Ne-am săturat domnule de atîta ghiftuială, de baruri, de cursele de cîini, de englejii ăia înalți și uscați, politicoși ca niște popi. Ne-au dat de toate, noi am cumpărat doar niște pixuri mai cu moț, fel de fel și colorate pe prețuri de nimic, să facem cadou în țară sau să scriem cu ele. Vreo 5 kilograme de pixuri aveam. Ne-am plictisit ca peștele de apă. Ce „ață" și protocol, mașini care merg invers decît la noi, așa că am luat drumul Europei și ne-am oprit în Franța o săptămînă să ne închinăm la mormîntul lui Napoleon și să bem în crîșma lui Villon. Altă viață ! Ah ! ce oraș scăldat în flori de busuioc e Parisul. Ce lumini, ca o zăpadă sfîrtecată de soare, ce femei îmbrăcate șic am văzut în marile restaurante. Am stat la un prieten milionar care avea castel cu piscină și hipodrom în curte. Ne spălam cu șampanie dimineața și mîncam icre negre cu lingura de lemn..."

Ion Băieșu : „Am mai fi stat noi în Engliteria dar nu aveam unde dormi. Așa că am oprit la Paris, haltă de încercare. Ce-o fi, o fi ! Mai aveam zece conserve de fasole cu costiță și un salam de Sibiu, bașca trei kile de biscuiți spriițați. La Paris am căutat un amărît de prieten pe care nu l-am găsit, așa că am dormit o noapte în gară și dimineața, cu geamantanele în mînă am dat o raită pe

marile bulevarde să căscăm gura. Am „prînzit" într-un parc, fasole cu biscuiți, și-am tras un pui de somn pe malul Senei, după ce ne-am descălțat și ne-am vîrît picioarele în apă, că ne dureau ca pe infanteriști. Noaptea am plecat spre Italia că aveam două bilete de recomandare".

Fănuș Neagu : „Gata și cu Parisul ! Luvrul îl văzusem de zece ori, cei de la „Moulin Rouge" erau sătui de noi și noi de ei, așa că am mai făcut o baie în piscina cu ape de smarald, ne-a dat milionarul un teanc de bani și am plecat spre Italia cu vagon de-a-ntîia, bilete de lux ca niște nababi ce eram. Tot drumul nu ne-a clintit nimeni din vagonul restaurant cu aer condiționat și bere daneză, rece de-ți spărgea smalțul dinților. Treizeci de sticle de căciulă am băut de se mirau macaronarii și-și făceau cruce."

Ion Băieșu : „Spre Italia am mers cu clasa a treia, destul de civilizat. Peisaj frumos în ambele părți, dar stăteam prea aproape de vagonul restaurant de unde venea un miros de mîncare de ne sfîrteca nările. Am desfăcut și pachetul cu salam și l-am mistuit fără milă. Venea din cinci în cinci minute un chelner numai zîmbete și bucle și ne întreba dacă nu vrem bere rece sau vin de Chianti, producție 1930. Fănuș l-a înjurat pe românește atît de fioros, încît chelnerul s-a retras speriat crezînd că are de-a face cu niște antialcoolici convinși. Ne-am clătit gura cu apă de la toaletă, călîie și cu miros de țeavă. Dar nu conta. Eram în Italia și în curînd urma să tragem la cel mai bun hotel din Milano cu banii ce speram să ne fie împrumutați pe baza scrisorii de recomandare. Am ajuns morți de sete și oboseală la Milano."

Fănuș Neagu : „Am ajuns la Milano ghiftuiți de bere. Am luat un taxi, am tras la hotel în camere separate, ne-am îmbăiat pe cinste și-am început să vizităm orașul. Domul plin de crăpături și zorzoane ca o stîncă din Bucegi, mormîntul lui Frederic Barbarossa, Santa Maria delle Grazie, totul cu taxi la scară și șofer în livrea. Am prînzit la cele mai mari restaurante și am mîncat spaghete pe săturate. Ne-a dat la bani ăla cu scrisoarea de recomandare că nu știam ce face cu ei. Așa că am tras o raită pînă la Roma, unde trebuia să ducem o altă scrisoare de recomandare. Acolo, la tipul ăla care ne-a primit ca pe niște frați, am nimerit în mijlocul unei nunți cum numai în Italia se fac. Trei zile am mîncat și-am băut și-am jucat Conga și-am cîntat cantonete de plîngeau macaronarii. Abia am scăpat de ei plini de cadouri și regrete scrise..."

Ion Băieșu : „La Milano am găsit cu chiu cu vai un hotel mizerabil lîngă gară, ieftin, o cameră cu un singur pat îngust, la etajul patru. Dușul și toaleta erau la parter, așa că nu ne-am putut *refrișa* după drumul destul de obositor. Am mîncat ultimele cutii de conserve și am pornit în căutarea tipului către care aveam o scrisoare de recomandare. L-am găsit după trei ore de umblat pe jos, nu pe el, pe soacra lui, care ne-a dat să înțelegem prin semne și strîmbături că individul e plecat în concediu. Biletul nu l-a citit că era analfabetă. N-am apucat să vedem muzeele decît pe dinafară, că n-aveam bani de intrare. Seara am plecat spre Roma, cu ultima speranță și ultimul bilet. Nu mai spun cum am ajuns. Destul că l-am găsit și pe al

doilea *protector*. Am picat însă prost. Toată casa era în doliu, aveau o moarte în familie. Şi nici în Italia înmormîntările nu sînt gratuite. Am mîncat la pomană pe săturate şi ne-am dus la gară decişi să ne întoarcem acasă. N-aveam tren decît la trei noaptea."

Fănuş Neagu : „Am stat în gară cam o oră şi Băieşu nu s-a astîmpărat pînă n-a jucat toţi banii la aparatele alea cu manetă, cum sînt şi la noi la Sinaia. *A tras* pînă a obosit şi pînă la urmă a jucat şi la o drăcie care dădea ceasuri, ceasuri grozave domle, şi-a cîştigat două antiacvatice pe care un tip vroia morţiş să le cumpere. Dar nu le-am dat !"

Ion Băieşu : „Am încercat să vînd un ceas pe care-l cumpărasem în Anglia, un ceas de contrabandă, cu care ne păcălise tot un italian şi care după două ore nu mai mergea. Am acostat un domn cu ochelari fumurii îndrugînd ceva pe italiană şi arătîndu-i ceasul. El m-a privit sever şi-a întors reverul pe care strălucea insigna de poliţist... În sfîrşit, am vîrît ultimele lire într-un aparat automat care dădea în schimb... alune ! Am cîştigat douăsprezece alune ! Deci şase de căciulă !... Norocul nostru cu nişte soldaţi italieni veniţi din permisie care s-au urcat în compartimentul nostru şi au început să scoată pui fripţi, plăcinte, cutii de brînză şi sticle de vin. Ne uitam atît de *semnificativ* încît crezîndu-ne doi călugări întorşi din penitenţa postului de 40 de zile, ne-au ospătat cu de toate. Fănuş a mîncat doi pui cu oase cu tot. Soldaţii italieni îl credeau scamator !"

Fănuş Neagu : „Am ajuns, fratele meu, în Austria sătui şi ghiftuiţi de toate bunătăţile, plini de

cadouri. De acolo am urcat într-un vagon românesc și foiau ospătarii pe lîngă noi, morți de curiozitate să le vorbim de ce și cum a fost în Engliteria. Pocneau sticlele de șampanie ca puștile în noaptea de Anul Nou, cînd crapă de ger ouăle sub corb. Le-am făcut cadou pixuri și alte nimicuri folositoare aduse din *decadența apuseană.*

La Curtici, niște vameși damblagii de fotbal, rapidiști toți, ne-au sechestrat două zile în cîrciumioara de pe graniță și-am mîncat brînză telemea cu roșii autohtone de nu ne mai oprea nimeni."

Ion Băieșu : «După ce am plecat din Viena, cu cele șase alune în stomac, a venit un chelner de la vagonul restaurant care-l știa pe Fănuș. Pupături, întrebări, salutări de la Rapid... I-am dat un kilogram de pixuri contra bere românească și un morman de crenvurști. Am mîncat ca apucații... La Curtici, vameșii, politicoși și curioși, ne-au găzduit o zi pe contul lor. S-a lăsat cu masă mare și cu lăutari. A zis Fănuș atunci : „Mă, ce Roma, ce Paris, ce bere Tuborg ? Curticiul e capitala lumii ! Cine-o mai merge-n străinătate, conservă să se facă !"»

Cam astea sînt, în paralel, cele două relatări oferite de prietenii mei.

N-am aflat niciodată care este varianta adevărată !

Cinci ani a lucrat subsemnatul, cu sîrg, zel şi dăruire de sine (şi de alţii), ca şef al Caselor de creaţie ale scriitorilor. Funcţie fraţilor, nu glumă !

De fapt, la drept vorbind, mărturisesc acum în clipa marilor sinceităţi, că nu eram chiar şef-şef, vreau să spun că pe statul de plată figuram cam al 51-lea în ordine strict ierarhică şi semnam condica de prezenţă imediat sub Nea Victor magazinerul, *directorul ţăran,* cum i se zicea, fiindcă ţăran fusese cîndva şi ajunsese magaziner şef !

Multă vreme după angajarea mea s-a mirat regretatul Zaharia Stancu întrebîndu-mă, de fiecare dată, cînd ma chema *să-mi dau demisia :*

— Cine dracu te-a angajat pe dumneata aici, Micule ?

Eu tăceam zîmbind serafic, uitîndu-mă fix în ochii lui albaştri şi răspundeam invariabil :

— Dumneavoastră m-aţi angajat maestre, *dumneavoastră personal !*

— Probabil că te-am confundat cu cine ştie cine, altfel nu văd cum !...

În orice caz este cea mai mare prostie pe care am făcut-o în viaţa mea, cea mai mare, cea mai mare, repeta cu inimitabilul său ton autorul „Desculţului"...

Angajarea mea se *întîmplase* într-o zi în care preşedintele era „în mînă bună". Nu ştiu dacă îi apăruse vreo carte, dacă aniversa ceva sau pur şi simplu era bine dispus din motive ce vor rămîne veşnic necunoscute mie şi istoriei literare. Oricum, ştiam de mai multă vreme că la Fondul literar există un post liber la Casele de creaţie, post pe care deocamdată nu-l ocupase nimeni.

În acea zi în care generozitatea marelui preşedinte stîrnea entuziasmul unanim al colegilor aflaţi pe holurile Uniunii (sediul de la şosea, părăsit după cutremur), toţi primiseră împrumuturile cerute, fără comentarii, fără diminuări de cifre, m-am nimerit (Carpe diem !) la sediul literaţilor români.

Eram proaspăt venit din Ardeal, nu mă prea cunoşteau mulţi, de fapt mă cunoşteau doar cîţiva, aşa că nu aveam de unde lua informaţii mai *directe* despre pricina voioşiei generale ce domnea pe săli şi în alte locuri accesibile.

N-am să uit niciodată cît de bucuroşi şi măreţi erau „oniricii" (ah ! cîţi au fost şi cîţi *au rămas,* de fapt mai bine zis cîţi au fost...) care compuneau poezii „visate" şi rosteau numere poetice în aşteptarea casierului, Nea Aurică Bătrîneanu, nemuritorul „mînuitor de bani" care, sînt sigur, şi în rai va ocupa aceeaşi funcţie, în acelaşi sector al vieţii cultural-sociale *de dincolo !*

Rămas pironit într-un colţ al copleşitorului hol ornat în marmură şi strucatură de te miri ce, mă priveam prins între oglinzile ce îmbrăcau pereţii de sus pînă jos şi-mi ziceam în gînd „de ce-ai venit tu, boule (vă rog să mă iertaţi) de la Şcoala de surzi din Şiria, unde aveai o mie şi ceva pe lună plus vinul gratuit, aici, *să te faci scriitor* şi tu nu eşti, căci nici măcar *oniric* nu eşti", şi alte asemenea reproşuri principale şi secundare.

Îmi dădeam seama că nu aveam nici un *aspect* de scriitor, *„făcea să mor"*, vorba lui Bacovia ! Oglinda îmi răsfrîngea un ins slab, urît, o urîţenie fără reproş, fără mustaţă şi îmbrăcat cu un „loden" (ah ! dulci vremuri de odinioară) verde, de culoarea lăcustei proaspăt ghiftuite.

Şedeam, cum zic, prostit într-un ungher, cînd o voce de stentor m-a scos din toropeala tipic ardelenească (am clipe cînd nu înţeleg absolut nimic, mi se face un gol în cap şi în această privinţă mă mîndresc că semăn cu un mare prozator contemporan), făcîndu-mă să-mi vin în simţiri :

— Ce stai bă ! da-n boulea ? Nu eşti tu ăla de la Arad care ai făcut o cerere la Fond să-ţi dăm bani să scrii o carte cu *surdo-muţi* ? Hă ? Tu eşti ! Ai haz, leat ! Păi bine *moapsă* (n-am înţeles de ce-mi spunea astfel) în loc să scrii că *vrei să scrii* despre oţelari sau despre ăia care dau cinci vagoane de roşii la hectar, să avem şi noi motiv să te finanţăm, tu, hodoronc-tronc, ne vinzi gogoaşe cu surdo-muţi... Bravo, mă ! Şi acum, ce stai ? Înainte fuga marş la Stancu că are „zi unsă cu miere" şi dă cererea că altfel te găsim decedat sub „Podul Izvor" cu un volum de versuri sub cap. Asta n-ar fi ni-

mic, da' unde dracu te îngropăm că nu eşti membru al Uniunii şi dacă nu *eşti* nu ai dreptul nici la loc de veci...

Acestea fiind zise, insul cu voce de Şaliapin sculat după trei zile de cîntat la Scala din Milano, unul mătăhălos şi gras, blond şi plin de metafore pe buze şi-n buzunare, mă luă pur şi simplu de mînă şi mă azvîrli în anticamera *Marelui preşedinte.*

Am rămas înţepenit în mijlocul încăperii şi cîteva clipe n-am văzut decît părul de-un blond absolut aurifer, vopsit cu o sîrguinţă rară, al secretarei maestrului, care vorbea o droaie de limbi, bătea la maşină, stenografia, aduna cifre, tricota, şi care mă cîntări cu stupefacţie şi oarecare spaimă. Mirosea atît de frumos a parfum, încît îmi venea să strănut şi-mi era teamă să respir. Buimăceala s-a înteţit (dar ce zic *eu înteţit* asta e nimic!), cînd am ridicat ochii mai sus şi l-am văzut chiar pe maestrul *Zaharia Stancu* în persoană, care nu mă privea, sau cel mult, dacă mă privea, vedea prin mine ca prin sticlă.

N-am apucat să deschid gura (dealtfel nici nu puteam din mai multe motive, unul fiind şi acela că, dar să lăsăm...), că maestrul zice cîntînd cuvintele, legănînd un stilou în mînă :

— Dumneata, ce vrei ? Cît vrei ? Dă cererea...

Rămîn o clipă perplex, mă reculeg şi bag mîna în buzunar de unde scot o hîrtie nu prea curată (o purtam de-o săptămînă) în care solicitam postul de care v-am pomenit la începutul acestor rînduri.

Zaharia Stancu mă întreabă în treacăt cum mă cheamă, eu îi spun şi el nu aude (şi dacă auzea,

tot aia !), despătureşte hîrtia şi văd cu uimire că scrie în stînga sus un : Da ! atent caligrafiat, marcat de un Z, semnătura lui simplă şi frumoasă ca un semn magic. Asta a fost !

Apoi m-am prezentat la Traian Iancu, directorul Fondului literar, poetul baladist, viitorul meu şef, pe care-l cunoşteam şi care m-a dat de trei ori afară cu arhicunoscuta formulă : „aşteaptă Micule, nu vezi că sînt ocupat !". Mă tutuia pe vremea aceea şi eu mă mîndream că-mi spune Micule şi nu tovarăşe, era mai intim nu ?, cînd te tutuieşte cineva mai speri la ceva, şi aşa mai departe. În fine, intru cu infinit respect (nu chiar real, dar bine simulat) şi-i întind hîrtia peste biroul masiv de stejar, sculptat, plin de butoane şi creioane colorate şi hîrtii naiba mai ştie ce fel de acte pe care urma să le semneze. (Iancu semna zilnic cam o mie de diverse referate, note, facturi, bonuri de ieşire, bonuri de intrare, cereri, încît mă mir şi astăzi cum de mai avea putere, seara, să se apuce de compus şi cîte-o *baladă* lungă ca orice chestie de genul acesta, cum de avea putere în mînă, nu e vorba de altceva, căci eu în locul lui aş fi scris ceva mai scurt : catrene să zicem sau poeme într-un vers ; sau, dacă mă enervam, nu scriam pur şi simplu nimic. Alt caracter !)

Se uită la foaia întinsă şi-o rumegă şi-o descifrează de parcă ar fi fost *Stela trilingvă,* subliniază, şterge, iar subliniază şi în cele din urmă, văzînd sus aprobarea preşedintelui, zvîcneşte în picioare (cred că avea un resort ascuns sub scaun), rîde la mine ca la un verişor venit din Făget să-l vadă, şi se miră :

— Ce stai dragă în picioare, ia loc, ce dracu, doar sîntem bănăţeni amîndoi. Ţucu-te ! (adică, vezi doamne, tradus mai pe regăţeneşte „sărutate-aş !") lucru pe care nu l-a făcut, dar a apăsat pe cinci butoane deodată şi în clipa următoare au năvălit pur şi simplu cinci funcţionare speriate ca nişte pompieri la vestea unui incendiu şi Iancu le-a ordonat „să vină mama Roza" şi mama Roza a venit chiar în clipa următoare, calmă, ţărancă simplă şi curată, legată frumos sub bărbie cu o maramă înflorată :

— Ce doreşte tovarăşul director ?

— O cafea pentru tovarăşul Micu, o cafea mare şi bună şi un pahar de apă minerală.

Nu ! Era prea mult, mă simţeam emoţionat, copleşit, uimit, răpus, săgetat, ce mai, dat gata de atîta mărinimie şi solicitudine.

— Ai fost la Preşedinte, îl cunoşti, trebuie că ai o pilă, hoţule ? mă ia directorul meu pe departe, rumen şi vesel şi nespus de elegant, veşnic elegant şi veşnic cu o batistă albă la buzunarul de sus şi veşnic cu două pieptene în buzunar (unul de rezervă) cu care se *aranja* bine de tot cînd era chemat *la cabinet,* în treacăt. privindu-se în oglinzile paralele ale holului, făcînd slalom printre scriitorii ce-l aşteptau ca pe Messia.

— Am fost, zic eu, modest, şi mi-a semnat şi aş vrea...

— Hoţule, hoţule, cum ai reuşit ? Te-a *angajat Preşedintele,* se mira poetul din Făget de parcă postul pe care m-ar fi angajat era nu unul oarecare, de funcţionar III sau IV, ci de şef al T.A.P.L-ului sectorului 5, să zicem...

— M-a angajat, respiram și eu emoționat, nevenindu-mi să cred.

— Bea cafeaua Micule, bea dragă și dacă mai vrei mai comand una...

— Nu, mulțumesc, nu-mi prea place, eu beau *Cicoare*, e mai sănătoasă.

— Foarte bine Micule, foarte bine... Ești un băiat bun ! Mă, zice cuprins de un entuziasm subit, hai la „Ovidiu" să bem o bere, plătesc eu.

Ieșim amîndoi pe hol și în aceeași clipă (hazardul este mama tuturor întîmplărilor a zis și zice Niculae Velea) în ușa cabinetului se arată Zaharia Stancu gata de plecare, înalt, suplu, elegant, cu gulerul pardesiului ușor ridicat, cu o pălărie moale, pusă vag pe o sprînceană, urmat de secretara platinată sau aurită (cum vreți) care-i *ciugulea* din cînd în cînd o scamă imaginară ce flutura, chipurile, pe ștofa pardesiului croit impecabil.

Iancu îl văzu și „țîșni" înainte lăsîndu-mă în urmă, se pieptănă din mers cu o viteză uluitoare, ascunse pieptănul în buzunar sau pe mînecă (Iosefini cu ouăle lui de plastic e un nimic pe lîngă ce făcea Traian), se înclină cu demnitate și respect și-l salută ca și cum nu l-ar mai fi văzut încă de zece ori în ziua aceea, și-i oferi brațul să-l conducă spre ieșire.

Eu am rămas locului încremenit și am salutat la fel de plin de respect fără să mă aplec prea mult, astfel că Stancu m-a văzut și m-a privit chiar cu oarecare mirare, o secundă doară, fulgerător, a înclinat capul și a ieșit acompaniat de viitorul meu director.

Am așteptat o vreme pe holul luminat à giorno și, în cele din urmă, am îndrăznit să cobor convins că Iancu plecase cu președintele.

Dar nu era așa !

Mă aștepta în dreptul mașinii, care duduia gata să-l ducă spre cine știe ce alte treburi, cu ușa din față deschisă, mașină neagră, de director, Volgă solidă cu șofer la fel de solid ; mă aștepta și se uita încruntat la mine, suspicios și nedumerit.

Mi-am zis că l-o fi certat președintele, sau mai știu eu ce și așteptam să reînnoiască invitația „la bere" și mă vedeam instalat în spate, evident că în spate (numai șefii stau lîngă șofer, adică „pe locul mortului") și mă rugam nu știu cui să mă vadă vreun oniric sau vreun orice alt coleg cum merg eu în Volga aia și cu cine merg în ea...

Dar n-am avut parte ! Sfredelit de priviri mistuitoare și în egală măsură mustrătoare, directorul meu, viitorul meu director, mi-a zis un fel de „la revedere" care suna mai degrabă a altceva și eu, „imbecil din provincie" (vorba unui maestru stilat și cu mustață, care mă prețuiește foarte mult), n-am de lucru și întreb :

— Tovarășe director, mîine, la ce oră mă prezint la serviciu ?

Întrebarea l-a șocat în asemenea măsură, încît a început să strige pe un ton *cam nepotrivit* (neprincipial se zice în ședințe), pulverizîndu-mă din priviri :

— La prima oră vii ! La prima oră ! Auzi domnule ? Nici nu e angajat ca lumea și mă întreabă de program, se adresă el pomilor, statuii lui Eminescu și șoferului care ștergea botul mașinii gata-

gata să-i ia smalțul. E nemaipomenit ! La ce oră ?... La prima oră !

După care trînti geanta în mașină (avea și are și azi o geantă veșnic burdușită cu tot felul de chestii, grea ca o rană de război), trînti portiera mașinii și-mi mai „trimise" o privire nimicitoare lăsîndu-mă „absolut năucit și fără putere ca la începutul Genezei" (citat, *nu plagiat*, dintr-un poet francez din secolul XVI, al cărui nume nu știu să-l ortografiez).

A doua zi, la ora 6 și cinci minute eram în curtea Uniunii ! (Asta înțelesesem eu prin expresia „prima oră", ca orice ardelean, nu ?) și am stat acolo încă vreo trei ore, în curte, eu și statuia lui Eminescu, compunînd trei sonete patriotice și așteptînd să-mi preiau slujba.

Mai tîrziu, în timp aveam să aflu misterioasa comportare a viitorului meu director, cel care mă invitase la o bere și care mă părăsise în drum ca să-l conducă pe președinte și care președinte, văzîndu-mă pe hol, l-a întrebat, cică, pe Traian Iancu : „cine e dragă antipaticul ăsta, că l-am mai văzut undeva ?"

La care Iancu ar fi rîs mînzește, ferit, să nu i se vadă lipsa unui dinte din față și ar fi zis *„ei, parcă nu știți cine e maestre ? !"*

Și Zaharia Stancu s-a jurat că habar n-are cine sînt, dar că mă „reține de undeva" și Iancu i-a mărturisit că mi-a semnat hîrtia de angajare.

— Am crezut că vrea bani, de unde să știu ce vrea, a zis cu necaz președintele, după care a adăugat : Iancule, Iancule, acum nu mai avem ce face, am semnat, am semnat, angajează-l da' dă-i

undeva un birou cît mai *departe,* ori sus la doi, ori la subsol, să nu-l văd toată ziua sub nas !...

În aceeași zi, primindu-mă cu o severitate de episcop, Iancu m-a întrebat, în final, persuasiv, zîmbind fin, cît mai fin și insinuînd : „totuși, Micule, ai tu undeva o pilă, nu ? Hai, spune, unde o ai ?"

Am ridicat ochii spre tavan, „direcția în sus", smerit și făcîndu-i semn să tacă, și „sus" putea să însemne contabilul șef al Uniunii care avea biroul chiar deasupra, sau... *mult mai sus,* sau... la urma urmei, *cît de sus* ? căci în Dumnezeu, subsemnatul nu crede decît duminica...

Camera ocupată

Moto

„Foaie verde, foaie lată,
Camera e ocupată
De un domn și de o fată"

(Terțet anonim scris în condica de sugestii și reclamații a Casei de creație a scriitorilor de la mare, Vila Paltinul B, Mangalia-Neptun).

După angajarea mea în postul de „șef birou case de creație", în care într-adevăr eram *șef* peste un birou destul de arătos, aveam și cîțiva subalterni care nu mă recunoșteau, a trebuit să treacă o bună bucată de timp pînă să înțeleg rostul meu, vreau să spun îndatoririle ce-mi reveneau, ce trebuia practic să fac contra sumei de 1 140 pe care o ridicam chenzinal și cu multă bucurie sufletească.

Întîi am început să învăț cum îi cheamă pe scriitorii români, să-i recunosc după chip (și sînt mulți și nu seamănă unii cu alții decît la scris), ba pe unii trebuia să-i recunosc și după voce, la telefon, lucru pe care l-am izbutit în scurt timp.

La mine veneau cererile gata *aprobate* de directorul meu iubit, poetul și baladistul Traian Iancu, care scria sus în stînga : Tov. Micu, iar dedesubt un *da.* Asta în cazul în care era hotărît să aprobe cererea și eu urma să fixez camera, mai bine zis, numărul camerei în care urma să fie cazat colegul.

Atunci cînd baladistul nu era prea decis să ofere găzduire mai știu eu cărui mînuitor de condei, sau avea dubii asupra situației locurilor disponibile, scria cu aceeași caligrafie impecabilă de bănățean crescut la școala administrației lugojene : dacă sînt locuri, se aprobă !

În anumite cazuri (nu spun nume nici să mă tăiați), eram chemat de urgență sus, în biroul directorial, cu „dosarul caselor de creație sub braț" și pus să dau explicații amănunțite despre poziția și avantajul diferitelor camere aflate la diferitele case ale scriitorilor.

Timp de aproape șase luni am descris cu lux de amănunte o droaie de camere ; indicii despre amplasarea lor, ce mobilă au, ce lumină, dacă au sau nu baie și așa mai departe și toate aceste descrieri le știam de la Traian Iancu, căci *de văzut* eu încă nu apucasem să văd vreo Casă de creație !

Astfel că memorizasem cam cinci pagini de text „compus" de amabilul meu director, care se oferise inițial să mi le descrie în versuri. Am preferat în proză...

De două ori pe lună, cam așa, eram chemat la *președinte*, veneau cinci sau șase inși și inse deodată să mă cheme și nu mă găseau, eu fiind chemat *pe teren* sau la Casa scriitorilor. Atunci Zaharia Stancu se înfuria și propunea de fiecare dată să fiu dat afară irevocabil.

Dacă mă chema președintele, asta însemna ori că *un maestru* (și erau și mai sînt, ăl de sus să-i țină) vrea să meargă la *o anumită* Casă de creație, într-o *anumită* cameră. Mă înțelegeți ? Într-o anumită cameră, nu așa la întîmplare, și pentru asta să vină Micu ăla sus (ce ? dragă Zaharia, și ăsta-i scriitor ?

am auzit că scrie, se mira un așa-zis critic teatral, care a debutat mi se pare anul trecut, dar bine c-a debutat !), și Micu ăla să explice cum și ce...

Explicam cuviincios, calm, cu un calm ardelenesc care, altfel, nu mi-e tipic, motivam că nu e liberă camera solicitată și cînd maestrul Zaharia Stancu sălta de la birou gata să mă facă preș : „de cine ? spune cine stă în ea ? cui i-ai dat-o ? cui ?“ eu pronunțam numele cui știam eu, numele unui *alt maestru* la fel de pretențios, la fel de mofturos și la fel de prieten cu Zaharia Stancu.

Lucrurile au mers destul de pașnic, pot spune cu mîna pe inimă, destul de plăcut, pînă în clipa în care s-a dat în folosință Casa scriitorilor de la mare.

În prima săptămînă după ce s-a anunțat oficial deschiderea ei și după ce afișasem numărul camerelor și perioadele de cazare (maximum două săptămîni), am primit peste 700 de cereri, cifră care întrecea cu mult scriitorii *transportabili* pe litoral la acea oră. S-a constatat, pînă la urmă, că fiecare făcuse cîte trei sau chiar patru cereri, să fie *sigur* că va obține un loc și toți voiau să se bronzeze odată, adică în aceeași lună : august, ca și cum în iunie și iulie soarele n-ar face doi bani !

De data aceasta mi se luase orice putere de decizie (asta e formula consacrată).

Cererile erau aprobate special de Traian Iancu, care punea pînă și numărul camerei, și vizate sau, mai bine spus, supervizate de președinte.

E adevărat că în pofida acestor măsuri severe de „triere“ am reușit, grație abilității profesionale, să cazez cîte-un prieten, scriitor dar prea puțin celebru, fără știrea conducerii. Dar numai în prima

parte a lunii iunie, cînd înghesuiala nu era prea mare.

Jur cu mîna pe inimă că în toată această fructuoasă perioadă n-am primit plocoane sau alte *atenții*, deși mi s-au ivit ocazii.

O scriitoare din provincie care dorea două camere fiindcă venea cu toată familia pe litoral mi-a promis un purcel gras-grăsuț, pe care urma să-l primesc de crăciun dacă rezolvam chestia. A primit două camere fără să intervin eu, dar purcelul nu l-am văzut niciodată. Am înțeles că era o metaforă !

Am mai primit una ciocolată amăruie, format mic, de la Geo Dumitrescu, să-l cazez la Sinaia, și-o înjurătură foarte complicată, în care era vorba despre ambii părinți, de la prozatorul Fănuș Neagu, care m-a somat să-i spun soției sale că a fost trimis la *odihnă obligatorie* timp de șapte zile la Sovata, în urma hotărîrii Biroului de conducere, avînd în vedere conservarea talentelor reale.

În rest n-am avut decît belele ! În perioada amintită mi s-au făcut 105 reclamații, din care 100 erau perfect întemeiate ; am fost chemat la președinte de 5 ori pe sezon și mi s-au cerut tot atîtea demisii (pe care le-am dat), am reușit să mă fac cunoscut și dușmănit de o bună parte a scriitorilor autohtoni de ambe sexe și chiar indiferent de naționalitate.

În această ambianță de lucru, într-o seară de august a anului 1970, la orele 21,45 de minute, la domiciliul meu din Drumul Taberei, năvălește izbutind să alarmeze întregul bloc chiar tovarășul Traian Iancu, vajnicul baladist și șeful meu direct. Năvălește și sună și soacră-mea (fie iertată) deschide și Iancu o dă la o parte și întrebă cu voce

adecvată „unde e Micu ?". Soacră-mea, care nu-l cunoştea, a răspuns, crezînd că e de la miliţie, „nu ştiu domnule colonel" după care a leşinat şi Iancu a făcut-o să-şi revină în simţiri, repetînd întrebarea : „unde e Micu !".

— Da şini sînteţi dumneavoastrî ?... a îndrăznit soacră-mea în dialect moldovenesc.

— Eu ? Nu mă cunoaşteţi ? Sînt Traian Iancu, directorul lui Micu.

Dacă numele nu-i spunea mare lucru, funcţia, în schimb, o făcu praf !

— Luaţi loc, să vă servesc cu o dulşeaţă ?

— De dulceaţă îmi arde mie acum...

— E bună, de şireşe amare, făcută în casă.

Directorul meu a refuzat cu înverşunare „dulceaţa de cireşe amare" şi a ţinut morţiş să ştie *unde mă găsesc eu la ora aceea ?*

— E la un prietin, tot scriitor, aişi în cartier...

— Cum îl cheamă ?

— Pi şini ?

— Pe scriitorul ăla, pe prietenul lui Micu ?

— Ştefan îi zîşem noi.

— Ştefan şi mai cum că doar n-o fi... Ştefan cel Mare ?

— Mi să pare că Ştefan Stoian, a răspuns interogata.

— Aha ! Stoian ! Şi unde stă ?

— Vizavi, al triilea sau al patrulea bloc de 10 etajă, nu ştiu prea bini... Uitaţi-vă şi dumneavoastră la intrare că trebuie să scrie numili...

Iancu a ieşit ca o vijelie, a traversat strada şi a început să caute.

A găsit afişat la unul din blocuri numele de *Stoian* pe lista de plată a întreţinerii, s-a uitat la

etaj şi la numărul apartamentului, a luat liftul, a urcat şi a început să sune...

După un timp, în uşa apartamentului s-a arătat capul unei femei care l-a privit cu nespusă uimire.

— Pe cine căutaţi dumneavoastră ?

— Micu e aici ? vru să afle fără întîrziere şeful meu.

— Care Micu ? întrebă femeia năucă.

— Cum care Micu ? Micu...

— Nu e nici un Micu aici tovarăşe...

— Dar Stoian e acasă ?

— Îl cunoaşteţi ? Nu-i acasă. E plecat într-o deplasare.

— Ce deplasare tovarăşa... Ştiu că e aici împreună cu Micu, aşa că n-are rost să-mi ascundeţi nimic.

Femeia l-a privit încă o dată cu neîncredere şi, intrigată de insistenţele nepoftitului vizitator, s-a întors spre cameră zicînd :

— Vasile, vino dragă să vezi ce se întîmplă. E un domn aici care susţine că frate-tău nu e plecat în deplasare şi că e în casă cu nu ştiu ce Micu...

În fine, după ce a fost convins că Stoian la uşa căruia sunase nu e una şi aceeaşi persoană cu Stoian scriitorul şi după ce a mai încercat zadarnic să mă găsească în celelalte blocuri de zece etaje, Traian Iancu s-a reîntors la mine acasă şi mi-a lăsat un bileţel, care suna cam aşa :

„Mîine la prima oră să fii la sediu. Încurcătură la mare, mai multe repartiţii pe aceeaşi cameră. Pregăteşte-te de plecare".

A doua zi l-am găsit la sediul Uniunii nervos şi agitat, pus la „patru ace", costum bleumarin, cămaşă impecabilă şi o batistă vaporoasă, mare şi

albă ca o petală de nufăr ieşind pe jumătate din buzunarul de sus al hainei.

M-a măsurat din cap pînă-n picioare cu evidentă nemulţumire :

— N-ai costum de culoare închisă ?

— Am unul cu care m-am însurat, dar e negru...

— E bun. Trebuie să fim cît mai protocolari.

— Mergem la vreo înmormîntare ? vrui să ştiu eu.

— Îţi arde de glume ? Dacă ai şti ce am ascultat eu la telefon din pricina dumitale... (Faptul că începuse să-mi spună „dumneata" dovedea că ceva nu e în regulă.)

— Dar nu înţeleg ce s-a întîmplat ?

— Nu înţelegi ?

— Nu, am repetat eu. Cel puţin deocamdată...

— Ei, află tovarăşe *şef* al Caselor de creaţie că de data asta e lată rău !

— Cît de lată ? încercai să glumesc.

— Lată, dacă-ţi spun ! (Se uită pătrunzător la mine şi întrebă cu glas şoptit ca şi cum ar fi vrut să-i mărturisesc un secret.) Pe cine ai cazat în camera tovarăşului vicepreşedinte Eugen Jebeleanu ?

— Pe cine să cazez ? Pe tovarăşul Eugen Jebeleanu în persoană, am răspuns eu calm şi cam nedumerit.

— Da ? Ei află că nu-i chiar aşa ! Şi mai află că ieri după-amiază cînd s-a dus maestrul să-şi preia camera, să se instaleze ca omul, să facă un duş că venea de pe drum, află că în camera lui... (Tăcu, subliniind efectul surprizei.) Ei bine, cine crezi că era în camera lui ?

— Responsabilul Casei de creaţie cu un buchet de flori în mînă...

— Nuuu ! Ho, ho ! Ar fi fost bine...

— Un grup de poeți lirici care i-au cîntat o odă de bun venit...

— Îți arde de glume ? Ascultă aici, zise directorul și silabisi : în camera tovarășului vicepreședinte Eugen Jebeleanu, era nici mai mult nici mai puțin decît *o tovarășă goală !*

— O tovarășă goală ? mă mirai eu prostește.

— Da ! Adică nu tocmai goală. În costum de baie, dar tot goală nu ? Și încă în *camera maestrului !* Înțelegi ?

— Nu ! am mărturisit cu sinceritate.

— Ai dat două repartiții pe aceeași cameră ! Eu ți-am spus să fii atent ! că aici nu facem poezie, eu am experiență că am lucrat înaintea dumitale în acest sector și eram conștiincios... Și mai ales cînd e vorba de nume mai... cunoscute, mai de rezonanță, *trebuie să fii cu ochii în patru !* În patru ! Știi că de ieri de la ora 6 după-amiaza m-au sunat încontinuu pînă seara, cînd am venit la dumneata, și *m-au prelucrat* clasa una ? Mai întîi padișahul (adică Zaharia Stancu), care mi-a zis să iau primul avion și cu dumneata de mînă să mă prezint la mare ! Apoi maestrul Jebeleanu, care mi-a transmis *salutări de la nudiști* și de la o frumoasă blondă cu care e obligat să împartă garsoniera, zicea să-i dăm jumătate din bani înapoi ; la sfîrșit, să fie totul O.K., m-a pus la punct și tovarășul secretar cu problemele naționalităților Szasz Janos... Dumitale ce-ți pasă ? N-ai telefon. Pe mine m-au *criticat* aproape o oră și am plătit și convorbirea, căci ceruseră cu taxă inversă...

— Și de ce ați acceptat ?

— Cum de ce ? Păi ce ? Te sună președintele și nu accepți ? De unde era să știu pentru ce mă sună ? Te rog adu copia după cazările din seria asta să vedem unde naiba e încurcătura !

Am adus dosarul cu copiile cazărilor, pe camere, și n-a fost prea greu să ne dăm seama unde s-au încurcat lucrurile.

Una din repartițiile eliberate era completată și contrasemnată de primul vicepreședinte al Uniunii, Laurențiu Fulga, care (de, nefiind în specialitate) uitase să scrie și numărul camerei, astfel că în dreptul indicației respective figura perioada, adică 16—30 august.

Recepționera confundase perioada cu numărul camerei (cu toate că pe schema noastră scriitoarea era cazată la camera nr. 4), așa că maestrul Jebeleanu găsi la sosire *camera nr. 16* ocupată de altcineva, deși o avea destinată în repartiție. De aici a pornit toată tevatura...

Prinși cu diferite treburi, am izbutit să plecăm abia spre miezul nopții din București, eleganți amîndoi, puși la costum negru, îndoliați, gata să suportăm morala de rigoare și consecințele.

Am ajuns dimineața la mare, încă nu se luminase bine de ziuă. Era un cer senin și marea calmă și ispititoare. Am reușit să facem un duș, să ne bem cafeaua, așteptînd să se trezească președintele.

Pe la orele șapte, în hol la recepție s-a arătat Eugen Jebeleanu, vesel, bine dispus, cu o lansetă în mînă și doi trei-guvizi proaspăt capturați. (Pescuia în fiecare zi guvizi, uneori și cîte o jumătate de kilogram și-i punea pe masa lui Fănuș Neagu în semn de simpatie.)

Ne salută cu veselie și uitîndu-se curios la ținuta noastră zise :

— Ce s-a întîmplat ? A murit cineva ?

— Nu ! adică nu cred, cel puțin pînă ieri, zise Iancu...

— Atunci, ați venit și voi să vă bronzați ? Foarte bine copii fac cinste cu un whisky !

— Maestre, știți, noi am venit în problema cu camera...

— Cu ce cameră ?

— Cu camera, cu femeia, cu tovarășa aceea... goală care...

— A ! se miră Eugen Jebeleanu, las-o baltă Iancule, s-a lămurit chestia. Dealtfel eu m-am și mutat *la hotel Neptun*. Aici nu po' dormi din pricina zgomotelor nocturne...

— Face cineva gălăgie ?

— Marea, numai marea dragă...

Am băut whiskyul oferit, apoi, la ora 8, ne-am prezentat la președinte în apartament.

Ne-a privit cu îngăduință, ne-a invitat să ocupăm loc. S-a uitat la mine lung și insistent cu o anumită curiozitate. L-am privit așteptînd replica.

— Vrei să spui ceva tovarășul Micu ? Sau să spun eu ?

— Știu ce vreți să spuneți.

— Ce anume vreau să spun ? Hai, spune ?

Eu am tăcut cîteva clipe și apoi am zis imitîndu-l :

— „Cine naiba te-a angajat pe dumneata la Uniune ? Cine ?“

Stancu a rîs cu poftă și a răspuns :

— N-ai ghicit. Vreau să-ți spun că ți-am citit romanul. Da, da, l-am citit. Chiar dumneata l-ai scris ?

— Așa se spune.

— Bine. Uite, mai lasă-le încolo de scriptologii. Dumneata nu ești funcționar, ești scriitor. Așa că nu mă mir că încurci camerele.. Nu-i nimic, se descurcă ele. Dumneata scrie cărți, scrie, că asta-i principalul...

Apoi s-a apropiat de mine și m-a întrebat cu glas șoptit, curios ca un copil care vrea să afle un secret :

— Nu-i așa că i-ai făcut-o *special* lui Jebeleanu ?...

Un revelion la scriitori

(Relatări entuziaste trimise de unul dintre tinerii scriitori care a fost invitat să-şi petreacă revelionul la Casa Scriitorilor din Bucureşti)

Partea 1

E frig, e noapte, e iarnă, sînt copleşit şi emoţionat de numele şi figurile ilustre din jur. Atmosfera e calmă, destinsă, distinsă şi... distantă. Se aude extrem de des cuvîntul *maestre* rostit pe diferite tonuri.

Poeţii vorbesc în rime, prozatorii vorbesc în comparaţii şi descrieri.

Poetesele nu vorbesc, ele „visează şi zîmbesc" ! Se aude o muzică fină, îndepărtată, grea, de melancolie, muzică de harpe şi lire. Lirele nu se văd, nici cei care cîntă la ele. Foşnesc rochii şi manuscrise. Nu ştim care foşnesc mai tare. Cred că manuscrisele. Se bate de ora zece ca nimic...

Intră *Alexandru Andriţoiu,* primul în ordine alfabetică şi se scuză cu voce tare că nu poate rămîne. Trebuie să meargă la Oradea, apare revista şi el e cap limpede la tipografie. După ce iese dînsul, apare în uşă poetul şi prozatorul *Ion Bănuţă,* care împarte zîmbete şi cîte un număr gratuit din revista *Albina.* Prin mijlocul sălii se plimbă gravi, zîmbindu-şi reciproc şi privindu-se

în ochi : *Paul Everac* și *Valentin Silvestru.* Se privesc în ochi și zîmbesc. Zîmbește și *Vasile Băran,* dar nu știm de ce. Probabil că așa sînt umoriștii, zîmbesc cînd vor și cît vor.

De la Timișoara vine pe calea aerului (neavînd altă cale), poetul *Damian Ureche,* care nu are nimic comun cu *Damian Necula.* Are un caval în mînă și-o telegramă în cealaltă. Telegrama e din partea revistei Orizont. De la Cluj, Petre Bucșa aduce o sticlă de palincă. A băut-o jumătate dar nu se vede.

Traian Iancu este rugat să le deconteze biletele și, eventual, hotelul. Poetul de la Timișoara se duce la fiecare în parte, se înclină ca un școlar și spune o poezie cu dedicație. Poezia e aceeași. Dedicația se schimbă mereu în funcție de persoană.

După el își face apariția baladistul *Tudor George.* E înalt, distins, fin și calm. Calm ca un fachir. Pe piept poartă o tăbliță pe care scrie cu litere gotice „*Ahoe !*" Nu știm ce înseamnă, dar sperăm să aflăm !

Face reverențe tuturor, apoi se așază timid într-un colț. Comandă o sticlă de Sana pe care o degustă cu un pai. E 10 și mult peste ceva...

Tovarășul *Udriște,* portarul voluntar al Casei scriitorilor, vrea să anunțe ceva. Dînsul nu scrie încă ! E înalt, rasat și are o cravată galbenă cu buline pe care i-a adus-o maestrul Eugen Jebeleanu de ziua lui. E din Bulgaria. Cravata !... Își împreună mîinile și spune cu o dicție rară : „Tovarăși scriitori și scriitoare, vine de la Iași : *Mircea*

Horia Iacoban Zilieru...“ Apoi tace fîstîcit și privește spre *Romulus Vulpescu* care-i șoptește ceva în franceză. Tovarășul *Udrişte* are ureche fină, așa că rectifică : „*Vine* tovarășii *Horia Iacoban și Mircea Radu Zilieru* să se simtă bine cu noi“.

În cadrul ușii, precedat de un ooo ! admirativ se arată maestrul *Eugen Barbu* auster și gînditor. E singur și cu *Adrian Beldeanu* care-i ține căciula. Are căciulă de biber cu ajur de hermină, căciulă de prinț și *Beldeanu* o ține cu amîndouă mîinile. Salută ! Își caută o masă. Dă să se așeze la prima pe dreapta, cum intri... Asistența îngheață ! Vai, dacă se așază la masa lui *Jebeleanu* ? Cine să-i spună ?...

Dar *Eugen Barbu* nu se așază. Nu trebuie să-i spună nimeni. Știe ! Și dacă nu știe... simte ! (Are un fler, dragă !...) Se așază vizavi de masa care ar veni „prima pe dreapta“. Scoate o carte din buzunar, începe să citească și să adnoteze cu un creion. Nici aici nu se astîmpără ! Lucrează și de revelion! Aruncăm o privire peste umăr : „Viața ca o pradă“ de *Marin Preda*. Asta citește maestrul. Din celălalt buzunar mai scoate o carte pe care i-o dă lui *Adrian Beldeanu* și-i recomandă să se lase de pictură. Cealaltă carte se numește *„Paznic de far“*. Nu știm cine a scris-o întrucît maestrul ține mîinile deasupra numelui. Aflăm noi. Citesc amîndoi și zîmbesc încîntați. Asta înseamnă că le place. Nu servesc nimic. Sînt vegetarieni și-l așteaptă pe *Dan Mutaşcu* trimis la Bolintinu după spanac și ridichi de lună.

Muzica abia se mai simte, dar se simte. Poetul *Ion Sofia Manolescu* cere un meniu dietetic cu

reducere. I se aduce. El e format din trei cartofi fierți asortați cu un fir de pătrunjel. Poetul e în culmea fericirii.

Intră *Sînziana Pop,* blondă ca o mină de aur. Mă înec de emoție și odată cu mine se mai înecă și alții. Ea nu bagă de seamă, se apropie de masa lui Ion Sofia Manolescu și vrea să-i ia un interviu. Poetul tace crezînd că vrea să-i ia... cartofii. Pînă la urmă răspunde la o întrebare.

Între timp *Tudor George* a terminat a treia sticlă de Sana. Se ridică și odată cu el și cîțiva maeștri din zonele limitrofe, care se grăbesc spre ieșire.

— Ahoe ! Ahoe ! Ahoe ! răcnește Tudor George, încît tremură cristalele candelabrului și televizorul se mută automat pe programul doi !

Ce-o fi asta : *Ahoe ?* Cred că e o nouă formă fixă de poezie.

Se crapă ușa, încet, lent, insinuant... Cinci tovarășe, una mai interesantă decît cealaltă, intră, se așază pe două rînduri și fac cîte o reverență prinzîndu-și fustițele în mîini. Una n-are fustiță, așa că prinde ce poate. Sînt secretarele personale și voluntare ale maestrului *Nichita Stănescu.* Se arată și dînsul ! E înalt, frumos, blond și din Ploiești. Spune versuri fără întrerupere. În mîna dreaptă duce un tablou. În mîna stîngă o plasă din care se aude : cling, cling, cling !

Un *cling* foarte subțire și greu de identificat. Cred că în plasă are monede antice ! Maestrul se așază cu secretarele în jur și începe să dicteze. Toate scriu în afară de una, care croșetează. Croșetează tot ce spune maestrul, și-i iese !

Acum se aud două muzici. Una e produsă de un cor vorbit. Tovarășul *Udriște* face o mică inspecție. Barul e intact, tov. *Schapira,* responsabilul, de asemenea. Zîmbește mulțumit... *Horia Zilieru* dansează berbuncul, cu aplomb și talent. Îl are în stînga pe *Nicolae Velea* și în dreapta pe *Grigore Hagiu.* Aceștia din urmă dansează berbuncul „cu figuri". Li se alătură Mihail Cârciog-Manix (junior) poet începător, dar consacrat. Are stil. La dans are stil !

Ține de braț pe pictorul Bandac care la rîndul lui îl ține pe pictorul Boanchiș zis Bia. Ultimul are umor.

Ușa se deschide și în cadrul ei apare un ins brunet cu păr negru și creț ca de miel. Seamănă cu Pușkin. Își rotește ochii prin sală și întreabă decent : „Stimați colegi, are cineva o cheie franceză că nu vrea să se oprească mașina ?" Aflu că este poetul *Gheorghe Pituț.*

Confratele de poezie *Petre Got* îi oferă *cheia redacției.* E bună și ea.

Se trece de 11... Atmosfera e mai vivantă. A venit și maestrul *Jebeleanu* însoțit de *Traian Iancu.* Se așază la masa rezervată. După cîteva momente schimbă locul și priveliștea. Nu știm din ce motive !

Atmosferă foarte vivantă ! Poeții spun poezii. Nu toți ! Romulus Vulpescu mai așteaptă...

Prin mijlocul sălii continuă să se plimbe *Valentin Silvestru* la braț cu *Paul Everac.* Își zîmbesc în continuare la fel de cald. Poetul Mircea Dinescu, palid ca un crin de seră, se dezbracă de bunda dintr-o oaie și o dă lui Tudor George. Acesta îi

oferă jumătate lui *Nicolae Velca,* care o pune într-o plasă „la pachet".

Traian Iancu se ridică și face prezența. Cere legitimațiile de intrare. Controlează prin sondaj. Cine are, are. Cine n-are... cu atît mai bine. *Gheorghe Pituț* revine în incintă cu mașină cu tot !

Partea a II-a

Este trecut de miezul nopții. Tovarășul Udriște debarasează sticlele de Sana. S-au adunat ceva ! Sînt de un litru și 70 bani bucata...

Damian Ureche face schimb de posturi cu *Damian Necula.* Nu mai știu care e unul care e invers. Maestrul *Eugen Barbu* citește în continuare, pe cînd *Beldeanu* se face că nu doarme.

În colț e o masă pe care scrie: rezervat diplomați. La ea stau gravi și protocolari Francisc Păcurariu și Victor Torinopol. Își zîmbesc scurt, cronometrat. Sub bărbie au șervete de Olanda. Sînt sobri !

A coborît și *Ioanichie Olteanu* care e sus, în birou, și lucrează la nu știu ce, dar lucrează nu pierde vremea. Ardelean serios ! E politicos... Roagă să se dea mai încet : ori corul, ori muzica, ori... pe *Tudor George !*

Renunță corul și *Tudor George.* Se aude numai muzica. *Vasile Băran* plînge și cîntă romanțe la pieptul lui *Tudor Mazilu.* Nu prea are loc. Să plîngă nu prea are loc. *Mazilu* îi spune dictoane latine și i le traduce.

Se aud bocănituri puternice, insistente. Tovarășul *Udriște* se uită la *Traian Iancu* care coboară pleoapele semnificativ. Pleacă *Udriște* și nu mai revine.

În schimb intră *Fănuș Neagu* cu echipa națională de fotbal după el.

Ține sub braț pe *Titi Teașcă*. Închide muzica și corurile minus pe *Tudor George*. Își dă jos pufoaica, cravata, cămașa și ciorapii și începe să cînte fals : „Ursul meu din Spania / L-am adus cu sania / tira-la, la-la“ /, și așa mai departe. Nu aplaudă nimeni decît *Eugen Jebeleanu*, căruia îi place melodia, dar în special solistul. Vechi afinități elective...

Schimbă amabilități cu te miri cine... Ca să-l vadă mai bine, *Ion Băieșu* se urcă pe un scaun. Scaunul cedează. E un Bydermaier veritabil. Țăndări se face scaunul. *Traian Iancu* i-l trece în contul datoriilor.

E foarte tîrziu. Tîrziu de tot și „noaptea lin coboară“. Tovarășul *Udriște* stă la masă cu *Paul Everac* și-i citește un fragment de roman. Toți ascultă viața zbuciumată a tovarășului *Udriște*. În locul lui, la intrare stă, benevol, *Vasile Băran*, care a promis că „nu lasă nici pe mama !“.

Se descurcă ! Rînd pe rînd sînt îndrumați spre alte Uniuni de creație : Dan Hăulică, Florian Potra și N. Carandino. „Mergeți la plastici, la cinefili la... (se uită spre Carandino și nu știe unde să-l îndrume), mă rog, la alte instituții limitrofe că și acolo se face revelionul ! Aici sînt locuri rezervate. Numai scriitori. „Avem legitimații“ protestează cei trei. Băran explică calm că nu primește pe bază de legitimații. El vrea volumele ! „Arătați volumele și vă las“. Cei trei nu umblă cu volumele după ei în noaptea revelionului. Încearcă să-l mituiască, dar Băran e vigilent. Respinge cu indignare toate propunerile.

După un sfert de oră refuză să primească un tovarăș îmbrăcat militar, în uniformă de paradă, numai aur și fireturi, care se tot legitimează și explică... nu știm ce. Aflu cu stupoare că este *Laurențiu Fulga,* vicepreședinte la Uniune, care a venit în control. I se dă drumul greu, cu aprobarea tovarășului *Udriște.*

„Stimați colegi, zice *Laurențiu Fulga,* vă așteaptă mesele de scris, manuscrisele, familia. Revelionul s-a terminat. Vă rog să părăsiți incinta".

Toți pleacă disciplinați împreună cu *Fănuș Neagu,* care-l ia sub braț drept „amintire" pe tov. *Udriște.* A plecat cu el și nu l-a mai adus înapoi nici pînă azi...

În salon mai rămîne maestrul *Eugen Jebeleanu.* „Eu nu plec (zice) că sînt președintele Casei scriitorilor. *Iancule,* facem inventar de început de an".

„Vreau și eu să inventariez, se roagă Dan Deșliu, ca să mă înviorez și cu cinste să lucrez !". Emoționat, maestrul îl sărută pe obraji : „Vai, ce frumos reciți ! Din cine sînt versurile ?" „Din mine" zice Dan Deșliu și roșește foarte tare. „Deci, mai scrii, hoțule" se miră admirativ maestrul.

Profit de ocazie și vreau să-i spun și eu o poezie. „Maestre, îmi permiteți și mie..." „Dumneata ce dorești ? N-ai auzit că e ora închiderii ? Ce-i provocarea asta ? Dumneata scrii versuri ? Ha, Ha ! Bagă-ți mințile-n cap și du-te la birou că noi avem treabă aici tovarășe..."

Mă întristez ! Nu mă iubește maestrul Jebeleanu. Ei, bine, nici eu n-o să-l mai iubesc pe dînsul. Ce dacă l-am învățat la școală și-am rămas corigent la română din pricina lui ?...

În timp ce ies pe ușă, trist și abătut, în salonul spațios, vegheat de candelabrul de cristal tremurînd melodios, începe inventarul :

— O sticlă de Băbească și două de Borsec, se aude glasul nu știu cui...

Ies... În urma mea, în timp ce se trîntește ușa, aud comentarii și exclamații favorabile.

În minte îmi revine nemuritorul vers: „Începură să tușească / tot trăgînd din mărășească" !.

Nemuritor vers, dar al cui naiba o fi ?...

Ghici cine plătește?

S-a întîmplat, cică, să se întîlnească într-o vară, „absolut năucitor de caldă", într-o mică bodegă sau cîrciumioară (cum vă place să-i ziceți) Poarta Albă, pare-mi-se, aflată cam pe locul actualului Hotel Dorobanți, doi poeți lirici : Nicolae Tăutu și Alexandru Andrițoiu.

Amîndoi lirici, amîndoi vestiți pentru farsele ce li se pun la socoteală, amîndoi însetați, amîndoi bucuroși de întîlnire.

Precizez din capul locului că voi relata una din variantele auzite, variantă pe care am povestit-o „personajului principal", poetul și prozatorul E.P., care mi-a declarat că „n-a fost chiar așa, că sînt foarte multe lucruri inventate, că *el știa* că i se făcuse o farsă și vroia să dea satisfacție autorilor", și așa mai departe.

După ce mi-a povestit „varianta lui", poetul în cauză m-a întrebat ușor derutat :

— Ai de gînd să scrii chestia asta ?

— Da, m-am gîndit s-o întorc cumva.

— Dragă, uite ce se întîmplă... Dacă o scrii şi-mi dai numele, să ştii că te dau în judecată sau te aduc în faţa Comisiei de onoare a scriitorilor.

— De ce ? m-am mirat eu. Că doar n-am plagiat...

— Uite aşa. Nu vreau să-mi dai numele. Inventează ce vrei, eu am umor, dar nu vreau să-mi apară numele în... glumiţele dumitale.

I-am promis că n-o să-i dau numele (dealtfel, nici n-are importanţă, deoarece farmecul farsei rezidă în pitorescul întîmplărilor imaginate de cei doi „regizori" şi nu în naivitatea sau buna-credinţă a celui păcălit), astfel că s-o luăm de la început.

...Deci vară, cald, asfaltul topindu-se lent în lîncezeala canicule bucureştene, lumea plecată-n concediu. Plictiseală estivală.

Desigur că numai în uşa restaurantului se puteau întîlni cei doi răsfăţaţi ai muzelor. Ambii răpuşi de căldură, ambii porniţi să se răcorească cu un spriţ de la gheaţă.

S-au pupat, s-au aşezat, au comandat şi au început să vorbească, să comenteze „ultimele noutăţi", să bîrfească fără răutate lumea literară.

Timpul trecea repede, sticla aburită la fel de repede, gustările trezeau setea, căldura îi oprea să se urnească din răcoarea plăcută.

— Mai luăm una ? întrebă Andriţoiu de formă, fiindcă răspunsul îl ştia oricum dinainte.

— Mai luăm ! confirmă Nicolae Tăutu şi în acelaşi timp îşi duse mîna la portofelul de la piept. Sandule, să vezi drăcie. N-am portofelul la mine. Tu ai ceva bani ?

— Nu prea. Am crezut că ai tu, așa că nu mi-am făcut probleme. Adică, știu eu, pentru o baterie aș avea...

Nicolae Tăutu reflectă o clipă frecîndu-și bărbia gînditor și ceru cu voce tare :

— Ospătar, ne mai dai două baterii, încă o gustare și două cafele mari fără zahăr.

— Vine ! a zis ospătarul bucuros și a dispărut în direcția barului.

— Cu ce o să plătim Tilică ? vru să știe Andrițoiu.

— Nu te băga. Stai liniștit, bea, mănîncă. Nu te enerva. Avem *păsărica* noastră, vrăbiuța noastră, înțelegi ? Întindem lațul, oferim ceva grăuncioare, păsărica bagă capul și noi... hîrșt ! Am prins păsărica !

— Nu înțeleg, fii mai explicit. Cine-i păsărica?

— Ssst ! Liniște, că vine ospătarul. Servește fără panică și fii atent la mine. Ai o fisă de telefon ? Mersi. Acum o să dau un telefon, mai bine zis o *să dăm amîndoi*. De fapt, tu ai să mă asiști. S-au îndreptat spre telefonul care se afla la intrare, Nicolae Tăutu a consultat cîteva clipe agenda și a format un număr.

— A-lo ? (Tăutu vorbea sacadat, cu un accent straniu, rupînd cuvintele) Ca-sa de cul-tură ? Cu tovarășul scriitor E.P.

— Cine-l caută vă rog ? a răsunat la celălalt fir o voce de femeie.

— Ambasada coreeană !

— Imediat, așteptați o clipă, vi-l dăm imediat...

Au stat cîteva momente în așteptare, timp în care de la celălalt capăt se auzeau șușoteli emoționante.

— Alo ? Maestrul scriitor E.P. ? a întrebat mieros Nicolae Tăutu.

— Da, eu sînt la telefon. Cu cine am onoarea ?

— La telefon ambasada coreeană, ataşatul cultural.

— Bună ziua, o ! ce onoare pentru mine, a răspuns poetul fericit.

— Ştiţi, avem o mică rugăminte la dumneavoastră, dar nu prea îndrăznim...

— Se poate stimate prieten, se poate, îndrăzniţi, vă rog !

— Dumneavoastră aţi fost recent în Coreea ?

— Ei, chiar recent, rîse măgulit cel chemat, nu chiar recent. Am fost acum un an şi m-am simţit excelent...

— Vedeţi că aţi fost recent. Ce contează un an, filozofă aşa-zisul ataşat cultural.

— E adevărat, ce contează un an, răspunse amabil poetul.

— Maestre iubit, continuă Tăutu trăgînd cu ochiul spre Andriţoiu, am vrea să vă rugăm să ne faceţi o mică vizită dacă e posibil...

— Mai încape vorbă ? Cum să nu fie posibil ? Cînd şi la ce oră ?

— Maestre, vedeţi am dori chiar azi, e ceva urgent...

— Se poate şi azi chiar şi acum.

— E perfect, dar...

— Alo ? Dar ce ? Vă rog, spuneţi, îndrăzniţi...

— V-am ruga să ne aduceţi şi nişte poezii inedite, dacă nu vă deranjăm prea tare...

— Vai, deranj ? E o cinste pentru mine. Chiar ieri am scris una foarte frumoasă, ştiţi un fel de

amintire din țara dumneavoastră. Am să vin cu mare plăcere.

— Alo, maestre, nu vă supărați, mai avem o rugăminte...

— Spuneți, ascult cu plăcere.

— Vă rugăm să ne permiteți să vă televizăm pentru o emisiune literară, dacă nu vă deranjează...

— Să mă deranjeze ? De fel, nu mă deranjează cu nimic. Îmi face chiar plăcere.

— Alo, continuă cu cinism Tăutu, mai avem o rugăminte, dar nu știu dacă...

— Vă rog să nu aveți reticențe. Exprimați-o !

— Știți, am dori să facem ceva mai special, mai specific... Într-un cadru mai autentic. Așa că ne-am gîndit, dacă ați putea veni îmbrăcat mai.... *special ? !*

— Cum adică mai special, nu înțeleg, răspunse dulce dar nedumerit fericitul poet.

— Adică, dacă s-ar putea, dacă aveți posibilități, știți, am vrea un costum mai pitoresc... Adică am vrea să vă filmăm în costum național românesc... Dar, desigur, e greu de făcut rost... Știți, ne iertați de această idee, dar...

— O, dar nu e greu de fel. Eu lucrez la un ansamblu folcloric, așa că...

— Minunat, minunat, vă mulțumim din suflet, jubila Tăutu.

— La ce oră să mă prezint, dacă nu vă supărați?

— Maestre, aici e aici ! Regizorul emisiei și toată echipa pleacă în după-amiaza aceasta în patrie. Vrem să dăm emisiunea poimîine la posturile noastre. Așa că, dacă ați putea veni cît de curînd... Aveți serviciul departe de ambasada noastră ? (Tăutu zîmbi sarcastic deoarece știa că

poetul în cauză lucra la o instituție foarte apropiată de ambasada corecană).

— Nu ! Sînt la doi pași. Așa că pot fi la dumneavoastră în maximum jumătate de oră.

— Vă așteptăm cu plăcere și vă mulțumim în numele prieteniei româno-corcene, zise Tăutu și agață lin receptorul.

— Acum ce facem ? vru să știe Andrițoiu.

— Acum așteptăm și privim pe geam. Trebuie „musai" să treacă prin dreptul geamurilor noastre. N-are alt drum numai dacă ia un taxi... Dar e puțin probabil. Așa că... hai noroc și răbdare !

Mai ciocniră cîte un șpriț rece uitîndu-se pe geamurile largi, ocrotiți de perdele.

Era vară, cald, luna lui cuptor, lume puțină pe strada toropită de căldură.

După vreo douăzeci de minute fața lui Nicolae Tăutu se lumină de plăcere.

— Uite, vrăbiuța noastră ce gătită e !

Andrițoiu privi în stradă și văzu înaintînd furiș, pe lîngă ziduri, cu privirile în pămînt, silueta unui om îmbrăcat mai mult decît „bizar" pentru anotimpul acela.

Avea în picioare un soi de opinci ale căror nojițe se înlănțuiau frumos peste iței groși, de lînă. Partea de sus a corpului era ocrotită de un fulgarin alb cu gulerul ușor ridicat. În mînă, ciudata arătare ducea ceva semănînd a pisic (de fapt era căciula de miel pe care, din pricina căldurii și de teama de-a nu atrage și mai mult privirile trecătorilor, poetul nu îndrăznise să și-o îndese pe cap), precum și o foarte elegantă servietă de piele burdușită, probabil, cu manuscrise.

— Dragă, dar e gătit în toată regula. Parcă-i din părţile Sibiului !

— Băiat conştiincios, zise Tăutu. Cred că se sufocă de căldură.

— Ieşim spre el ?

— Nu ! Cum adică ? Vrei să stricăm tot efectul? Lasă-l să se ducă acolo unde a fost chemat.

Credulul poet dispăru curînd din zona privirilor *colegiale* şi se îndreptă spre clădirea ambasadei.

Se zice că a fost primit cu oarecare rezervă mai întîi de portarul care nu pricepea în ruptul capului ce vrea individul acela costumat ca la teatru.

În cele din urmă îl primi unul din secretarii ambasadei, surîzînd politicos şi ascultîndu-l cu multă răbdare.

După ce termină de expus scopul venirii lui acolo, secretarul îi spuse pe un ton neutru :

— Întrebăm relaţii culturale. Poate acolo cineva ştiut această problem...

Îl duse la ataşatul cultural care-l primi la fel de politicos, îl servi cu o cafea, îl felicită pentru poeziile scrise în amintirea călătoriei făcute în ţara lui, dar, spre regretul său, nu ştia nimic de nici o emisiune şi nimeni din secţia lui nu dăduse un telefon. Probabil că se crease o confuzie !

Întorcîndu-se abătut şi furios prin căldura necruţătoare a zilei de vară, poetul în cauză înţelese că cineva îi „făcuse figura", un confrate invidios, cineva care-l duşmăneşte. Se ruga în gînd să nu apară nici un cunoscut în calea sa, să scape *nevăzut* din acest drum al Golgotei sale.

În clipa în care-şi imagina că nu va întîlni pe nimeni în cale, îi fu dat să observe două siluete de neconfundat, care staţionau în faţa unei clădiri

așteptîndu-l parcă. Vru să se întoarcă, să se facă nevăzut, dar își dădu seama că e prea tîrziu. Cei doi îl văzuseră și acum îi făceau semne amicale cu mîna bucurîndu-se din cale afară la vederea lui.

Se apropie stînjenit, încercînd să pară cît mai firesc, ținînd la spate căciula mițoasă care-i ardea degetele.

— Ia uită-te Sandule, nu-i chiar confratele nostru de muze ?

— El este, confirmă Andrițoiu mirat din cale-afară.

— Măi, băiatule, dar ce-i cu tine ? Ești răcit ? Ai gripă ? se îngrijoră Tăutu.

— Nu, n-am nimic...

— Păi, de ce umbli, dragă, cu fulgarin pe tine ? Nu ți-e cald ?

— Măcar descheie-ți nasturii, interveni Andrițoiu și începu să-i descheie cei cîțiva nasturi încercînd să-i scoată cu forța fulgarinul.

Poetul se opunea destul de îndîrjit mormăind ceva ininteligibil „lasă, mă simt bine așa"...

— Ia stai frate ? Ca să vezi cum e îmbrăcat ? Te pomenești că asta-i noua uniformă a poeților și noi nu știm nimic ?

— Hai, în crîșmă să bem un șpriț, propuse Andrițoiu.

Intrară, se așezară la masă și tăcură cîteva minute. „Tăcerea psihologică"...

— Coane Tăutu, dragă Sandule, începu poetul E.P., trebuie să vă mărturisesc ce mi s-a întîmplat. Mi s-a întîmplat un lucru îngrozitor...

— Spune dragă, poate te putem ajuta...

— Coane Tăutu, dumneata care de, eşti ofiţer şi cunoşti multă lume şi ai relaţii, ajută-mă într-o problemă.

— Voi face tot ce este omeneşte posibil, îi promise Tăutu. Şi în cîteva fraze pline de năduf, nefericitul poet le povesti chestia cu telefonul, cu ambasada, jurînd că cineva „i-o făcuse" anume. Nu *ştia* cine, dar poate îl ajută ei să afle.

— Cînd ţi-a dat telefon ? vru să ştie Tăutu.

— Astăzi ! Cu un tupeu şi...

— Bine, lasă asta, la ce oră, aproximativ, contează foarte mult...

— Păi, acum o oră să fi fost, pe la unu, cred eu...

— Voce de bărbat sau de femeie ?

— De bărbat.

— Tînăr, bătrîn ?

— De unde să ştiu dacă era tînăr sau bătrîn ?

— Aşa... după intuiţia ta...

— Cred că nu era aşa bătrîn. Nu ştiu, nu-mi dau seama...

— Daa... zise Tăutu gînditor... Să vedem ce pot face. Ai o fisă ?

Poetul se scotoci în buzunare şi adună un pumn de fise înmînîndu-i-le.

— Dar, zîmbi Tăutu, dacă îl descopăr faci cinste ?

— Mai încape vorbă. Ospătar ! chemă fericitul confrate, adu ceva de băut aici. Ce serviţi stimaţi colegi ?

— Două baterii reci şi o... gustare, zise Andriţoiu.

— Adu comanda, dar vezi să fie reci, preciză poetul păcălit privind cu speranţă la Tăutu, care se îndreptă spre colţul cu telefonul.

Ridică receptorul, formă un număr și începu să vorbească cu voce tare, voit iritat, gesticulînd bogat, cu fața pe jumătate întoarsă spre masa de unde cei doi îl urmăreau cu multă atenție. Se deslușeau cuvintele „neapărat", „o glumă proastă", „faceți tot posibilul", „vă rămîn îndatorat"...

Se întoarse mulțumit, îl bătu pe umeri amical pe nefericitul poet *păcălit de un confrate necunoscut* și-l consolă :

— Nu te mai necăji dragă. Telefonez peste un sfert de oră, sau mai tîrziu și „amicii mei" vor reuși să afle de unde și cine a vorbit... Pînă atunci, hai să ne răcorim. Sper că nu te grăbești ?

— Nu, nici vorbă, mai ales dacă vom avea un răspuns pozitiv...

— Dragă, să n-ai nici o grijă. Trebuie să recunoaște că a fost o glumă nu prea reușită. Nu-i așa Sandule ?

— Absolut ! Păi, dragă Tilică, faci și tu glume, și eu, dar mai... fine. Nu ?

— Daaa, ce fineță ! admise poetul costumat în dansator. E adevărat că l-ai făcut pe Petru Vintilă să ceară uniformă de poet ?

— Este, făcu Tăutu modest.

— Dar aia cu Premiul de stat ce grozavă a fost... Umor sănătos...

Poetul tăcu cîteva clipe căzut pe gînduri, după care spuse conspirativ :

— Nu-i așa că n-o să spuneți nimănui de întîmplarea asta ?

— Ce întîmplare ? se mirară cei doi.

— Chestia asta cu... costumul. Știți cum sînt scriitorii... Fabulează și...

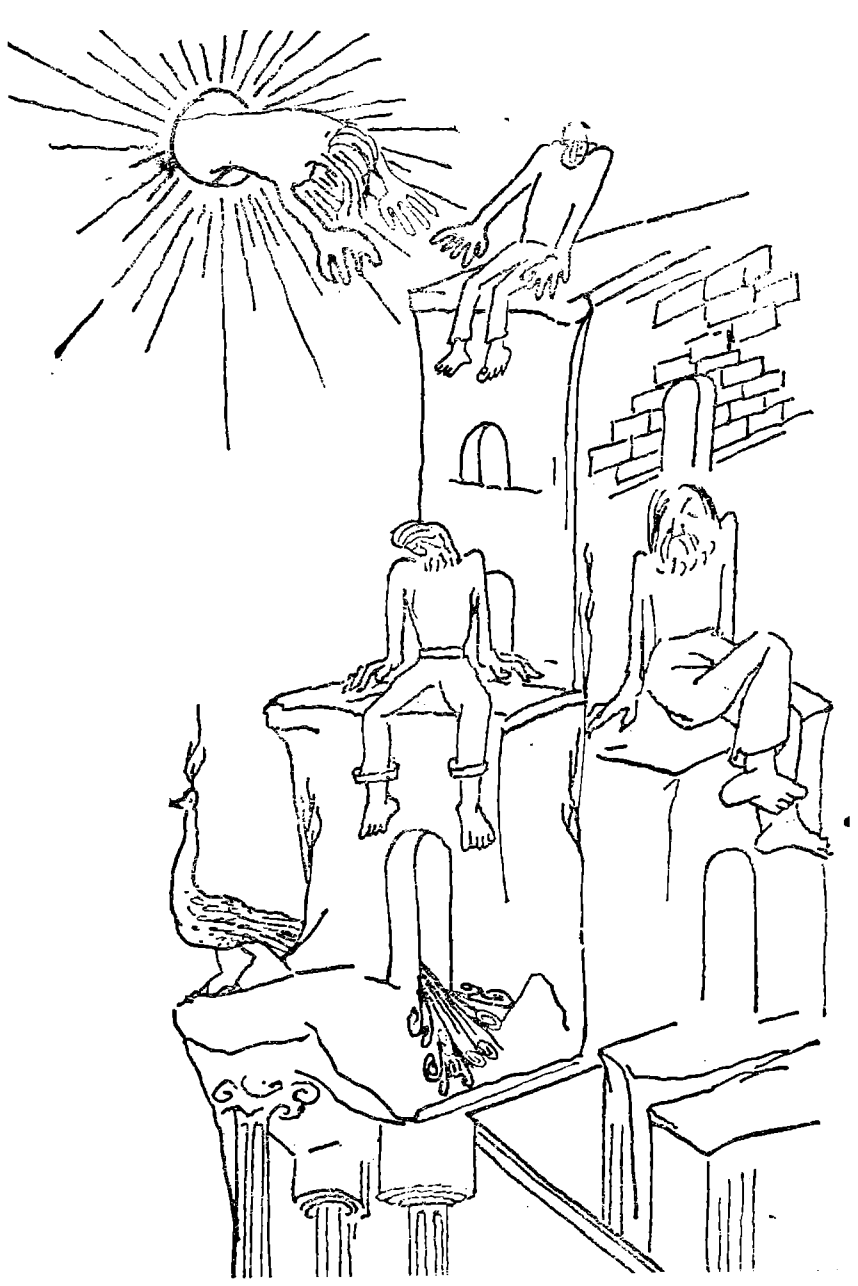

— Fii serios dragă ! Nu te-am văzut, nu ne-ai văzut ! Noi să spunem ?

— Vă mulțumesc, dragi colegi, știam că sînteți oameni de cuvînt. Mai serviți ceva ? Un vin, o gustare ?

— Nu ! refuză categoric Tăutu. Stai să mai dau un telefon să vedem care-i rezultatul.

Dispăru iar în direcția telefonului, formînd numărul și așteptînd răspunsul „nevăzuților amici". Îl văzură dînd din cap și-l auziră spunînd ceva din care nu înțeleseră mare lucru.

— S-a făcut, zise Tăutu întorcîndu-se. Am răspunsul în zece minute. Ne vor da și numărul de telefon de unde s-a sunat și numele insului...

— Mulțumesc din suflet, mulțumesc și rămîn îndatorat !

— Lasă dragă, chestiile astea. Se poate ? Dacă noi nu ne ajutăm... Apoi uitîndu-se după ospătar îl chemă să facă nota.

— Nea Tăutu, se rugă cu voce melodioasă poetul, te rog fă-mi cinstea și lasă-mă să plătesc eu. Te rog...

— Nu se poate. Am avut și noi două sticle și un... mizilic înainte.

— N-are importanță ! Turcul plătește, vorba ceia, rîse vesel poetul și scoase din buzunar portmoneul.

Plăti toată nota cu gesturi de nabab, îi dădu și ospătarului *o mică atenție* și propuse să le mai dea o sticlă de vin.

— Nu, refuză Tăutu, lasă data viitoare după ce-l pedepsim pe făptaș.

Se duse iar la telefon și după cîteva clipe se întoarse posomorît și preocupat.

— Ai un creion și-o hîrtie Sandule ?

— Dar ce s-a întîmplat ?

— Uite, mi-au spus băieții despre cine e vorba. Formidabil ! Nici nu m-aș fi așteptat...

— E ceva în neregulă ? se temu poetul.

— A, nu ! Dar aș prefera să-ți scriu numele pe-o bucată de hîrtie. Să-l citești dumneata după ce plecăm noi. Nu vreau să asist la zbuciumul provocat de această *surpriză*. Căci te asigur că va fi o surpriză ! Zău că nu m-aș fi gîndit niciodată !

Poetul scoase o bucată de hîrtie și un pix și i le întinse lui Tăutu.

Acesta îl întrebă pe Andrițoiu :

— Știi dragă cine i-a făcut *figura* ?

— De unde să știu ?

— Ei, află că... (și se aplecă la urechea lui șoptind ceva).

— Nu se poate, zise Andrițoiu gata să leșine de uimire. Extraordinar ! Scrie repede și hai să plecăm ! Eu nu mai stau nici o secundă !

— Dar ce s-a întîmplat ? E ceva grav ? Dacă e ceva grav, dacă nu se poate spune mai bine renunț...

— Nu dragă, ticălosul trebuie pedepsit, zise Tăutu și începu să scrie ceva pe bucata albă de hîrtie. Terminînd, o împături și i-o întinse poetului spunîndu-i :

— O deschizi după ce plecăm. Nu spui nimănui că noi l-am descoperit. Se despărțiră cu efuziune însoțiți de mulțumirile pline de recunoștință ale victimei. După ce se mistuiră în căldura de afară, poetul deschise biletul și citi următoarele : „Autorii mîrșavei glume sînt Al. Andrițoiu și Nicolae

Tăutu. Să le fie rușine ! Nu uita să plătești și două cafele".

Puținii trecători din după-amiaza aceea de vară văzură cu uimire cum pe ușa cîrciumii din colț năvălește un ins în costum național, îndreptîndu-se în galop năprasnic pe o stradă lăturalnică...

O babă ce-și plimba potaia căutînd un strop de umbră se închină și i se adresă ca unui interlocutor :

— Ai văzut Bubi ce face băutura din om ?

— Ham, ham, ham, lătră Bubi de trei ori și ceva, ceea ce în limbajul său însemna : „da, dar și căldura e de vină !".

Răzleţe
(În loc de post-faţă)

Cartea de faţă ar fi continuat mult şi bine, dar am fost nevoit s-o închei din motive independente de voinţa mea. Unul din motive a fost şi acela că nu mai puteam scrie nici un rînd. Îmi secase brusc şi puţinul talent pe care-l simţeam pulsînd în vîrful mîinii drepte.

Deoarece mulţi confraţi mi-au reproşat că n-am scris despre ei, în ciuda faptului că mi-au povestit cîte-un fragment din „întîmplările" trăite personal şi direct, îmi rezerv dreptul să le amintesc aici, fugitiv, demonstrînd în felul acesta că n-am uitat, şi că la viitorul volum le voi aduce din condei aşa cum trebuie. Stil, intrigă, dialog, umor, inventivitate...

Să nu creadă cumva Alexandru Andriţoiu că nu ştiu povestea cu pîinea !

Îmi şi imaginez seara aceea de primăvară cînd la domiciliul poetului bihorean au poposit, neanunţaţi, nişte musafiri din provincie. Poetul se afla probabil chiar la masa de lucru, termina de scris frumoasa poezie din care reproduc cîte ceva :

„Spuneți-mi, vă rog, ce meșter faur / îndrăgind nespus culoarea-albastră, / A tăiat, cu foarfece de aur / De pe cer, rochița dumneavoastră ?", cînd au năvălit vizitatorii din provincie, să-l vadă, să-l audă declamînd, să se poată mîndri cu persoana lui cînd se vor întoarce în orășelul din Ardeal.

Și atunci cînd vin oaspeți din Ardeal aceștia aduc „slană și pălincă", și Andrițoiu le consumă pe ambele uneori în amintirea ținuturilor natale...

S-a scos pălinca, s-a scos și slana care-a fost tăiată felii subțiri pe un platou de lemn. Niște murături se găseau în casă, dar, vai, lipsea cu desăvîrșire pîinea !

Să fi fost ora 6 după-amiază, oră incertă și fatală pentru toți literații din lume. La ora 6 și-a început Dante celebra-i comedie, la ora 6 după-masă, cu o punctualitate de ceasornic ieșea Caragiale să-și bea berea, la ora 6 după-amiază, invariabil la aceeași oră, sînt fixate ședințele la Casa scriitorilor. Oră predestinată ! Astfel că *Sănducu* (așa e alintat în familie) a fost rugat „să dea fuga" pînă la colț, „chestie de două minute", să cumpere o pîine proaspătă. Și dus a fost...

Se zice că există în lumea scriitorilor niște forțe nevăzute, oculte, care fac ravagii în viața lor intimă, schimbă cursul lucrurilor și acționează imprevizibil asupra destinelor lor.

Numai așa se face că trecînd cuminte spre centrul de pîine ce se afla nu departe de casă, în clipa în care traversa nepăsător și demn prin fața restaurantului „Oradea" (auziți dumneavoastră ce nume !) îi răsăriră în cale trei colegi, ca trei haiduci (nu spun nume din motive ce mă privesc) și nu numai că răsăriră ci-l și... momiră :

— Nu bei tu, Sandule, o bere rece-rece, cu noi ? Scurt, două minute !

— Am musafiri dragă, nu am pîine acasă...

— Două minute. O bere rece, una singură !

Au intrat, au comandat, au băut, au vorbit, au bîrfit, au apreciat calităţile berii la *halbă*... Nu ştim cum a trecut timpul, nu ştim cum s-au petrecut lucrurile. Ştim doar că la vreo cinci ore după ce Sănducu plecase de-acasă să cumpere *o pîine caldă*, că aveau musafiri, careva dintre amici, înainte de-a bea *ultima halbă* (ah, ce gust are berea la halbă !) i-a sugerat să ia totuşi o pîine de la restaurant şi să dea un telefon acasă „să nu fie cumva îngrijoraţi"...

Şi cică, Sandu ar fi sunat şi ar fi spus :

— Alo ? Eu sînt. Nu vă îngrijoraţi... Au plecat musafirii ? (Ascultă răspunsul destul de dezamăgit, dar îl ascultă cu sfinţenie). Ca să vezi, zise el apoi. Îmi pare rău c-au plecat ! Unde sînt eu ? Păi, la *„Oradea"*, dar să ştii că am luat pîine !...

*

Desigur că aş fi putut scrie şi o serie de *întîmplări* cu Ion Băieşu, coleg de umor şi de pescuit care a fost (vorba lui) „tîrît în faţa instanţei" de un ins care pretindea nici mai mult nici mai puţin că i-a fost furată ideea unei piese. Care idee ? cine anume îl ajutase pe Băieşu să „fure", chipurile, această idee ? asta, zicea individul, se va lămuri la tribunal. Şi astfel dramaturgul nostru iubit, autorul „Iertării" şi al serialului „Tanţa şi Costel", se văzu bombardat cu citaţii în calitate de „pîrît".

Pîrîtul Ion Băieşu nu s-a prea grăbit să meargă la tribunal... Într-o zi însă primi un telefon :

— Alo ? Scriitorul Ion Băieşu ?

— În persoană.

— Ghiciţi cine e la telefon ?

— Păi, ştiu eu ?

— Nu vă trece prin cap... N-o să ghiciţi niciodată !

— Dacă-i aşa de ce mă mai pui să ghicesc ?

— Tovarăşe scriitor, la telefon e colegul dumneavoastră de... tribunal ! Eu v-am dat în judecată !

— Da ? Îmi pare bine. Şi, mă rog, de ce m-ai dat în judecată ?

— Aşa, fiindcă mi-aţi luat o idee !

— Bine domnule, dar nici nu te cunosc, nu te-am văzut în viaţa mea !

— Nu contează. De luat tot aţi luat-o ! Am martori că am citit o piesă vecinilor mei din cartier, că eu ţin un mic „cenaclu personal". Şi piesa are aceeaşi idee cu piesa dumneavoastră „Preşul"... Adică, invers...

— O fi o coincidenţă ! Se mai întîmplă...

— Coincidenţă, necoincidenţă, eu v-am dat în judecată şi dacă nu vă prezentaţi să ştiţi că pierdeţi prin neprezentare.

— Bine, dar în definitiv ce doreşti dumneata ? Despăgubiri ?

— Nu !

— Dezmînţire în presă ? O declaraţie ?

— Nu !

— Atunci poate vrei să împărţim tantiemele.

— Ce-s alea ?

— Drepturile de autor pe care le iau după piesa pe care zici că...

— Nu, domnule, n-am nevoie de banii dumitale. Eu sînt mic meseriaș și cîștig bine. Nu umblu cu... „tantieme" !

— Atunci ce dorești, la urma urmei ?

— Tovarășe scriitor, se auzi vocea umilă a reclamantului, fii și dumneata înțelegător, *prezintă-te măcar o dată !* Să te vadă la față vecinii și prietenii mei care nu cred că te-am dat în judecată ! Să zică și ei *„L-am văzut pe Băieșu la tribunal cu Gigi. Se judecau rău de tot pe niște chestii..."* Ce dracu, domnule, e așa de greu ? Te prezinți o singură dată, eu sting plîngerea și plătesc tot : cheltuieli de judecată, prejudicii, taxiul dumitale, tot, tot... Ei ce spui tovarășe scriitor ? Facem afacerea ? În definitiv ce pierzi dumneata ? Nimic. Dar eu ? Nu te-ai întrebat ce cîștig eu ? Toată lumea va zice : ai auzit dragă de procesul lui Gigi ? Care Gigi dragă ? Gigi ăla de ține magazine de florărie pentru morți. Coroane și flori funerare pentru toate vîrstele... Gigi dragă... Înțelegeți ? Firma se ține cu sudoare ! Ce zic clientele ? Hai la Gigi că s-a judecat cu un scriitor. Are simț artistic băiatul...

*

Multe mi s-au tras și de la faptul că, într-o vreme, plictisindu-mă de poezia mea romanțioasă, am început să scriu parodii. Mici parodii nevinovate, mai mult *„pastișe fără haz"* cum bine observa un critic harnic și înzestrat cu simțul umo-

rului. Aveam o rubrică la Luceafărul și mă străduiam să fiu pe plac confraților de muze. Unora le eram pe plac... Altora nu ! Depindea de parodie și de umorul celui parodiat.

Astfel, Ion Gheorghe, om serios și încrîncenat, preocupat de lucruri grave, m-a prins într-o zi pe coridoarele vechiului sediu al revistelor literare.

Mi-a proptit un deget în piept și m-a întrebat sever ca la școală :

— Tu ești Micu ăla ?

— Care Micu, am zis eu speriat și nedumerit.

— Ăla care scrie chestiile alea, parodiile ?

— Da, am recunoscut eu modest crezînd că vrea să mă felicite.

— Ascultă, ai scris și o parodie după mine. E o tîmpenie ! Cine ți-a dat voie să scrii, să mă parodiezi ? Aud ?

— Păi, nu știam că trebuie să cer voie, am bîiguit eu.

— Altă dată să știi. De la mine trebuie să ceri voie. Să nu te mai prind că mă parodiezi ! Ne-am înțeles ?

După cîțiva ani, răstimp în care nu-mi răspundea la salut și mă privea cum privește pisica un șoarece de plastic, mă oprește zîmbitor în curtea Uniunii și mă interpelează cu vehemență simulată :

— Bine frate, parodiezi pe toată lumea numai pe mine nu ? Ce-i chestia asta ? Adică Nicolae Nasta e poet mai important decît mine ? Aud ? Vezi că n-ai ce răspunde ! De ce nu mă parodiezi și pe mine ? Cine mă lucrează ? Cine nu te lasă ? Aud ?...

*

Să vă relatez pe scurt o întîmplare cu autorul celor „11 Elegii", bunul meu prieten Nichita Stănescu, care se întorcea într-o noapte dintr-o vizită, însoțit de doi-trei admiratori.

Ajunși în Piața Amzei, ora fiind înaintată, sînt opriți de doi milițieni care-și făceau rondul prin partea aceea. Le-au cerut actele întrebîndu-i de unde vin și unde pleacă, mă rog, întrebări de serviciu. Cel care „citise" buletinul lui Nichita îi atrage atenția :

— Tovarășe Stănescu să vă păstrați în condiții mai bune buletinul. S-ar putea să fiți amendat !

— Dumneata știi cu cine vorbești ? a sărit unul dintre admiratori. Dînsul este cel mai mare poet contemporan. Nichita Stănescu ! Ați auzit nu-i așa ?

Milițianul deschise încă o dată buletinul, se cufundă din nou în lectură și zise cu o bucurie reținută :

— Păi, dacă-i așa, atunci, îmi pare rău, dar trebuie să-l amendez. Am observat că buletinul e expirat de două luni ! O amendă de 50 de lei !

— Dumneata nu înțelegi tovarășe că dînsul e *cel mai mare* poet contemporan ? repeta exasperat admiratorul.

Cum poți dumneata să-l amendezi așa... nitamnisam ?

Milițianul se gîndi cîteva clipe întorcînd buletinul pe o parte și pe alta și zise :

— Sînteți sigur că *e cel mai mare* poet ?

— Indiscutabil !

— Atunci, dacă e cel mai mare, să mărim și amenda. Îi dăm 150 de lei... replică păzitorul ordinii publice convins că se orientase perfect în situația dată.

*

Cum aș putea să-l uit de pildă pe Teodor Mazilu, subtilul umorist, stînd la Mogoșoaia la una și aceeași masă, *masa lui Mazilu,* privind cu ochi atent la ce se întîmplă în jur, observînd totul și în același timp dînd senzația că nu observă nimic.

Împreună cu Mircea Dinescu, junele poet înfipt și în aceeași măsură dovedind multă inventivitate, luat sub aripa ocrotitoare a lui Fănuș, abia așteptam venirea unui nou „client" din provincie.

Novicii care soseau la Mogoșoaia „să lucreze", „să definitiveze" o carte (lucru anunțat cu seriozitate și morgă) se interesau în primul rînd de rînduielile administrative și numai apoi de identitatea celorlalți scriitori.

Cercetați în legătură cu diverse chestiuni de ordin practic, cum ar fi : obținerea unei camere mai bune, a unui aliment preferat, sau alte dorințe, noi răspundeam invariabil : *adresați-vă lui Mazilu,* dînsul e cel mai vechi aici și e un fel de director administrativ. În același timp, le recomandam *prudență* în abordarea problemelor. Să nu meargă direct la țintă ! Întîi să-i citească ceva din ultimele lucrări (din lucrările lor, evident), apoi să vorbească despre condițiile *minunate de cazare* și numai după aceea să intre în subiect...

A fost o perioadă cînd au nimerit, în același timp, doi poeți de la Timișoara și o poetesă de la

Cluj. Prodigioasă perioadă pentru noi, obositoare pentru Mazilu, care, după o vreme, nici nu mai avea chef să coboare în sala de mese.

De cum apărea îl abordau pe rînd, cu tenacitate, așa cum fuseseră instruiți.

La început, politicos, Mazilu i-a ascultat cu răbdare. Mai apoi însă, văzînd că cei trei „provinciali" îi cer tot felul de înlesniri administrative, a început să-i ocolească.

Ne spunea exasperat :

— Dragă nu înțeleg ce e cu confrații ăștia ? Unul îmi spune că nu curge apa caldă, altul că ar vrea să schimbe camera, celălalt mă consultă cum să facă să dea un telefon în provincie cu taxă inversă. Și, pe deasupra, toți se simt obligați să-mi citească din „operele" lor.

— Coane, asta înseamnă că te prețuiesc... Vor să-ți afle părerea, să te consulte.

— Mă rog, o fi, dar eu n-am chef să dau consultații zilnice. Așa că n-o să mai cobor cîteva zile din cameră.

N-a coborît. În schimb, în fiecare seară *urcam* noi, tiptil, să nu ne vadă nimeni, și-i vîram în ușă tot felul de bilețele de amor : „de ce nu mai cobori înger blînd ? Te-am supărat cu ceva ?", și altele cu conținut similar, pe care le semnam cu pseudonimul... *Delacluj*.

În același timp vîram cîte un bilețel și în ușa poetesei de la Cluj, nu înainte de a face o temeinică pregătire psihologică care se desfășura cam așa :

— De ce nu mai coboară Mazilu ? se arăta mirat te miri cine.

— Ei, parcă nu știi de ce ?

(Poetesa cu pricina, de față fiind, își mări atenția)

— Zău că nu știu...

— Are niște probleme intime... Știi cum e cu amorul. Iubește...

— Pe cine ?

Noi tăceam semnificativ, atît de semnificativ încît toată lumea înțelegea că Mazilu iubește pe *singura* doamnă de la masă.

Bileţelele vîrîte în ușa poetesei erau scurte, cu frază sacadată, sugestivă, de tipul : „Stau în singurătatea mea dubioasă", sau „Ai venit, ai văzut, ai învins"...

După aproximativ o săptămînă de *corespondență* asiduă ținută prin *intermediari,* îl vedem pe Mazilu coborînd și îndreptîndu-se furios spre camera cu telefonul.

— Ce faci coane ? Salutări ! Nu te-am mai văzut de mult, ne bucurăm noi.

Te pomenești că-i gata romanul ?

— Nu-i gata nici un roman, mă duc să chem un taxi. Plec !

— Pleci în oraș, te relaxezi după atîta muncă...

— Nu, stimați confrați. Plec la Sinaia. Aici nu se poate munci. Dacă nu te atacă prin viu grai, *provincia,* știți la cine mă refer, te atacă în scris... Auzi domnule, se revolta Mazilu, bileţele de amor !...

La o zi după revolta prozatorului singuratic, poeta din provincie ne anunță cu un aer misterios că pleacă, adică *e nevoită să plece,* deși n-a terminat întreg volumul.

— Dar de ce stimată prietenă, ne minunăm noi ? Nu-ţi prieşte aici ?

— Ba da, chiar foarte mult, dar... (mimă nevinovăţie şi pudoare), ştiţi, n-am venit să flirtez cu nimeni, chiar dacă par eu mai... provincială.

— Bine, dar cine a îndrăznit ? Vă curtează cineva ? Vă deranjează ? Spuneţi cine şi-l punem noi la punct.

— N-aveţi cum, oftă poetesa privind spre masa lui Mazilu cu foarte mult înţeles. Dar noi ne facem că nu înţelegem şi după ce numim toate persoanele de sex masculin cazate împreună în acel anotimp al anului, oftăm cu regret :

— Ce păcat că nu e Mazilu aici... El ar fi pus la punct lucrurile...

— Dar unde e domnul Mazilu ? se învioră poetesa.

— A plecat la Sinaia. Nu ştim de ce a plecat, dar era foarte abătut. În loc de răspuns la salut ne-a aruncat o frază dubioasă : „În zadar sînt toate şi tristeţea neagră, mă îndeamnă către alte zări"...

Poetesa tace şi suspină. Ne priveşte pe sub sprîncene. Se ridică, face cîţiva paşi. Ajunge la telefon. Ridică receptorul, formează un număr şi auzim clar următoarea întrebare :

— Nu vă supăraţi, la ce oră am un tren spre Sinaia ?

*

Îl vizitez pe umoristul şi traducătorul Vlad Muşatescu, părintele lui *Conan al doilea,* la domiciliul său din Tîncăbeşti. Mă întorc de la pescuit obosit

și fără pradă și vreau să profit de ospitalitatea confratelui care nu uită să amintească oricui : „Dragă, dacă ai drum prin Tîncăbești, oprește și pe la mine să mai schimbăm o vorbuliță".

Opresc, așadar, și el se bucură foarte de venirea mea, se bucură împreună cu soția care mă servește cu tot felul de bunătăți completate de o sticlă de vin *producție proprie*.

— Ce bine-mi pare c-ai venit, se entuziasmează Vlad Mușatescu. Ești cu mașina ?

— Da, sînt cu un prieten care vine să mă ia peste o oră.

— Nu vine nimeni să te ia, zice conspirativ Vlăduț. Mergem noi și-l luăm. Ai înțeles ?

— Nu ! n-am înțeles, mărturisesc eu.

— Frate, dacă te întreabă cineva, indiferent cine, eu sau nevastă-mea, dacă ești cu mașina tu spui că nu. E clar ?

— Nu prea, dar...

Se înșiruie bucatele gospodărește pregătite, minunății de tot felul așezate apetisant pe un platou.

Mănînc ca orice pescar, în dușmănie, urmărit de privirile lui Vlăduț care înghite în sec.

— Tu nu mănînci ? îl întreb eu nedumerit.

— Nu ! Nu mă tentează. Și apoi, la gabaritul meu (Vlad are mult peste sută și o înălțime... medie) trebuie să țin un mic regim...

— Da, Vlad mănîncă cu porția. Fiecare aliment raționalizat, cîntărit, îl laudă soția privindu-l admirativ. Cîtă pîine ai mîncat azi Vlăduț ?

— Păi, cam 50 de grame, răspunde prozatorul impasibil.

— Perfect ! Și altceva ?

— Un măr, o cafea mică și 50 de grame parizer. Și mă simt excelent !

— Și nu ți-e foame ? mă mir eu impresionat de voința confratelui.

— Nu. Mi-am disciplinat organismul.

— Asta-i o chestie colosală. Ce voință domnule !

— Da, are voință de fier, se mîndrește doamna Mușatescu și-l privește cu admirație.

Eu mestec în neștire cu poftă de lup, mătur platoul, mai cer o bucățică de brînză, ceva slănină afumată, lichidez și sticla de vin, mă aromez cu dulceața de cireșe amare și-mi sorb în liniște cafeluța.

Vlad mă privește la fel de impasibil, cu un ușor dispreț. Numai în ochi îi sticlesc niște luminițe ca două pumnale.

După ce termin ospățul pantagruelic îmi zice :

— Ești cu mașina ?

— Nu, mint eu conform convenției.

— Nu-i nimic. Te duc eu. Se lasă seara și n-ai să prinzi o „ocazie".

Îi mulțumesc cu efuziune pentru amabilitate, sărut mîna doamnei, ieșim la stradă, urcăm în „broasca" lui Vlad, îl găsim pe prietenul meu în comună, unde are niște rude, îl anunț că-mi voi continua drumul cu Vlad și... demarăm.

O vreme mergem tăcuți, fiecare cu gîndurile lui. Apoi Vlad mă iscodește :

— Nu știi, mai au bere străină la Mogoșoaia ?

— Cred că da...

— Ce-ar fi să oprim puțin. Mi-e dor să beau o bere și să iau o mică gustare.

— Bine, dar de ce n-ai mîncat acasă ?

— Acasă... Nu știi cum e ? O gustărică la cîrciumă...

Ajungem la Mogoșoaia, ne așezăm la o masă, vine bufetiera, ne salută, se bucură de vederea lui Vlad și-l întreabă zîmbind complice :

— O bere rece și o gustărică *ca de obicei ?*

— Da, ca de obicei, zice Vlad bătînd nerăbdător cu degetele în masă. A venit berea rece ca gheața și Vlad a topit-o dintr-o înghițitură.

Apoi am așteptat circa 20 de minute și am avut ocazia să constat ce înseamnă în limbajul detectivist „ca de obicei".

Gustărica, conform notei de plată defalcată pe... produse, era compusă din : 15 ouă, 500 grame cîrnați de casă, 200 grame cașcaval ras, trei cepe, 300 grame mușchi țigănesc, se amestecă bine și se prepară la foc mic !

— Asta a fost tot ? vru să știe bufetiera înainte de a face adunarea.

— Și berea, adaugă grijuliu Vlad.

— Pîinică ați avut ?

— Eu pîinică ? Niciodată ! se indignă confratele. Parcă dumneata nu știi că eu țin regim ?

*

Aș fi putut povesti cîteva întîmplări din viața criticului și profesorului Romul Munteanu cu care am petrecut multe ceasuri plăcute. Întîmplări din experiența sa de editor sau privitor la relațiile... colegiale.

Îmi amintesc savoarea cu care relatează aventura avută într-o vară toridă la Roma, în Italia (fac această precizare deoarece avem şi noi o Romă), în timp ce se afla cu treburi de serviciu în ţara lui Dante.

După ce a tras la un hotel mai modest, din motive de economie, prima grijă a fost să-şi rînduiască în micul dulăpior aflat în încăpere „proviziile" aduse din ţară. Ele se compuneau din conserve diverse, majoritatea cu specialităţi de carne de porc, aşa cum îi place oricărui bănăţean.

Profesorul era mare consumator de asemenea produse şi în ţară. Peste hotare ispita era şi mai mare din motive obiective. Diurna, de, ca orice diurnă, „micile cadouri" pentru familie şi casă, destul de pipărate, aşa că, făcînd economie la mîncare avea şansa să completeze lista „obligaţiilor" şi „atenţiilor".

Se înarma cu cîte douăzeci-treizeci de conserve (potrivit duratei deplasării) şi le *planifica* pe zile, ţinîndu-le închise în sertare sau alte locuri „cu cheie" spre a nu se compromite în faţa personalului de serviciu.

Din două în două zile aduna frumos cutiile goale, le împacheta şi le vîra într-o servietă diplomat de toată frumuseţea, servietă de bancher sau, dacă vreţi, de mafiot. (În filmele cu Mafia se pot vedea asemenea mostre de transport al bancnotelor aranjate frumos şi „la vedere" indiferent dacă sînt false sau veritabile.)

După ce umplea servieta cu „ambalaje golite" părăsea hotelul, calm, în căutarea unui loc mai

izolat, un coș de hîrtii dosnic în care, cu riscuri minime și cu iscusința deja dobîndită, deșerta conținutul elegantului ambalaj.

Nu vroia să lase „resturile metalice" în coșul hotelului din motive pe care le bănuim cu ușurință.

Astfel, aflîndu-se la Roma în acea vară toridă, profesorul și criticul literar se hotărî să facă o mică plimbare prin oraș, prilej cu care avea să scape și de ambalajele compromițătoare.

Se îmbrăcă la „trei ace" își luă celebrul baston cu mînere de os, rîndui cu grijă cutiile goale în impozanta servietă și, după ce aruncă o ultimă privire în oglindă, coborî grav, cu prestanță, scările modestului hotel.

Proprietarul îl salută cu respect infinit, portarul la fel și în timp ce trecea prin fața vitrinelor strălucitoare, privindu-se cu coada ochiului, profesorul își dădu seama că seamănă cu un „boss" prezentabil, unul dintre acei americani bogați și misterioși care ies după-amiaza la ora șase să se plimbe pe străzile Romei, fără nici o țintă.

Servieta îi dădea prestanță și eleganță, bastonul îl făcea enigmatic și impozant.

Un ușor început de burtă, părul grizonat și bogat, ochelarii fumurii, batista atîrnînd ca o ureche de iepure alb la buzunarul mic, întăreau impresia de prestanță civică și prosperitate materială de netăgăduit.

Mergea leneș pe nu știu care bulevard căutînd din ochi un coș de hîrtii unde putea deșerta în voie povara metalică, mergea leneș, simulînd nonșalanță și blazare totală... Așa cum ar face orice *boss*.

Deodată, auzi din spate un zgomot de motor, dădu să se întoarcă să vadă ce se întîmplă, dar în aceeași clipă simți că cineva îi „smulge" servieta din mînă și mai avu timp cît să vadă cum trece pe lîngă el, ca un fulger, o motocicletă încălecată de „doi hoți motorizați" (asta era ultima metodă de a fura, pe vremea aceea), care-l salutară din mers, făcîndu-i bezele, bucuroși și convinși că au dat lovitura !

Rămas perplex o secundă, profesorul își reveni și strigă în urma lor în cea mai curată limbă bănățenească :

— Mascalțoni nenorociți, lăsați-mi servieta. Nu-i nimic în ea ! Hei, m-auziți ? Nu-i nimic în ea macaronarilor !

Dar „motorizații" ori n-auzeau, ori nu știau românește...

*

Iosefini, celebrul iluzionist și prestidigitator, are mulți prieteni printre scriitori. Vine des la restaurantul din Calea Victoriei, unde începe numerele de senzație.

Face să dispară ceasuri și portmonee, scoate bile de plastic din gură, un iepure dintr-o frapieră (nu l-am văzut niciodată scoțînd o frapieră dintr-un iepure), aprinde țigări „din aer" și le înghite cu jar cu tot...

— Dar de hipnotizat, de ce nu hipnotizezi pe nimeni ? vru să știe cineva într-o seară.

— Cum să hipnotizez ? Nu pot risca. Și apoi, nu oricine e un *medium* bun.

Iată însă că în aceeași seară, după ce aruncă o privire circulară, promise că, probabil, va încerca să hipnotizeze pe cineva.

Se ridică într-un mic raid de „acomodare" oprindu-se pe la cîteva mese și în cele din urmă se întoarse și decretă :

— Gata ! Am să-l hipnotizez pe individul de colo, zise el, arătînd spre o masă la care trona un ins bărbos cu ochi frumoși și inteligenți.

— Păi, individul de colo, cum zici, e poetul Teodor Pîcă, preciză careva alarmat.

— Și ce dacă ? Eu îl hipnotizez și gata !

— Ascultă nea Iosefini, mai bine lasă-te păgubaș. Vezi să nu te *hipnotizeze* el pe dumneata. E cam irascibil...

Dar Iosefini nu păru prea impresionat de avertisment. Privi fix spre masa din colț și începu să facă cîteva pase magnetice explicînd :

— Iată, acum îi voi ordona să se ridice ! (Poetul Teodor Pîcă se ridică într-adevăr, privind debusolat în jur, nedumerit parcă.)

— Ați văzut ? A intrat în starea hipnotică ! Acum o să-i comand să vină spre noi !

— Nu s-ar putea să-l îndrumi în altă parte, se rugă un prozator privind temător spre silueta impozantă a poetului care se apropia lent, baletînd parcă spre masa iluzionistului.

— Acum, zise Iosefini, îi voi ordona în gînd să meargă la bufet și să ceară o sticlă de șampanie !

— Extraordinar, se mirară cei din jur văzînd cum „mediumul", căzut în transă, se îndreaptă spre bufet și cere cu glas moale, abia șoptit, o sticlă de șampanie.

— Acum se va întoarce la masa lui şi în aceeaşi stare de transă va consuma şampania. Apoi se va ridica şi va pleca acasă !

Toată lumea aplaudă nemaipomenita putere de sugestie şi măiestria cunoscutului iluzionist.

La masa lui, Teodor Pîcă, cu gesturi leneşe, îşi turna liniştit şampanie golind pahar după pahar.

Cînd nu mai rămase nimic în sticlă se ridică şi se îndreptă cu aceiaşi paşi leneşi spre bufet.

— Ce-i asta ? Parcă era vorba că pleacă acasă, se mirară cei din jur.

— Nu, zise Iosefini, intuind ce urmează, am hotărît să-i transmit un nou ordin. Va comanda o nouă sticlă de şampanie. Încă o sticlă, zise el tare, spre a fi *auzit* şi de medium, o singură sticlă. Atenţie la mine! Pîcă se opri privindu-l fix. Iosefini făcu cîţiva paşi şi repetă : o singură sticlă *medium* după care te vei duce acasă şi te voi face să-ţi revii ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic... Ale ! Pasee !

Pîcă se îndreptă impasibil spre bufet şi cînd fu în dreptul mesei la care trona iluzionistul făcînd tot felul de semne magice şi repetînd : Medium, atenţie la mine ! O singură sticlă şi te duci acasă ! se opri zîmbind alb şi zise :

— Două sticle maestre, că eu am insomnii !

*

Aflat anul trecut la mare : „Nu iubesc marea, dar îmi place mugetul ei", Fănuş Neagu, după ce s-a bronzat jucînd table pe terasă, a început să se plictisească de moarte. La pescuit nu avea răbdare să stea, în serie era numai cu prieteni, aşa că nu avea

cu cine să se certe ; de scris nu scria din pricina căldurii... Plictiseală mare deci, pînă în ziua în care căzu ca o mană cerească la Vila scriitorilor naistul Gheorghe Zamfir. Cele ce urmează le-am aflat din gura prozatorului de la Dunăre, care mi-a povestit în „stil personal" următoarele : (Text înregistrat).

„Cade, fratele meu de suferință, nea Zamfir naistul, îl știi, ăla de face să tremure plopii și Europa de frică cînd le cîntă seara pe lună dintr-un colț de buză de înger. Era îmbrăcat într-o cămașă de borangic numai fluturi și roșcove, cu nasturi de sidef înșurubați la mîneci. Se uita partea feminină a litoralului după el cum se uitau ăia după Cometa Kohut, sau cum naiba o cheamă, și el se făcea că nu vede. Uns cu obiceiuri de oltean dedat la bine, trece printre litoraliste ca lebăda printre pescari. Nu-ți mai spun ce înghesuială era seara la noi pe terasă ! Că-l mobilizasem pe loc, consemnat la domiciliu și turnam în el Băbească trăsnită de soare să-i vină răsuflarea mai iute și să-i dilate naiul.

Cînta, Paule (apelativ multilateral cu care ne adresam unul altuia în ocazii mai... libere) de săreau pești din apă drept în minciocul lui Băieșu.

Se schimbase viața ! Un zefir de veselie bîntuia pînă și inima melancolică a celor cîțiva poeți suprarealiști. Cîntam : „să treci prin lume fără dor / cu inima tot mută / într-un albastru fără nor / și fără nici o cută" și altele de inimă albastră. Nu mai făceau plajă confrații de condei ; poetul Pituț avea motiv să stea pe terasă, să vadă „ce-i cu omu' ista care cîntă așa fain" ; pînă și Băran, care vorbește cît ăia de la biroul de informații al Gării de Nord,

trăsese un scaun pe-aproape și stătea pe loc repaus cu lacăt de tainâ la gură.

Păcat că n-ai fost, Paule, unde dracu umbli ? Am auzit că ai stat la schit în munte cu un călugăr care te-a dat de partea lui. Nici tu pălincă nu mai bei, nici tu vin nu jinduiești. Asta s-o creadă alde Guță Băieșu că tot colaborează la satiră și umor cu chestii de alea de zice că te fac să rîzi. De, vorba proverbului „cine-i harnic și muncește are tot ce vrea, cine-i leneș și chiulește are... tot așa".

Le-am spus și eu versuri de alea... diamant, silabe rare : „trei îngeri zboară-n asfințit / doi tac și unul a gîndit / e liniștea atît de mare / c-aud cum se deschide-o floare", dar degeaba, tot Zamfir era vioara-ntîia și cînta din bucata aia de rădăcină de paltin prăjit la lună de-mi golea spinarea de puteri.

Am stat tîrziu pînă s-a răzvrătit luna din mare cu botul ei de iapă în călduri și cînd nu s-a mai putut sta, că dormeau confrații de condei sforăind ca la carte, ba alții mai dîrzi ne-au somat să întrerupem concertul că altfel ne spun maestrului Geo Bogza, care-i în comisia de onoare și știi cît mă iubește. De asta m-am cam înfiorat, mă lua cu frig amenințarea. Decît să mă spună lui nea Geo pe care-l iubesc și-l laud peste tot, mai bine mutăm postul mai la vale spre faleză, unde numai pescărușii și băieții ăia de la salvamar se mai plimbă și n-au somn. Pescărușii că-s pescărași, și băieți de la salvamar stau să păzească bărcile să nu le ia vreun zălud năucit de lună și să facă o plimbare spre te miri unde. Nu de alta, dar ăștia, amatorii,

nu știu ce-i aia sculă de mare și strică bunul obștesc.

A cîntat și aici Zamfir dulce și mătăsos de s-a despicat apa în două și-a ieșit o *domnișoară-sirenă* din ea, toată-n slip, aproape nudă și m-a felicitat de ce prieteni am, și eu am vrut să-i sărut locul unde s-ar fi cuvenit să stea un cercel de diamant.

Am vrut ! Că ce vrea omul și ce iese am înțeles cînd m-a strigat Stela (nevastă-mea, mă, ce te holbezi așa) de sus de la etajul doi, unde sta planton din cauză de insomnii romantice și privea întinderile mării : „Fănuș, hai la culcare că ai tensiune. Știi ce-a zis confratele doctor Tănăsescu ultima dată cînd ți-a luat-o".

Sirena cînd a auzit, bîldîbîc în mare cu slip cu tot, eu am zîmbit ca surdul la muzică și-am propus grupului de tovarăși să mutăm tabăra melomanilor mai în sus, sau mai în jos, unde-o fi, numai s-o mutăm.

Și uite că-mi trece un fulger de idee prin cap, scurt ca un strigăt de cocor pierdut în noaptea lumii. Ce-ar fi, propun eu disciplinat, să-i dăm o serenadă lui nea Mac ? Care nea Mac ? mă întrebă naistul și eu îi spun că e vorba de președintele nostru, de George Macovescu.

S-a lăsat greu, zicea că-i este rușine (auzi, la bietul copilaș), dar pînă la urmă a cedat. Așa că ne-am aliniat în pas de front, zic *ne-am* că mai aveam aliați pe Mircea Sîntimbreanu, da, da, ăla înaltu' de doi și ceva care abia încape în cameră la bloc și mai era cineva, cred că Băieșu, plus cîinele lui Sîntimbreanu, o javră cît un arici care în „socie-

tate" răspunde la numele de Gică şi acasă... George (se pronunţă în cea mai pură engleză „geogi").

Ne orientăm spre domiciliul preşedintelui, mai fusesem odată, ziua, cam ştiam unde stă, aşa că am ajuns fără peripeţii împingîndu-i de la spate pe toţi recruţii ăia care plecau parcă pe front.

Înainte de-a intra într-un fel de hol îl întreb pe şoptite, ca hoţii de cai, pe naistul fermecat de zeul muzicii dacă ştie să cînte „Sonata lunii". Face semn că da şi eu îi dau pornirea dînd din mînă ca maestrul Celibidache cînd vine la Bucureşti. Şi unde nu începe, frate Paule, o dumnezeire de note şi o văpaie de sunete de te lua cu fiori şi flori de zarzăr plutitor. Cînta Zamfir ca orchestra Filadelfia. Stam smirnă la uşa preşedintelui cu ochii înecaţi în lacrimi şi de dincolo se auzi o mişcare surdă care încetă iute, semn că pesemne şi „dînşii" ascultau cuprinşi de vrajă.

Termină naistul lin şi diafan, tăcerea cade grea ca un meci de fotbal cu Anglia şi noi plîngeam şi smiorcăiam nasurile. Sîntimbreanu stătea cu Gică în braţe care adormise de plăcere şi repeta : vai, ce frumos, vai, ce frumos, ce păcat că nu scrie poezii să-l public la Albatros.

În atmosfera asta felurită aud numai că se deschide uşa, noi vroiam tocmai să facem stînga-n-mprejur, şi o mînă se întinde spre mine şi-mi pasează ceva, o bucăţică de hîrtie. Gîndeam că-i un bilet de mulţumire, o carte de vizită sau cam aşa ceva. La lumina lunii îmi dau seama că hîrtia era... o sută de lei ! Bravo, zic ! Bine şi-aşa, decît nimic !

A doua zi, cînd marea se zbuciuma fără rost din mii de valuri, cum se zbuciumă confraţii în jurul alegerilor, recapitulez eu întîmplările nopţii şi zic în sinea mea că trebuie *musai* să înapoiez lui George Macovescu banii. Dacă o vrea el să facă cinste pentru... muzicanţi să plătească în natură. Nimeni nu refuză o sticlă de Cinzano. Sau chiar două ! Nu ?...

Îl întîlnesc la ora prînzului, mă dau sfios, mă aşez la masă şi încep pe departe să-mi cer scuze şi-i întind suta rugîndu-l s-o ia înapoi. Ce sută să iau înapoi ? zice excelenţa sa şi se miră ca un diplomat. Îi spun cum şi ce cu concertul de noapte şi el rîde şi zice „n-aţi fost la mine Fănuş, eu stau în partea cealaltă a staţiunii, îmi pare rău"...

Şi uite-aşa fratele meu, mă chinui de vreo cîteva luni să aflu cui am dat concert, să aflu cine e persoana şi să-i dau suta înapoi şi să-mi cer scuze şi nu reuşesc în ruptul capului..."

★

Mă întîlnesc pe stradă cu Grigore Hagiu, poetul sonetist, rumen şi vesel de atîta şedere la ţară (are casă la Otopeni) şi cum iese rar în oraş vrea să ştie noutăţi. Ce mai face cutare ? Dar cutare ? Dar ce mai face bătrînul Nichita ? Îi spun că am auzit c-ar fi fost la mare, zece zile, dar că nu s-a bronzat, a stat la umbră şi-a dictat poeme. O singură zi s-a plimbat cu velocipedul pe nu ştiu ce lac artificial.

Grigore Hagiu se duce la redacţie şi se întîlneşte cu subalternul său Mircea Dinescu. Ce mai nou nea

Grigore ? Ce să fie copile, am fost la mare, m-am întîlnit cu Nichita, era bronzat foc, stătea de două luni, a făcut ravagii în rîndul litoralistelor neaoșe și străine. A închiriat o barcă și le plimba cu ora, și le spunea versuri pentru nimic...

Mircea Dinescu se duce, ca orice burlac, la cantina Casei scriitorilor și la cantină se vede cu Dan Mutașcu de la „Săptămîna" și Dan e curios și vrea să știe și el ce mai e nou în lumea literară, iar Dinescu zice :

„Am fost la mare, fratele meu de generație, am stat o lună și m-am întîlnit cu Nichita Stănescu, era bronzat ca un papuaș, umbla în slip cu coama lui de leu pe plajă. Închiriase o șalupă că era foarte anturat ; de două luni o ținea închiriată, făcea seri literare sub clar de lună și spunea versuri inedite. O nebunie dragă ! E generos ca un prinț. Era și un june poet din Constanța care știe să cînte la acordeon și mai era unul care bătea la tobă. Orchestră în toată regula. Are zugrav personal, un tip cam hirsut care se ține de el ca talanga de oaie. Zice că are talent. El zice, nu Nichita. O distracție întreagă. L-am lăsat acolo ; zicea că mai stă pînă se bronzează și... pe dinăuntru, să intre soarele în el ca într-un Turkestan."

Și Dan Mutașcu se întoarce la redacția revistei Săptămîna și acolo se întîlnește cu Adrian Beldeanu care vrea o rubrică pe teme juridice, și-i spune, deși acesta nu întreabă, ce mai e nou : „Am fost la mare nene Adriane, păcat c-ai scăpat sezonul. Nebunie de Malta coane, nici Bizanțul n-a pupat așa ceva. Să-l vezi pe Nichita ce destrăbălare de nabab oriental, ca un rege al petrolului se poartă ! A închiriat un iaht particular, cam cincizeci de per-

soane capacitate, dă baluri pe punte și dineuri cu fructe și bere de Solca. Aur și argint ! Lume bună, poetese și poeți, dar mai mult poetese și-un zugrav care desenează cuie de coșciug și zice că-s flori ! Orchestră angajată, trei persoane plus toba mare. Nichita improvizează și două secretare voluntare, care abia pridideșc să scrie. A terminat două volume și cred că-l începe pe-al treilea. Mai stă... Așteaptă răspuns de la pașapoarte c-au cerut să facă o excursie în Bulgaria la Nisipurile de aur. Am stat și eu două zile pe iaht și m-am simțit ca-n paradis. Mare prinț domnule, Nichita ! De ce dracu nu ia el Premiul Nobel ? Că-l merită".

Și Adrian Beldeanu vine la Asociația scriitorilor și mă întreabă ce mai e nou și eu îi răspund că nu știu. Și el zice a ! nu știi, păi să-ți povestesc eu tinere !

„Am fost la mare, aseară am picat. Eu n-o suport că mă enervează. Marea.

Fac alergie la ea, dar mă duc că-mi place să admir orizontul și delfinii, cînd se arată. Vreau să scriu o carte de „Marine" și dacă nu văd la fața locului ce și cum cu peisajul nu pot scrie. Dragă și deci, am fost la mare și nu-mi pare rău. Cine crezi că m-a plimbat o săptămînă în jurul apelor teritoriale române ? Cine m-a plimbat dragă și nu cu barca sau cu altă ambarcație tip șalupă. Nuuu ! Cu vaporul, dragă ! Vapor vopsit în două culori, alb și albastru, mare cît un bloc cu patru etaje, și comod și rapid... Află că n-ai să ghicești ! Nichita Stănescu !

Întreba de tine și-i părea rău că nu ești acolo. Dragă, a închiriat vaporul prin O.N.T., cu reducere că are pile, adică îl cunoaște un șef de la Constanța

care e mort după poezia lui și i l-a închiriat cu reducere.

Servește numai băuturi străine, dă baluri pe punte și e o veselie nebună de dimineața pînă seara. A angajat orchestra *Sfinx*, ăia cîntă de se aude în toată Dobrogea. Am auzit din sursă sigură (ești singur nu ? vrea să știe Beldeanu) că a luat premiul Nobel ! L-a luat și l-a împărțit cu un zugrav bărbos care pictează cu chitara și cîntă la pensulă. L-a luat dar noi n-am comunicat nimic oficial. Am stat o săptămînă pe vapor și mi-a dedicat o poezie. Eu i-am dedicat două... Păcat că nu mergi la mare..."

Iese Adrian Beldeanu și intră iar Grigore Hagiu, vine de la Otopeni, odihnit, curios să afle noutăți. Ce mai nou, bătrîne ?

— Păi, ce să fie (pe moment uit că m-a întrebat același lucru acum o săptămînă) aproape nimic. Numai Nichita e la mare, mi-a scris, a închiriat un submarin și Bricul Mircea, pentru o săptămînă, mă duc să-l vizitez...

— Nichita la mare ? Fugi, domnule și fii serios! M-am întîlnit ieri cu el. N-a fost la mare de doi ani. Tocmai spunea că n-o suportă. Nu suportă aerul. E prea sărat ! S-a dus, adică se ducea la munte. La Vîrful cu dor. A închiriat o cabană pentru 10 zile. Prin O.N.T. a luat-o. Are acolo o pilă, un șef care e mort după poezia lui. Vrea să facă și o partidă de vînătoare în Bucegi. Asta e ! Dragă să nu mai spui că e la mare ! Mie mi-a spus că pleacă la Sinaia cu trei mașini, a închiriat o cabană. Cabana a *vopsit-o în negru mortuar* că are un zugrav plătit cu ziua. Are 15 invitați, o să facă schi și alpinism și vînătoare și...

Intră Horia Zilieru venit tocmai din dulcele tîrg al Ieşilor. E îmbrăcat elegant, cu cravată şi pantofi de crep. Cravată verde intens. Pare alarmat şi speriat. E galben şi emoţionat. Ne salută. Ne sărută. Pe amîndoi. Aşa e legea ! Orice provincial cînd vine în capitală îşi sărută confraţii. Se aşază pe un fotoliu şi întreabă cu voce slabă uitîndu-se precaut în jur :

— Bădie, e adevărat că Nichita a refuzat premiul Nobel că l-a cedat unui zugrav de odăi, unul Sorin Sorcovescu, nume mare în plastică, tremură Doli cînd îl vede, şi-a fugit în deltă cu o studentă de la Electronică ?...

*

Poate n-o să mă credeţi, stimaţi cititori şi stimate cititoare, dar subsemnatul a avut prilejul să locuiască (adică să doarmă, să mînînce, să lucreze) sub acelaşi acoperiş cu o serie de nume ilustre ale literaturii noastre de după 23 August. O să spuneţi că mă laud şi, de fapt, nici mie nu-mi prea vine să cred că eu, un simplu provincial venit din părţile Aradului, sfios şi naiv, voi avea parte de un asemenea anturaj. Anturaj e cam mult zis, însă veţi vedea că, la urma urmei, pot folosi fără jenă şi acest cuvînt.

Era pe vremea cînd la Casa de creaţie Mogoşoaia stăteau Marin Preda şi Fănuş Neagu, Nicolae Breban şi Teodor Mazilu, Cella Serghi şi Ioana Postelnicu, Nichita Stănescu şi Alexandru Ivasiuc,.Octav Pancu Iaşi şi Romul Munteanu, ce mai, unul şi unul, „muc şi sfîrc" cum ar zice Eugen Barbu.

Pe atunci se plimbau braţ la braţ Marin Preda cu Fănuş Neagu, îşi povesteau amintiri şi se alintau reciproc cu expresia „micimane".

Făceau kilometri întregi pe aleile străjuite de castani bătrîni ; nu ştiu ce dumnezeu puteau să-şi spună unul altuia, deoarece pe mine mă ignorau cu desăvîrşire sau aproape cu desăvîrşire.

Maestrul Marin Preda, de cîte ori mă vedea, se uita la mine ca la o arătare de pe altă lume şi mă întreba invariabil : „cine eşti tu, bă ? şi ce cauţi aici ?"

Îi răspundeam emoţionat că sînt cutare şi încerc şi eu să scriu şi că-l admir nespus ; îi recitam o pagină întreagă din Moromeţii volumul 1 (atît apăruse pe vremea aceea) şi minţeam că am fost la dînsul în sat la Siliştea Gumeşti şi că-mi plăcuse foarte mult. Adică satul îmi plăcuse foarte mult.

De fapt habar n-aveam unde vine satul acesta, nici azi nu ştiu prea bine, deşi, într-o bună zi am să trec să-l vizitez aşa... din curiozitate.

Dar mă învăţase Fănuş Neagu cu care eram în relaţii mai amicale : „Mă, nu fii prost, spune-i lui Micimanu' (adică lui Marin Preda) că l-ai citit, că eşti mort după ce scrie, că ai fost în sat şi că n-ai mai văzut în viaţa ta o asemenea aşezare rurală. Să zici că miroase a floare de salcîmi ca-n rai... Dă din gură, laudă-l că poate te publică cu vreo carte. Să nu spui nici mort cum că l-ai citit pe Eugen Barbu ! Nici n-ai auzit de el ! Clar !"

După o vreme relaţiile au avansat. Marin Preda îmi zicea Dos Passos (nici astăzi nu ştiu de ce), mă bătea prietenește pe umăr şi mă întreba : „Mon cher, vrei să-ţi arat cum se uită vaca ?" Eu ziceam da şi „moncherul", dacă şedea pe scaun, îşi

întorcea capul încet spre mine privindu-mă cu ochi mari şi cu faţa fără nici o expresie. Stătea aşa cîteva secunde fără să zîmbească, după care chicotea şi zicea „aşa se uită vaca, mon cher !“ Aşa te uiţi şi dumneata !

După ce au avansat relaţiile a început *deteriorarea* lor din motive care nu-mi sînt clare nici pînă astăzi...

Oricum, întîi s-au întîmplat nişte altercaţii cu Fănuş, care îmi era prieten, adică îmi este prieten, şi pe vremea aceea umblam nedespărţiţi ca doi siamezi.

Destul că o răceală de gheaţă se aşternu între cei doi mari prozatori.

Cu mine a început să se poarte mai rezervat şi nu-mi mai zicea Dos Passos...

Dar nu despre asta vreau să vă vorbesc. Acest aspect are un caracter prea intim pentru a fi dezvăluit acum şi aici. Poate altădată sau, oricum, mult mai tîrziu...

În orice caz, după ce s-au „răcit de tot“ legăturile care-i uneau pe cei amintiţi, a avut loc următoarea scenă pe care am să v-o relatez fără a exagera ceva, sau dacă există exagerări ele sînt de natură strict literară.

Vieţuia la vremea aceea la Mogoşoaia şi plasticianul Florin Pucă. Desenator de primă mînă, grafician de excepţie, original şi îndrăzneţ în expresie, cel care ilustrează şi cartea de faţă.

Priceput şi în migăleli de hîrtie, s-a oferit contra una sticlă votcă rusească să meşterească un zmeu pentru fetiţa lui Fănuş.

O dimineaţă întreagă a lucrat la el executîndu-l după toate regulile artei, vopsindu-l în culori ve-

sele. Era ca o sorcovă și se înălța grozav de sus putînd fi mînuit cu ușurință pînă și de un copil.

Pucă și-a primit răsplata „în natură", noi ne-am jucat pe rînd cu el înălțîndu-l și coborîndu-l, pînă ne-am plictisit.

Ne-am retras pe terasa de la etaj, lăsîndu-l pe Pucă pe pajiștea din curtea interioară să se joace cu mica lui mașină zburătoare.

Îl urca și-l cobora făcîndu-l să execute fel și fel *de figuri ;* era un vînt potrivit și zmeul jucăuș părea viu.

În aceste clipe de destindere a venit, întorcîndu-se din oraș, Marin Preda, care a rămas cîteva clipe în extaz uitîndu-se la zbenguiala de fluture nărăvaș a acelui obiect de hîrtie și, pînă la urmă, apropiindu-se de grafician i-a cerut să-i dea și lui zmeul „să-l plimbe puțin că se pricepe".

Pucă l-a cedat contra una sută votcă, uitîndu-se în jur ca nu cumva să apară proprietarul zmeului. Nu avea de unde să știe că de la etaj, proprietarul urmărea întreaga scenă cu interes deosebit.

Cînd zmeul a trecut în mîna lui Marin Preda și acesta încercă să-l miște în dreapta și stînga, adică să facă „figuri" cu el, se auzi o voce puternică tăind aerul de primăvară :

— Măi Pucă, cine ți-a dat voie să împrumuți zmeul meu ? Aud ?

Autorul Moromeților a tresărit ca ars recunoscînd vocea „proprietarului" și în timp ce desfășura sfoara de pe mînă vrînd să înapoieze zmeul zise : „Bine moncher, de ce nu mi-ai spus al cui e zmeul că nu puneam mîna nici mort pe el. Auzi domnule, ce-și închipuie că-mi trebuie zmeul lui ?..."

La care Pucă ar fi zis pe şoptite : „lasă moncher că-ţi fac şi dumitale unul mai frumos decît ăsta şi cu zbîrnîitoare“...

„Cum cu zbîrnîitoare ?“ a vrut să ştie viitorul posesor al viitorului zmeu. „Din ce se face zbîrnîitoarea ?“.

„Numai din dopul acela metalic de la votcă. Ştii, dopuşorul acela. Îl răsucim, îi dăm o anumită formă şi... îl facem să zbîrnîie. Dar, moncher, să fie dop de la sticlă rusească. Ei au dopuri făcute dintr-un aliaj special. Şi zbîrnîie... !“

Nu ştiu dacă Pucă a meşterit sau nu un alt zmeu. Gurile rele spun că l-ar fi revopsit pe cel vechi şi ar fi scris pe partea din afară : „acest zmeu este proprietatea lui Marin Preda şi are zbîrnîitoare“...

Cuprins

Cuvînt înainte 5
Toată lumea fericită şi cu lacrimi pe obraz 7
Salvaţi copacul 23
Un motel cu probleme 28
Ori îmi ziceţi pe nume, ori plec ! 33
Am fost hipnotizat de Iosefini !... 38
Manuscrisul furat 41
Geamantanul misterios 45
Sînt la piciorul blocului ! 48
Cîte nu zice omul... 54
Căzut în patima pescuitului 57
O intervenţie cu efect invers 61
Jur că nu sînt ministru ! 66
Ce-are, de n-are ?... 72
Secvenţe de la mare 75
O dorinţă simplă 80
Tragi cu puşca nu ia foc !... 82
Aventură la Sinaia 85
Încet că doarme Sofica 91
Dühring-Broca 93
Substituire de nume şi funcţie şi... operă 98
Cocktail à la Cluj 103
Daţi-l afară pe Micu 110

Glume la Timişoara *113*
Fac ce-a făcut bunicul ! *119*
Cantor de ocazie *124*
Cetăţean de onoare *129*
Tunul lui Eugen Barbu *133*
O întîmplare cu poetul Tomozei *138*
Peşte oceanic în lacul Mogoşoaia *141*
Ahoe ! Ahoe ! Ahoe ! *147*
Pachetul miraculos *152*
Mîine la ora 10... *156*
Aventuri în Europa *161*
Am avut „pile“... *168*
Camera ocupată *178*
Un revelion la scriitori *190*
Ghici cine plăteşte ? *199*
Răzleţe *213*

Redactor : **DOINA GAVRILĂ**
Tehnoredactor : **MIHAIL CÂRCIOG**

Bun de tipar : 26 IV 1979
Coli de tipar : 7,75
Tiraj : 50 000 ex.

Comanda nr. 90 143
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
București — Piața Scînteii nr. 1
Republica Socialistă România

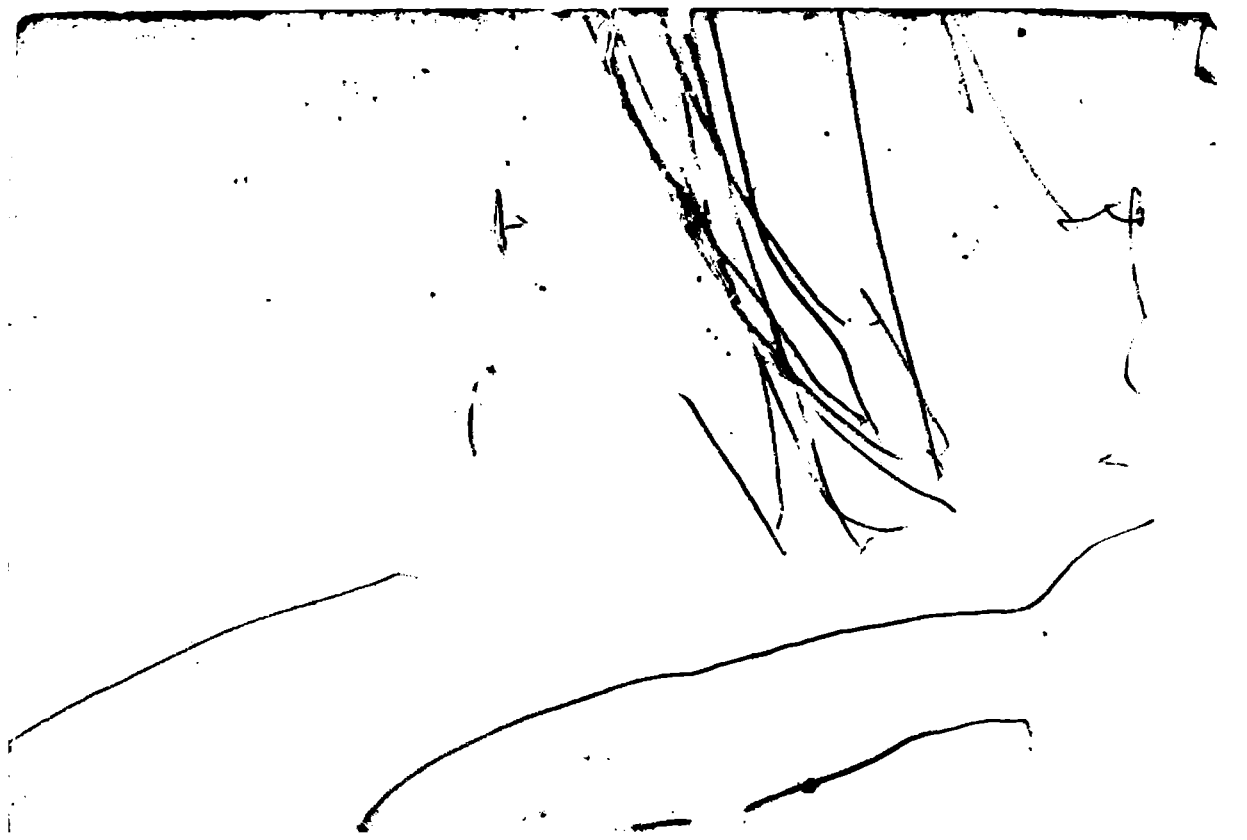

EDITURA SPORT TURISM

Am scris această carte fiindcă atunci cînd eram copil îmi imaginam că scriitorii sînt niște domni bătrîni cu barbă și ochelari, care stau într-o colivie de cristal și scriu ziua și noaptea cu o pană de pasăre povești pentru cei mici și pentru cei mari. În colivia lor de cristal ei mai aveau o pasăre cu pene aurite din aripa căreia își smulgeau instrumentul de scris, un ceas cu cuc și un borcan cu miere care nu se termina niciodată. Pe masă, alături de călimară se găsea o sticlă cu apă minerală. Ei nu primeau vizite și puteau fi văzuți numai în poze. De aceea am hotărît să mă fac scriitor, fiindcă îmi place apa minerală și mierea. După ce m-am făcut ceea ce sînt, am observat că nu întotdeauna cînd am apă minerală am și borcanul cu miere și invers. Cu toate acestea scriu fără să-mi fac gînduri. În noaptea asta, în cartea asta, am deschis ușile tuturor colivиilor de cristal. Prietenii mei scriitorii se fac că nu observă. Deci să intrăm, dacă se poate, în vîrful picioarelor, să nu speriem pasărea...!

Mircea Ciobanu

Lei 6,50